

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์
ของ
นางธาราวดี อธิมาตรานนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

ของ

นางธราวดี อธิมาตรานนท์

๒ 265791

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2548

ธาราวดี อธิมาตรานนท์.(2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์
ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตร
พยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัย
มหิดล ปีการศึกษา 2547 จำแนกได้ดังนี้ ปัจจัยที่ศึกษามี 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ชั้นปี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ สุขภาพจิต ทักษะคิดต่อวิชาชีพ
พยาบาล ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ภูมิฐานะ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ฐานะทาง
เศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว และปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพ
ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่าง
นักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัย
มหิดล ประจำปีการศึกษา 2547 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามการปรับตัว
ในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิ-
บดี มหาวิทยาลัยมหิดล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของ
นักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี
18 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 (X_1) บุคลิกภาพ (X_6) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการ
ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง (X_7) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถ
ในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น (X_8) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการมีความรับผิดชอบ
ต่อส่วนรวม (X_9) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง
(X_{10}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา (X_{11}) ความ
ฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น(X_{12}) ความฉลาดทางอารมณ์
ด้านสุข : มีความภูมิใจในตนเอง (X_{13}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความพอใจในชีวิต
(X_{14}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความสงบทางใจ (X_{15}) ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล (X_{17})
ภูมิฐานะในต่างจังหวัด (X_{19}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (X_{24}) ลักษณะ
ทางกายภาพ (X_{25}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{26}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา
กับเพื่อน (X_{27}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (X_{28})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 (X_4) สุขภาพจิต (X_{16}) ภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร (X_{18}) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{23})

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มี 6 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 (X_2) ชั้นปีที่ 3 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_5) สถานภาพสมรสของบิดามารดา : อยู่ด้วยกัน (X_{20}) สถานภาพสมรสของบิดามารดา : แยกกันอยู่ (X_{21}) และสถานภาพสมรสของบิดามารดา : เสียชีวิต (X_{22})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{26}) ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_{17}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น (X_8) สุขภาพจิต (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (X_{28}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{27}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_5) ซึ่งปัจจัยทั้ง 8 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้ร้อยละ 75.20

5. สมการที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .607 + .245 X_{26} + .309 X_{17} + .016 X_8 - .005 X_{16} + .103 X_{26} + .011 X_{11} + .067 X_{27} - .054 X_5$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .280 X_{26} + .400 X_{17} + .126 X_8 - .111 X_{16} + .108 X_{26} + .080 X_{11} + .091 X_{27} - .057 X_5$$

**FACTORS AFFECTING ON THE ADJUSTMENT OF STUDYING IN NURSING
SCIENCE OF NURSING STUDENTS IN THE FACULTY OF MEDICINE,
RAMATHIBODI HOSPITAL, MAHIDOL UNIVERSITY**

AN ABSTRACT

BY

MRS. THARAWADEE ATIMATRANON

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of
Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University**

March 2005

Tharawadee Atimatrano.(2005). *Factors Affecting on The Adjustment of Studying in Nursing Science of Nursing Students in The Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University*. Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduated School, Srinakharinwirot University. Projected Advisor : Asst. Prof. Promptida Sankamkrue.

The purpose of this research was to study factors affecting on the Adjustment of studying in Nursing Science of nursing students in the Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University and to determined the impact of 3 dimension factors, first of them was personal factor : class level, learning achievement, personality, emotional quotient, mental health and attitude towards nursing science, second of them was family factor : domicile, parent's marital status, family incomes and interpersonal relationships between nursing students and their family memberships and third of them was factors of university environment : physical learning , interpersonal relationships between nursing students and their teachers, interpersonal relationships between students and their peer groups or seniority groups.

The 400 samples were the nursing students in the faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University in academic year 2004. The research instrument was the factors affecting on the adjustment in studying in Nursing Science of nursing students in the Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University questionnaires. The data was analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results of the study were as follows :

1. There were significantly positive correlation among the nursing students in the faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University and 18 factors : first class level(X_1) , personality(X_6), emotional quotient(X_{7-15}), attitude towards nursing science(X_{17}), domicile(X_{19}), interpersonal relationships between nursing students and their family memberships(X_{24}), physical learning(X_{25}), interpersonal relationships between nursing students and their teachers(X_{26}) , interpersonal relationships between students and their peer groups and interpersonal relationships between students and their seniority groups(X_{28}) at .05 level.

2. There were significantly negative correlation among the nursing students in the faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University and 4 factors : forth class

level(X_4), mental health(X_{16}), domicile : Bangkok(X_{18}) and their family incomes (X_{23}) at .01 level.

3. There were no significantly correlation among the nursing students in the faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University and 3 factors : second and third class level(X_{2-3}), learning achievement(X_5) and parent's marital status(X_{20-22}).

4. Factors were significantly affecting on adjustment in studying in Nursing Science of nursing students in the Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University, ranking from the most to the least affectors were interpersonal relationships between nursing students and their teachers(X_{26}), attitude towards nursing science(X_{17}), emotional quotient(X_6), mental health(X_{16}), interpersonal relationships between nursing students and their seniority (X_{26}), interpersonal relationships between students and their peer groups or seniority groups(X_{27}) and learning achievement(X_5) at .01 level. These factors could predicted adjustment in studying in nursing science of nursing students in the faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University about percentage of 75.20.

5. The predicted equation of adjustment in studying in Nursing Science of nursing students in the faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University was significantly in term of raw scores and standard scores were as follows at .01 level:

5.1 In term of raw scores were :

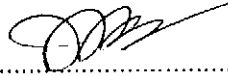
$$\hat{Y} = .607 + .245 X_{26} + .309 X_{17} + .016 X_8 - .005 X_{16} + .103 X_{26} + .011 X_{11} + .067 X_{27} - .054 X_5$$

5.2 In term of standard scores were :

$$Z = .280 X_{26} + .400 X_{17} + .126 X_8 - .111 X_{16} + .108 X_{26} + .080 X_{11} + .091 X_{27} - .057 X_5$$

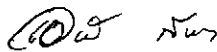
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

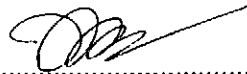
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

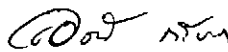

(รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

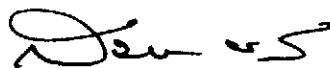

กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง)

กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ชูชาติ)

วันที่ 11 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวธนี กร็ทองและอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง รองศาสตราจารย์เวธนี กร็ทองและอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือพร้อมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์ ที่กรุณาแนะนำการคำนวณทางสถิติ และวิธีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุภาณี เสนาดิสัย หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เจ้าหน้าที่ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์นายแพทย์กฤษฎา รัตนโอฬาร ประธานกรรมการฝ่ายจริยธรรมการวิจัยในคนคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และเจ้าหน้าที่ฝ่ายจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่าน ที่กรุณาพิจารณาและรับรองโครงการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ พี่น้อง จิตวิทยาการศึกษา ภาคพิเศษ รุ่นรหัส 45 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

และที่สำคัญที่สุด ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของคุณแม่สุนันทา เกียรติกำธร ขอขอบคุณสามี คือ คุณชูพันธุ์ อธิมาตรานนท์ และน้องสาว คือ คุณณภามาส สายคำฟู ที่เป็นแรงบันดาลใจให้การสนับสนุนในการเรียน ให้ความรักความห่วงใยตลอดจนกำลังใจที่ดีเยี่ยม จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ คุณค่าและคุณประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และปลูกฝังคุณธรรม ความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

ธาราวดี อธิมาตรานนท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	กรอบแนวคิดการศึกษาค้นคว้า	10
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์	12
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์.....	14
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์.....	27
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	28
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชั้นปี	28
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	28
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	30
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์	31
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	33
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	34
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมิสำเนา	36
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา	38
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	39
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว	39
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ	39
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	40
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	41
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นปี	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิสำเนา	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง	48
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ	48
ความเป็นมาของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล- รามาริบัติ	48
ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ	49
การศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ	49
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	52
การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล	75
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	86
บทย่อ	86
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	86
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	86
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	86
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล	88
การวิเคราะห์ข้อมูล	88
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	90
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญ หนังสือ ขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต และเอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ในคน	113
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	120
ภาคผนวก ค คำอำนาจจำแนกรายข้อแบะค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	144
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	153

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี ภูมิภาคและสถานภาพสมรสของบิดามารดา	78
2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ สุขภาพจิตและทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง และการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	79
3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาและการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	82
4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	84
5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	84
6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ	145
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	146
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว	147
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	148
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	149

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	150
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง	151
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาล-ศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	152

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กระบวนการปรับตัว	20

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมซึ่งรวมถึงเรื่องของสุขภาพอนามัย ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาคุณภาพทุกด้านเพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นภายใต้ระบบคุ้มครองสังคมที่มีประสิทธิภาพ ฉะนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสาธารณสุขไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาลทั้งของภาครัฐและเอกชน สถานีนอนามัย สาธารณสุขอำเภอและจังหวัด รวมถึงสถานศึกษาทางด้านสาธารณสุขที่เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่เจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุข ซึ่งได้แก่ แพทย์พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแต่ละหน่วย จะต้องวางแผนดูแลจัดการในการให้บริการทางด้านสาธารณสุขให้ดี เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคูณภาพชีวิตของทรัพยากรมนุษย์ในประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

พยาบาล เป็นหนึ่งในทีมสุขภาพที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับประชาชนผู้ใช้บริการทางด้านสาธารณสุขมากที่สุด ด้วยเหตุที่ว่าปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ในปัจจุบันเน้นตามนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี โดยงานของพยาบาลจะมุ่งเน้นการดูแลสุขภาพของประชาชนใน 4 มิติ คือ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการเจ็บป่วย การดูแลช่วยเหลือ และการฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชน (อรพรรณ ลีอนุวัธชัย. 2543: 60) จากปรัชญา วัตถุประสงค์และเป้าหมายข้างต้นเห็นได้ว่า “พยาบาล” เป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบและคูณภาพของการบริการสุขภาพของประเทศ เนื่องจากลักษณะงานและความรับผิดชอบของวิชาชีพพยาบาลนั้นคือ การส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน การป้องกันโรค การดูแลผู้เจ็บป่วย-พิการ หรือผู้ที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ให้สามารถกลับคืนสู่สภาพปกติได้โดยเร็วที่สุด หรือให้พ้นจากอันตรายนั้นๆ ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นพยาบาลได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาและมีความรู้ดี ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยวิทยาอย่างกว้างขวาง เพื่อให้สามารถเข้าใจภาวะของร่างกาย จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนสาเหตุที่จะทำให้เกิดอันตราย ความผิดปกติ และความพิการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี (สมพันธ์ หิณฐิระนันท์ และคณะ. 2523: 64-66) ฉะนั้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรทางการพยาบาลจึงนับว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้พยาบาลมีคูณภาพมาตรฐานได้เป็นอย่างดี ทบวงมหาวิทยาลัย

เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนทางด้านพยาบาลศาสตร์ ซึ่งพบว่าในปัจจุบันและอนาคตการผลิตบุคลากรสาขาพยาบาลศาสตร์นอกจากจะมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของประเทศแล้ว คุณภาพของบัณฑิตยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ควรจะเป็นอีกด้วย หากรัฐบาลไม่มีมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับการผลิตพยาบาลอย่างเร่งด่วนแล้ว การพัฒนาคุณภาพงานบริการรักษาพยาบาลที่ให้แก่ประชาชนตามนโยบายก็ไม่อาจกระทำได้ (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2536: 1)

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จัดได้ว่าเป็นสถาบันในระดับอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพยาบาล ซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพ สามารถให้บริการพยาบาลที่สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการที่จะได้พยาบาลที่มีคุณลักษณะดังกล่าวได้ ต้องขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาของสถาบันที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นพยาบาลที่มีความพร้อมในทุกด้าน เพื่อสามารถนำเอาวิชาชีพที่ได้ศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและประเทศชาติ (<http://www.ra.mahidol.ac.th/faculty/thai/main/plan.html>.)

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาที่นักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลประสบอยู่ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดสุ่มนักศึกษาพยาบาลจำนวน 50 คน เพื่อสอบถามปัญหาของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งใช้คำถามดังนี้

คำถามในข้อที่ 1 ถามว่าในขณะนี้ท่านคิดว่าท่านมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง พบว่า นักศึกษาจำนวน 29 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 58 มีปัญหาในเรื่องการเรียน ได้แก่ อ่านหนังสือไม่ทัน จำบทเรียนไม่ได้ มีปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ขี้เกียจโดยหาสาเหตุไม่ได้ ไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน จำนวน 11 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22 มีปัญหาในเรื่องการเงิน ได้แก่ เงินไม่พอใช้ จำนวน 6 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 12 มีปัญหาในเรื่องการปรับตัว ได้แก่ การย้ายที่อยู่มาอยู่หอพัก การเปลี่ยนที่เรียนจากวิทยาเขตศาลายาเป็นโรงพยาบาลรามาธิบดี, การเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปพร้อมๆกัน การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และจำนวน 4 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 8 เป็นปัญหาอื่นๆ เช่น เพื่อน หอพัก สุขภาพ ความเครียด ได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อนไม่ค่อยดี หอพักคับแคบ แออัด ปวดท้อง ประจำเดือนผิดปกติ

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า ปัญหาในข้อที่ 1 เกิดจากสาเหตุใดบ้าง พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียน จำนวน 29 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของนักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียน มีสาเหตุมาจากปรับตัวไม่ได้ ได้แก่ การย้ายที่อยู่มาอยู่หอพัก การเปลี่ยนที่เรียนจากวิทยาเขตศาลายาเป็นโรงพยาบาลรามาธิบดี การเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปพร้อมๆกัน การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จึงทำให้เกิดปัญหาการเรียน นักศึกษาที่มีปัญหาการเงิน จำนวน 8 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 72.73 ของนักศึกษาที่มีปัญหาการเงิน มีสาเหตุจาก การวางแผนการเงินที่ไม่ดีพอ ได้แก่ การใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย จำนวน 3 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 27.27 ของนักศึกษาที่มีปัญหาการเงินมีสาเหตุจาก ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เช่น ค่าถ่ายเอกสาร ค่าทำรายงาน นักศึกษาที่มีปัญหาการปรับตัว จำนวน 6 คน

ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของนักศึกษาที่มีปัญหาการปรับตัว มีสาเหตุจาก การเปลี่ยนที่อยู่ หลักสูตร การเรียนที่เปลี่ยนแปลงตามชั้นปี และนักศึกษาที่มีปัญหาอื่นๆ จำนวน 4 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของนักศึกษาที่มีปัญหาอื่นๆ มีสาเหตุจากการปรับตัว ได้แก่ การย้ายมาอยู่ในหอพักที่คับแคบ การเรียนที่ยากขึ้น

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้น สรุปได้ว่า นักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีปัญหาในด้านการเรียนซึ่งมีสาเหตุมาจากการปรับตัวได้ไม่ดี กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลมีปัญหาด้านการปรับตัวในการเรียนมาก โดยเบอร์นาร์ด (Bernard, 1960: 64) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึงการที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ ความแจ่มใสอย่างสูงสุด มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความสามารถที่จะเผชิญและยอมรับความจริงของชีวิต ซึ่งผลจากการสำรวจนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพา สมพงษ์และคนอื่นๆ (2523: 33) ซึ่งศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี พบว่า นักศึกษาพยาบาลรามาธิบดีทุกชั้นปีมีปัญหาด้านการปรับตัวทางด้านการเรียนมากที่สุด โดยนักศึกษาที่ปรับตัวไม่ได้นี้ จะส่งผลต่อสุขภาพจิตและการดำเนินชีวิตของพวกเขาด้วย และดังที่ นิภา นิธิยานน (2530: 10) กล่าวว่า บุคคลจำเป็นต้องรู้จักปรับตัวเพื่อบรรเทาความเครียด ความคับข้องใจให้เบาบางลง เพื่อที่จะช่วยรักษาคุณภาพแห่งชีวิตไว้ให้ได้ ความสามารถในการปรับตัวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน นอกจากนี้ แลนด์ส (Landis, 1996: 55) ได้กล่าวว่า บุคคลที่พยายามทำความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น รวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ จะสามารถประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและอาชีพการงานเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ในการสัมมนาพยาบาลศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2536 ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการพยาบาล ตามความรู้สึกรู้สึกของสถาบันด้านผลิตพยาบาล และผู้ใช้ต่อผู้สำเร็จการศึกษาในปัจจุบัน พบว่ายังขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ เนื่องจากผู้เรียนขาดความพร้อมในการเรียน (ทัศน บัญทอง, 2536: 58) ซึ่งสาเหตุที่สำคัญ คือ การปรับตัวเข้าสู่การเรียนวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจาก นักศึกษาที่เข้ามาเรียนพยาบาลนั้นจะมีอายุระหว่าง 17-25 ปี เป็นวัยรุ่นที่ต่อเนื่องกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จึงต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับวัยที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับวิชาชีพพยาบาลที่ตนกำลังศึกษาอยู่ (ภาวิณี สุทธิพิเชฐภักดิ์, 2545: 3) อนึ่ง การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความแตกต่างจากการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านอาคาร สถานที่ หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้อาจส่งผลให้เกิดความวิตกกังวล หรือความเครียดในนักศึกษา เพราะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนและสังคมหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาชีพพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีทั้งการเรียนการสอนภาคทฤษฎี และการฝึกหัดภาคปฏิบัติ นักศึกษาจำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้เกิดทักษะและความชำนาญด้วยตนเอง ประกอบกับนักศึกษาจำเป็นต้องพึ่งพาตนเอง จัดการ และดำเนินการทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเอง เช่น การสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์ การคบเพื่อน

ความสัมพันธ์ในหอพัก และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย ดังเช่นโอล์เซ็น (Ohlsen, 1983: 167) ได้กล่าวว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นนักศึกษาจะต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ จึงต้องเรียนรู้ในการแบ่งเวลาและปัญหาอื่นๆ ซึ่งล้วนแต่ต้องอาศัยความสามารถในการปรับตัว ฉะนั้น ถ้าหากนักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่างๆ ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยได้ ก็เป็นที่เชื่อว่านักศึกษาจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ในทางกลับกัน หากนักศึกษาปรับตัวไม่ได้ อาจทำให้เกิดความหดหู่ ท้อแท้ หดห้วง เบื่อหน่าย วิตกกังวล อันจะส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษา เช่น สอบตก รีไทร์ หรือฆ่าตัวตายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะสรีรวิวัฒน์ (2545: 63) ที่กล่าวไว้ว่า การปรับตัวที่เหมาะสมจะทำให้บุคคลมีสุขภาพจิตดี ส่วนบุคคลที่ไม่สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมก็จะเกิดความไม่สบายใจ เกิดความเครียด หรือความคับข้องใจ ซึ่งทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปด้วยความลำบาก เป็นผลให้เกิดสภาพจิตใจที่ไม่ดีและเกิดความเสื่อมทางจิตได้ นอกจากนี้ วราภรณ์ ตระกูล-สุทธิ (2544: 3) กล่าวว่า การปรับตัวช่วยให้เรายอมรับสภาพการณ์ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วพยายามหาวิธีการแก้ไข ขจัดปัดเป่าปัญหา หรือสภาพการณ์ที่ค่อนข้างเลวร้าย หรือสภาพการณ์ที่เลวร้ายมากๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเราให้บรรเทาเบาบางลง ซึ่งอาจทำได้โดยพยายามแก้ไขด้วยตนเอง หรือแสวงหาบุคคลอื่นมาช่วยแก้ไข และสุดท้ายเมื่อปัญหาคลี่คลายมีการแก้ไขแล้ว สภาพต่างๆ เช่น ความคิด ความรู้สึก ของเราก็จะดีขึ้น ความตึงเครียดก็จะผ่อนคลายลง ความสุขสบายใจย่อมเกิดขึ้น ฉะนั้น การปรับตัวจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง นักศึกษาจึงต้องปรับพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เพราะการปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่สามารถทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการศึกษา เพื่อที่จะสามารถเป็นพยาบาลที่ดีในอนาคต สามารถวางตัวได้เหมาะสมในสังคม และทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาลคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการประจำ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน และปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2547 ทั้ง 4 ชั้นปี เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 130 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 95 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 85 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 90 คน รวมทั้งหมด 400 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2547 ทั้ง 4 ชั้นปี เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 130 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 95 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 85 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 90 คน รวมทั้งหมด 400 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

3.1.1.1 ชั้นปี

3.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1.3 บุคลิกภาพ

3.1.1.4 ความฉลาดทางอารมณ์

3.1.1.5 สุขภาพจิต

3.1.1.6 ทักษะการตัดสินใจ

3.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

3.1.2.1 ภูมิฐานะ

3.1.2.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดา

3.1.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

3.1.2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

3.1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้แก่

แก่

3.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพ

3.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

3.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

3.1.3.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1.1 ด้านการเรียน

3.2.1.2 ด้านสังคม

3.2.1.3 ด้านส่วนตัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ยอมรับและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองขณะที่กำลังศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม โดยนักศึกษาจะมีความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาและบุคคลรอบข้าง รวมถึงสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ปราศจากความคับข้องใจ โดยแบ่งการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการเรียน ได้แก่ การที่นักศึกษาสามารถมีความสุขในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความคาดหวังจะเรียนให้ดีขึ้น มีความมุ่งมั่นจะเรียนให้สำเร็จ รู้จักขอคำแนะนำด้านการเรียนจากบุคคลอื่น มีความพึงพอใจในสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งได้แก่การเรียนภาคทฤษฎี หรือการเรียนบรรยายในห้องเรียน และการเรียนภาคปฏิบัติ หรือการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

1.2 ด้านสังคม ได้แก่ การที่นักศึกษาสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เคารพในสิทธิของผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ดี สนใจปัญหาต่างๆ รู้จักเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มีความสุขในการอยู่กับกลุ่มเพื่อน มีความพอใจในระเบียบของคณะและมหาวิทยาลัย พึงพอใจต่อความเป็นอยู่ในหอพัก รู้จักยอมรับ และอยู่ร่วมกับคนอื่นในหอพักเดียวกันได้

1.3 ด้านส่วนตัว ได้แก่ การที่นักศึกษาสามารถกระทำการต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งผู้อื่น เป็นอิสระจากผู้อื่น มองเห็นคุณค่าของตนเอง กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง เชื่อมมั่นในความสามารถของตนเอง เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม สามารถควบคุมความเครียด อารมณ์โกรธ โมโห ความกดดันทางด้านจิตใจที่ได้รับ และสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2. ปัจจัยส่งผลต่อการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่

2.1.1 ชั้นปี แบ่งเป็น 4 ระดับชั้น ได้แก่

2.1.1.1 ชั้นปีที่ 1

2.1.1.2 ชั้นปีที่ 2

2.1.1.3 ชั้นปีที่ 3

2.1.1.4 ชั้นปีที่ 4

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งประเมินเป็นคะแนนเฉลี่ย (Grade Point Average) ของนักศึกษา

2.1.3 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักศึกษาที่แสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ต่อการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวัน แบ่งเป็น

2.1.3.1 บุคลิกภาพแสดงตัว หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักศึกษาที่ชอบเข้าร่วมกิจกรรม เปิดเผย มีชีวิตชีวา ร่าเริง มีความกระตือรือร้น

2.1.3.2 บุคลิกภาพเก็บตัว หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักศึกษาที่ชอบอยู่เงียบๆ คนเดียว ไม่สูงส่งกับใคร เก็บตัว พึงพิถันในการคบเพื่อน ระมัดระวัง ไม่ค่อยแสดงตัว

2.1.4 ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ของนักศึกษาในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข โดยจะประเมินคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่

2.1.4.1 ด้านดี คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยประเมินจากด้านการควบคุมตนเอง, ด้านเห็นใจผู้อื่นและด้านรับผิดชอบ

2.1.4.2 ด้านเก่ง คือ ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยประเมินจากด้านมีแรงจูงใจ, ด้านตัดสินใจและแก้ปัญหา และด้านสัมพันธภาพ

2.1.4.3 ด้านสุข คือ ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข โดยประเมินจากด้านภูมิใจตนเอง, ด้านพอใจชีวิต และด้านสุขสงบทางใจ

2.1.5 สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการปรับตัวให้อยู่ในสังคม สิ่งแวดล้อมได้ รวมถึงสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

2.1.6 ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล โดยแสดงออกมา 3 ลักษณะ ได้แก่

2.1.6.1 ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความคิด ได้แก่ การที่นักศึกษาเห็นคุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของวิชาชีพพยาบาล

2.1.6.2 ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความรู้สึก ได้แก่ ความชอบ ความภาคภูมิใจ ความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล

2.1.6.3 ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านแนวโน้มการแสดงพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงถึงความเอาใจใส่ การตั้งใจเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน การทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ รวมถึงการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.2.1 ภูมิสำเนา หมายถึง สถานที่เกิด หรือที่อยู่เดิมของนักศึกษา แบ่งเป็น

2.2.1.1 ภูมิสำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

2.2.1.2 ภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัด

2.2.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง ลักษณะการครองชีวิตของบิดามารดา แบ่งเป็น 3 ประเภท

2.2.2.1 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

2.2.2.2 บิดามารดาแยกกันอยู่

2.2.2.3 บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

2.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน

2.2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อนักศึกษา และลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัว เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.2.4.1 ลักษณะพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อนักศึกษา ได้แก่ การที่บิดามารดา หรือสมาชิกในครอบครัวให้ความรักความห่วงใย ให้กำลังใจและให้คำปรึกษา มีความไวใจ ยอมรับฟังความคิดเห็น ให้ความเป็นกันเอง และร่วมปฏิบัติกิจกรรมภายในครอบครัวด้วยความเต็มใจ

2.2.4.2 ลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ การที่นักศึกษาให้ความรักความห่วงใย ให้ความเป็นกันเอง มีความเข้าใจและเอาใจใส่ดูแล ช่วยเหลือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว รับรู้ปัญหา เรื่องราวต่างๆ ภายในครอบครัว รวมถึงการขอความช่วยเหลือจากบิดามารดา หรือสมาชิกในครอบครัวในทุกๆ เรื่อง

2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีที่นักศึกษาศึกษาและอาศัยอยู่ ดังนี้

2.3.1.1 สถานที่ ได้แก่ สภาพห้องเรียน หอพัก ความสะอาด แสงสว่าง เสียงรบกวน ความปลอดภัย พื้นที่ในการทำกิจกรรม

2.3.1.2 สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ อุปกรณ์การสอน ความทันสมัยของสื่อ
อายุงานของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน จำนวนของอุปกรณ์การสอน สภาพอุปกรณ์การสอน

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่
อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา และลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ทั้งในและนอกห้อง
เรียน เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.3.2.1 ลักษณะพฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้อง-
เรียน ได้แก่ การที่อาจารย์ให้ความรัก ความเมตตา เปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น
ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่นักศึกษาทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3.2.2 ลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ทั้งในและนอกห้อง-
เรียน ได้แก่ การให้ความนับถือ เคารพเชื่อฟัง ตั้งใจและสนใจในสิ่งที่อาจารย์สอน ซักถามเมื่อสงสัย
แสดงความคิดเห็นในด้านการเรียน รวมทั้งปรึกษาอาจารย์ทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่นัก
ศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การให้ความรัก ความหวั
งใย มีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว ให้
ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างเต็มใจ

2.3.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง หมายถึง ลักษณะพฤติ
กรรมที่รุ่นพี่หรือรุ่นน้องปฏิบัติต่อนักศึกษา และลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อรุ่นพี่หรือรุ่น
น้อง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

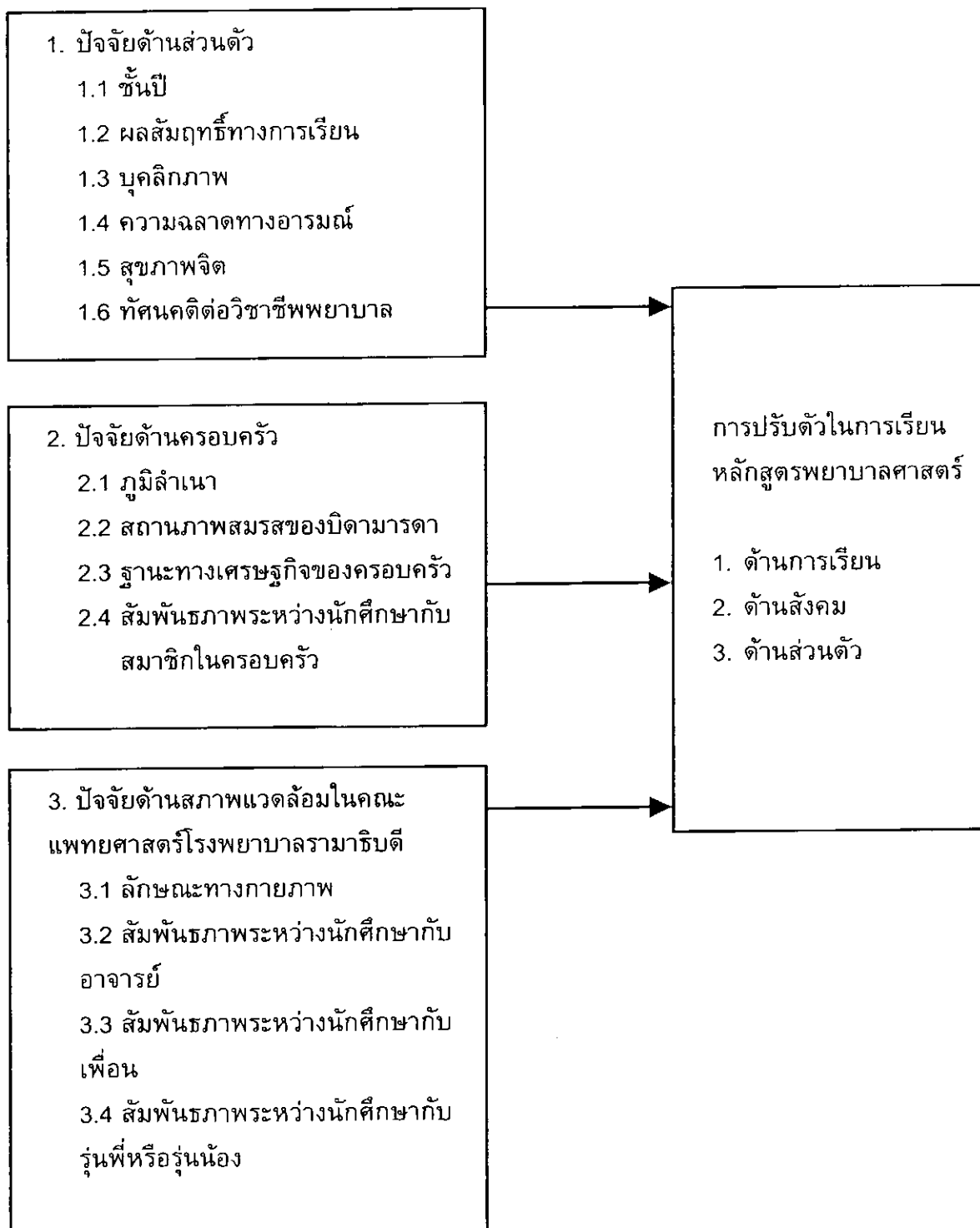
2.3.4.1 ลักษณะพฤติกรรมที่รุ่นพี่หรือรุ่นน้องปฏิบัติต่อนักศึกษา ได้แก่ การ
ที่รุ่นพี่หรือรุ่นน้องให้ความรัก ความห่วงใย ให้ความเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
ต่างๆ ร่วมกันอย่างเต็มใจ ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่นักศึกษาทั้งด้านการเรียนและด้านส่วน
ตัว

2.3.4.2 ลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง ได้แก่ การ
ให้ความนับถือ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างเต็มใจ รวมทั้งขอคำแนะนำทั้ง
ด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

- 1.1.1 ความหมายของการปรับตัว
- 1.1.2 ทฤษฎีการปรับตัว
- 1.1.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัว
- 1.1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว
- 1.1.5 ลักษณะการปรับตัว
- 1.1.6 กลไกในการปรับตัว
- 1.1.7 ความสำคัญของการปรับตัว
- 1.1.8 ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้
- 1.1.9 ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้
- 1.1.10 หลักในการปรับตัวให้ได้ผลดี

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

- 1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
- 1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

2.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว

- 2.1.1.1 ชั้นปี
- 2.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.1.1.3 บุคลิกภาพ
- 2.1.1.4 ความฉลาดทางอารมณ์
- 2.1.1.5 สุขภาพจิต
- 2.1.1.6 ทักษะติดต่อวิชาชีพพยาบาล

2.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว

- 2.1.2.1 ภูมิฐานะ

- 2.1.2.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดา
- 2.1.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- 2.1.2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว
- 2.1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
 - 2.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพ
 - 2.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์
 - 2.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
 - 2.1.3.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง
- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว
 - 2.2.1.1 ชั้นปี
 - 2.2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.2.1.3 บุคลิกภาพ
 - 2.2.1.4 ความฉลาดทางอารมณ์
 - 2.2.1.5 สุขภาพจิต
 - 2.2.1.6 ทักษะติดต่อวิชาชีพพยาบาล
 - 2.2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว
 - 2.2.2.1 ภูมิลำเนา
 - 2.2.2.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดา
 - 2.2.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
 - 2.2.2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว
 - 2.2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
 - 2.2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ
 - 2.2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์
 - 2.2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
 - 2.2.3.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง
- 3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
 - 3.1 ความเป็นมาของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
 - 3.2 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
 - 3.3 การศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

1.1.1 ความหมายของการปรับตัว

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1960: 64) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ ความแจ่มใสอย่างสูงสุด มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความสามารถที่จะเผชิญและยอมรับความจริงของชีวิต

กิลเมอร์ (Gilmer. 1971: 75) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับตนเองและสภาพแวดล้อม โดยจะไม่เทียบกับเกณฑ์หรือระเบียบใดๆทั้งสิ้น เป็นการรับรู้ตนเองของบุคคลแต่ละคน

โคลแมน และแฮมเมน (Coleman and Hammen. 1981: 48) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ

วอร์เชล (Worchel. 1989: 6) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า การปรับตัวเป็นการเผชิญกับตนเองกับสภาพแวดล้อม กับบุคคลที่เราพบปะในแต่ละวัน

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524: 108) ได้กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุชารมณ์ (2532: 7) ได้ให้ความหมายของการปรับตัว คือ การปรับและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลให้เกิดความสอดคล้องกลมกลืนเข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง

นงเยาว์ สมพิทยานุรักษ์ (2537: 11) ได้สรุปว่า การปรับตัวหมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่จะปรับสภาพที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านบุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ

สุภาณี เจียมศักดิ์ (2543: 19) ได้สรุปความหมายของการปรับตัวว่า หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือสิ่งแวดล้อมของตนเองเพื่อปรับให้คงสภาวะความสมดุลของร่างกาย จิตใจและสังคม

สรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลปรับและเปลี่ยนพฤติกรรมให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

1.1.2 ทฤษฎีการปรับตัว

ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจวบปัจจนึก (2524: 10-12) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการปรับตัวของอีริกสัน (Erikson) ว่าสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดในการปรับตัวคือ ความสัมพันธ์ของครอบครัวซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางพื้นฐานทางจิตใจให้แก่บุคคลตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นมา จำเป็นที่จะต้องปรับตัวของบุคคลเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ทางความรู้ความสามารถและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การที่บุคคลจะปรับตัวได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลนั้นที่มีต่อผู้แวดล้อมตนเอง อีกทั้งความสามารถในการปรับตัวได้ดีในขั้นก่อนจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวในขั้นต่อไปด้วย นอกจากนี้ทฤษฎีของอีริกสันยังกล่าวว่า เด็กต้องปรับตัวเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีระและสังคม ประกอบกับการเลี้ยงดูของครอบครัวและพื้นฐานทางจิตใจแต่เดิมของเด็ก ซึ่งจะส่งผลรวมกันต่อความสามารถในการปรับตัวของบุคคลในแต่ละช่วงอายุ

วิลเลียมสัน (Williamson. 1950: unpagged) ผู้นำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทาง มีความเชื่อว่ามนุษย์มีสติปัญญาและเหตุผล ตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองได้ แต่การที่จะพัฒนาได้เต็มที่นั้นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะจากสังคมที่แวดล้อมเขาอยู่ การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมจะทำให้เขามองเห็นและรู้จักตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยมและทัศนคติความต้องการ และเป้าหมายที่เขาเลือก ในขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้จากผู้อื่น ได้รับรู้ประสบการณ์ทางสังคมในด้านต่างๆ เช่น ค่านิยมทางสังคม มาตรฐานและข้อจำกัดทางสังคม ปัญหาต่างๆในสังคม ตลอดจนวิธีการที่จะจัดการแก้ไขทั้งทางตรงและทางอ้อม จากความเชื่อดังกล่าว วิลเลียมสันจึงสรุปว่า บุคคลจะสามารถปรับตัวได้ถ้ามีความรู้ความเข้าใจในตนเองรวมทั้งรู้จักและเข้าใจสังคม เพราะทำให้เขาสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินชีวิตหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างมีทิศทางและมีเหตุผล โดยการใช้ข้อมูลที่ได้รับจากประสบการณ์ในสังคมมาประกอบการพิจารณา จนสามารถสร้างความสอดคล้องหรือความยืดหยุ่นระหว่างความต้องการและเป้าหมายที่พึงประสงค์ของตนกับสภาพแวดล้อมทางสังคม

ฮาวิกเฮิร์สท์ (Havighurts. 1953: unpagged) ได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของ การเรียนรู้ตามลำดับขั้นพัฒนาการของชีวิต เขามีความเห็นว่าการพัฒนาของชีวิตในแต่ละวัยนั้น บุคคลจะมีงานประจำวัยหรืองานประจำขั้นที่ต้องเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย ถ้าบุคคลสามารถพัฒนางานประจำวัยได้สำเร็จก็จะเป็นบุคคลที่มีความสุข และสามารถพัฒนางานประจำวัยในขั้นต่อไปได้สำเร็จด้วย ในทางตรงกันข้าม หากงานในช่วงวัยใดไม่ประสบผลสำเร็จ ก็จะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความสุข และพัฒนางานประจำวัยในช่วงต่อไปด้วยความยากลำบาก ฉะนั้น การที่บุคคลปรับตัวได้ในทัศนะของฮาวิกเฮิร์สท์จึงหมายถึง บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนางานประจำวัยให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ซึ่งงานพัฒนาตามวัยที่จะเป็นสำหรับวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ได้แก่

1. สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเหมาะสมกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน ทั้งที่เป็นเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ
2. สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับบทบาททางเพศของตน

3. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกายของตน สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง
4. สามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้ เป็นตัวของตัวเองไม่ต้องพึ่งพิงทางอารมณ์จากผู้อื่น เช่น ผู้ใหญ่
5. มั่นใจในเรื่องเศรษฐกิจการเงิน สามารถรับผิดชอบในการจ่ายเงินได้
6. การเลือก และเตรียมตัวเพื่ออาชีพ
7. เตรียมตัวในเรื่องคู่ครองและชีวิตครอบครัว
8. พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเรื่องค่านิยมและจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

รอเจอร์ส (Rogers. 1967 : 108) ได้อ้างทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง เขาได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเอง โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้และการได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งการประเมินผลจากการปฏิสัมพันธ์นั้นจะก่อให้เกิดตัวเรา (Self) หรือ “โครงสร้างของตน” ขึ้นมาเพื่อเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกลักษณะ ความสามารถของตน บทบาทต่างๆ ของตนเองในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทศนคติและค่านิยมของตัวเรา ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละบุคคลจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด บุคคลที่ปรับตัวได้ดี คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนได้อย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน และมีการรับรู้ความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ในทางลบ ทำให้เกิดความตึงเครียด ความวิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะเป็นไปในทางลบ

รอย (Roy. 1976: 135-138) ได้วิเคราะห์ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตามหลักของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) มาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ที่เชื่อว่ามนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อคงไว้ซึ่งความต้องการพื้นฐานอันเป็นดัชนีบ่งชี้ความมั่นคงของชีวิต รอยจึงได้อธิบายถึงการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือสิ่งแวดล้อมของตนเอง เพื่อปรับให้คงสภาวะสมดุลทั้งร่างกาย จิตใจและสังคม ซึ่งรอยเชื่อว่า คนเราประกอบด้วย กาย จิต สังคม (Man in a biopsychosocial being) เป็นหน่วยเดียวที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ (Unified Whole) องค์ประกอบทั้งสามส่วนนี้มีความสัมพันธ์ต่อกัน ทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงภาวะปกติสุข หรือภาวะสุขภาพดี สาเหตุใดก็ตามที่มีผลต่อกายย่อมส่งผลกระทบต่อจิตใจและสังคมด้วย ในทำนองเดียวกันสิ่งที่มีผลต่อจิตใจย่อมมีผลกระทบต่อกายและสังคมเช่นกัน ดังนั้นบุคคลจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย จิตใจและสังคม บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความ

มั่นคงในชีวิต พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นคือ มีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต เป็นต้น ส่วนผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัว จะก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ไม่ยอมรับความเป็นจริง เคร้าซึม เป็นต้น

กลไกที่บุคคลใช้ในการปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลประกอบด้วย 2 ส่วน (Andrew and Roy, 1991: 33-35) ได้แก่

1. กลไกการควบคุม (Regulator Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดขึ้นอัตโนมัติโดยที่บุคคลไม่รู้สึกรู้สีกตัว เป็นการทำงานร่วมกันของระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ การรับรู้ และการตอบสนอง เพื่อที่จะควบคุมการทำงานของร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล

2. กลไกการรับรู้ (Cognator Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการทางจิต สังคม ที่บุคคลใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับภาวะเครียด บุคคลจะเรียนรู้การปรับตัวในส่วนนี้จากทักษะการเข้าสังคม ประสบการณ์ การแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่คล้ายคลึง และระดับการศึกษาซึ่งเป็นการทำงานของสมองในระดับสูง

กลไกการปรับตัวทั้ง 2 ส่วนจะเกิดควบคู่กันเสมอ และทำงานร่วมกันเสมือนว่าเป็นหน่วยเดียวกัน โดยสิ่งเร้าจะผ่านเข้ามาทางกลไกการควบคุมแล้วส่งต่อไปที่กลไกการรับรู้

การปรับตัวเพื่อคงภาวะสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคมในบุคคลนั้น สามารถแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมการปรับตัวซึ่งเป็นผลจากกลไกการควบคุมและกลไกการรับรู้ ซึ่งรอยได้จำแนกไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมการปรับตัวตามความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นการตอบสนองของบุคคลในด้านร่างกาย พฤติกรรมจะปรากฏออกมาเป็นการทำงานของเซลล์เนื้อเยื่อ อวัยวะและระบบ ซึ่งประกอบเป็นร่างกายของมนุษย์ เพื่อตอบสนองความมั่นคงทางร่างกาย (Physiological Integrity) ซึ่งพิจารณาได้จากการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) ได้แก่ ความต้องการออกซิเจน อาหาร การขับถ่าย การทำกิจกรรมและการพักผ่อน การตอบสนองในด้านต่างๆ ต้องอาศัยการรับรู้ความรู้สึก การควบคุมน้ำและเกลือแร่ การทำงานของระบบประสาทและระบบต่อมไร้ท่อ โดยมีกลไกการควบคุมเป็นตัวเชื่อมโยงการทำงานและตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมการปรับตัว เป้าหมายสูงสุดของการดำรงชีวิตในภาวะปกติสุขคือสมดุล ซึ่งมนุษย์จะพยายามปรับ รักษาภาวะเช่นนี้ไว้ ถ้าผลลัพธ์ของการปรับตัวไม่สามารถก่อให้เกิดการตอบสนองทางบวกได้ ก็จะปรากฏเป็นพฤติกรรมการปรับตัวในทางลบหรือล้มเหลว (Maladaptation Behavior)

2. พฤติกรรมการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self Concept) นอกเหนือจากการปรับตัวเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการด้านร่างกาย มนุษย์จำเป็นต้องมีความมั่นคงทางจิตใจ (Psychic Integrity) และสิ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางจิตใจ คือ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองอันเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ตลอดจนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในทางจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ เป็นผลจากความนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อมั่น

และมองเห็นคุณค่าแห่งตน จะมีการปรับตัวต่อภาวะความกดดันต่างๆ ได้ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ

3. พฤติกรรมการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ (Role Function) การแสดงบทบาทหน้าที่ต่างๆ ของบุคคลได้เหมาะสมทั้งทางด้านพฤติกรรมการแสดงออก อารมณ์และความรู้สึก เป็นการตอบสนองความต้องการเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ในสถานการณ์ใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนได้ บุคคลต้องมีการปรับตัวเพื่อให้การแสดงบทบาทของตนเป็นไปตามปกติ หากจะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยการปรับตัวของบุคคลนั้น

4. พฤติกรรมการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interdependence Relation) ความจริงทางสังคมอีกประการหนึ่งคือ การที่คนเราต้องการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ด้วยประการหนึ่ง ความพอเหมาะระหว่างการพึ่งพาตนเอง (Independence) การพึ่งพาผู้อื่น (Dependence) และการให้ผู้อื่นได้พึ่งพาตน มีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทั้งทางด้านจิตใจและสังคม โดยปกติบุคคลจะพยายามคงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง และยอมพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในขอบเขตที่ตนเองและสังคมยอมรับ

1.1.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัว

มองพรหม เกิดพิทักษ์ (2530: 71) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาต่างๆ ในการปรับตัวอาจมีสาเหตุแตกต่างกันไป สาเหตุบางประการอาจเนื่องมาจากบุคคลนั้นเองหรือจากสภาพแวดล้อม และเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเผชิญปัญหา โดยทั่วไปบุคคลนั้นก็จะพยายามปรับตัวต่อสภาพที่เป็นปัญหาที่เขากำลังเผชิญนั้น เพื่อให้สภาวะของความกดดัน ความเครียด ความวุ่นวายใจหรือความกังวลใจค่อยๆ คลายลงจนกระทั่งหมดไปในที่สุด อย่างไรก็ตาม บุคคลบางคนไม่สามารถขจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ สภาวะความวุ่นวายใจหรือไม่เป็นสุขก็ยังคงมีต่อไปและอาจมีผลกระทบให้บุคคลนั้นต้องสูญเสียความสมดุลในตนเอง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความแปรปรวนทางความรู้ ความคิดและพฤติกรรม

กันยา สุวรรณแสง (2538 : 51) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัว ดังนี้

1. แรงขับและความต้องการ (Drive and Needs) กล่าวคือ ในชีวิตของบุคคลมีความต้องการเป็นพื้นฐาน เช่น ความต้องการทางกาย (Physical Needs) และความต้องการทางจิต (Psychological Need) ความต้องการทั้งสองนี้ทำให้เกิดแรงขับ (Drives) เช่น เกิดความหิว (Thirsty) เป็นแรงขับให้มนุษย์ดิ้นรนแสวงหาเพื่อสนองความอยากของตน ถ้าเกิดอุปสรรคมาขัดขวางไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ไม่สามารถหามาบำบัดความอยากได้ ร่างกายก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปต่างๆ เพื่อให้คลายจากความกระวนกระวายอันเนื่องมาจากความอยาก พฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อคลายความทรมานทรมานนี้เรียกว่า การปรับตัว

2. แรงกระตุ้นจากสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว หรือการที่มีสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาในการปรับตัวให้ทันตามสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

เช่น ราคาสิ่งของแพงขึ้น แฟชั่นแต่งกาย ความเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุ ต่างก็กระตุ้นให้มนุษย์วิ่งตามตลอดเวลา ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคม มีปัญหาเดินแถวกันเข้ามาให้แก้ตลอดเวลา ถ้าแก้ได้ก็มีความสุข ถ้าแก้ไม่ได้ก็เกิดความคับข้องใจ กระวนกระวายใจ จึงหาทางปรับตัวโดยวิธีการต่างๆ

3. เจตคติ ความสนใจ จุดมุ่งหมายของชีวิตของตัวเองเปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2544: 2-3) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัว คือ

1. เพื่อความอยู่รอดของชีวิต ซึ่งตลอดชีวิตของมนุษย์นั้น ย่อมต้องผ่านการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมาย ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์ของมารดา คลอดออกมาเป็นเด็กทารกแรกเกิด และเติบโตมาจนถึงทุกวันนี้ ล้วนแต่ต้องพบกับการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด ซึ่งทุกคนต้องปรับตัวเพื่อจะอยู่รอดให้ได้ในแต่ละช่วงชีวิต เช่น เมื่อเป็นทารกต้องดูดนมซึ่งเป็นของเหลว แต่พอโตขึ้นมาต้องเริ่มทานกล้วย ข้าว ต้องหัดเคี้ยว หากคนเราไม่ยอมปรับเปลี่ยนก็จะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ นี่คือการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของชีวิต

2. เพื่อความสุข หรือการไม่มีทุกข์ เพื่อให้เรายอมรับสภาพที่เกิดขึ้นแล้วพยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นที่เลวร้าย ให้บรรเทาเบาบางลง เมื่อปัญหาถูกขจัดให้หมดไป ความทุกข์ก็หมดไปด้วย ความสุขสบายใจก็ย่อมเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัวของบุคคลนั้น เกิดจากความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม เมื่อความต้องการสมหวังก็จะเกิดความรู้สึกเป็นสุข แต่หากความต้องการไม่สมหวังก็จะเกิดความรู้สึกเครียด วิตกกังวล กระวนกระวาย เศร้าหมอง ไม่เป็นสุข ซึ่งสาเหตุต่างๆ ดังกล่าวนี้นล้วนเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

1.1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว

นิภา นิธยาน (2530 : 106-115) ได้กล่าวถึงปัจจัย 3 ประการที่มีอิทธิพลร่วมกันในการกำหนดแนวทางพฤติกรรมปรับตัวซึ่งเป็นรากฐานบุคลิกภาพ อิทธิพลของทั้งสามประการไม่สามารถแยกออกจากกันได้โดยเด็ดขาด แต่จะเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันตลอดชีวิต ปัจจัย 3 ประการได้แก่

1. อิทธิพลของสภาพพื้นฐานทางกายในเชิงชีววิทยาอันได้แก่ อิทธิพลของพันธุกรรมที่มียีนส์เป็นตัวนำลักษณะต่างๆ ทำให้เกิดโครงสร้างทางกายภาพและทำหน้าที่ทางสรีระวิทยาภายในตัวของแต่ละบุคคล เช่น การทำงานของระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อต่างๆ รูปร่าง หน้าตา อัตราการเจริญเติบโต และทำให้มีขีดจำกัดของความสามารถด้านต่างๆ เช่น แรงขับ ศักยภาพในการเรียนรู้ อารมณ์ ความแข็งแรง ความเร็วและช้าในการเคลื่อนไหวของบุคคลแตกต่างกันด้วย จึงทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยกำเนิด และมีอิทธิพลในการทำให้บุคคลมีการปรับตัวต่อสภาพปัญหาแตกต่างกัน

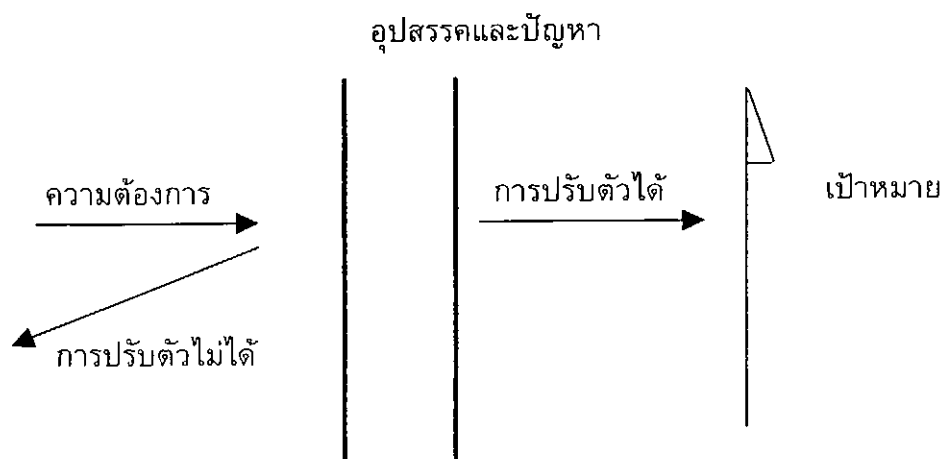
2. อิทธิพลของสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพดินฟ้าอากาศที่ทำให้แต่ละคนแสดงออกแตกต่างกันในการปรับตัว เพื่อสนองตอบความต้องการหรือแรงขับภายใน วัฒนธรรมในสังคมที่อาศัยอยู่จะเป็นตัววางรากฐานให้แก่บุคลิกภาพทั้งในด้านความรู้สึกนึกคิด การกระทำ ความเชื่อต่าง ๆ จรรยาบรรณ ข้อย้ำ กฏ ระเบียบทั้งหลายที่เป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นโดยเริ่มต้นจากครอบครัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพพื้นฐานให้เด็กได้มาก สถาบันทางสังคมอื่นๆ เช่น โรงเรียน ชุมชน วัด ตลอดจนสถาบันชาติ ล้วนเป็นสถาบันซึ่งสมาชิกของสังคมต้องเกี่ยวข้องกับ โดยมิสิ่งต่อไปนี้เป็นเครื่องกำกับระเบียบแบบแผนการประพฤติปฏิบัติ ได้แก่ กฎหมาย หลักธรรมคำสอน จรรยาบรรณและข้อย้ำ ตลอดจนระเบียบกฏเกณฑ์ทั้งหลายที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคมนั้น

3. อิทธิพลของสภาวะความเป็น “ตน” เป็นอิทธิพลของความรู้สึกและเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งได้แก่ แบบแผนของชีวิตซึ่งเป็นแบบแผนเฉพาะตัว ทั้งนี้หมายความว่ารวมถึงลักษณะนิสัย ความสนใจ ค่านิยม ตลอดจนความรู้ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสภาวะแห่งตน ซึ่งคนแต่ละคนเรียนรู้ที่จะประเมินหรือตัดสินคุณค่าของตนเองจากการที่ได้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคม และจากการยอมรับจากกลุ่มบุคคลต่างๆ ในสังคมที่ตนอยู่ การที่บุคคลจะสามารถประเมินค่าตนเองทั้งทางร่างกาย และจิตใจก็เนื่องมาจากเจตคติที่ผู้อื่นมีต่อเขา โดยเฉพาะบุคคลที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อชีวิตของเขา เช่น บิดา มารดา เพื่อนฝูงและครูอาจารย์

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลได้แก่ สภาพร่างกายและความคิดของตนเอง รวมถึงสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวในขณะนั้นด้วย

1.1.5 ลักษณะการปรับตัว

นิภา นิธยาน (2530 : 71-75) ได้กล่าวถึงกระบวนการปรับตัวว่า หมายถึง พฤติกรรมต่างๆ ที่คนเรากระทำเพื่อตอบสนองความต้องการทางสรีระ แรงขับและแรงจูงใจต่างๆ ที่รวมเรียกว่า ข้อเรียกร้องภายในและข้อเรียกร้องภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับสิริชัย ประทีปฉาย (2533: 192) ซึ่งได้กล่าวถึงกระบวนการปรับตัวไว้ตามภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 1 กระบวนการปรับตัว

จากภาพประกอบ 1 เมื่อบุคคลพบอุปสรรค โดยทั่วไปแล้วบุคคลก็จะแสดง ความพยายามต่างๆ เพื่อจะไปให้ถึงเป้าหมาย บางคนมีความพยายามในระยะเวลาอันสั้น บางคนมีความ พยายามอยู่นาน และบางคนก็หาวิธีได้เหมาะสม ทำให้ไปยังเป้าหมายได้ เรียกว่าการปรับตัว บาง คนหาทางไปสู่เป้าหมายไม่ได้ก็จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพในการปรับตัวต่างๆ กัน เช่น หนีสถานการณ์นั้น ตั้งเป้าหมายใหม่ หาทางปฏิเสธ ไม่ยอมรับว่าตนไม่สามารถเอาชนะ อุปสรรคได้ หรืออาจสร้างโลกของตนเองขึ้นมาเพื่อสร้างความสบายใจ เป็นต้น

1.1.6 กลไกในการปรับตัว

ลักขณา สิริวัฒน์ (2545 : 72-75) ได้อธิบายถึงกลไกในการปรับตัว กล่าวคือ เมื่อ บุคคลประสบปัญหาหรือความไม่สบายใจ บุคคลจะมีวิธีการต่างๆ เพื่อลดความไม่สบายใจนั้นๆ เนื่องจากความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นเป็นอันมากอาจส่งผลให้บุคคลเกิดความเครียด ความวิตกกังวล ความกลัว ความขัดแย้งในใจหรือความคับข้องใจ ซึ่งจะทำให้บุคคลไม่มีความสุข ไม่มีความสบายใจ เกิดโรคต่างๆ ทางร่างกายตามมา เช่น การนอนไม่หลับ เป็นแผลในกระเพาะอาหาร หรือปวดศีรษะ อย่างรุนแรง โดยปกติมนุษย์เราจะมีการลดความเครียด หรือความไม่สบายใจได้มากมายหลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. ปฏิกริยาทางร่างกายเพื่อการปรับตัว (Reaction of Adjustment) หากมี ความเครียด ความวิตกกังวล ความขัดแย้งในใจหรือความคับข้องใจเกิดขึ้น ร่างกายจะเกิดปฏิกริยา ทางกายเพื่อการปรับตัว 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 อาการบอเหตุ (Alarm Reaction Stage) จะเกิดขึ้นเฉพาะแห่งอันเนื่องมา จากตัวเร่งให้เกิดความเครียด ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นจะเกิดโดยผ่านระบบประสาทและต่อมไร้ท่อ เช่น ต่อมพิทูอิทารีจะหลั่งฮอร์โมนออกมาทำให้ร่างกายสามารถต่อต้านตัวเร่งความเครียด และปรับร่าง- กายให้อยู่ในภาวะสมดุล

1.2 อาการต่อต้าน (Resistance Stage) ในระยะช่วงนี้การเปลี่ยนแปลงทางชีว- วิทยาจะเกิดขึ้นเพื่อรักษาสภาพต่อต้านของสิ่งมีชีวิตต่อตัวเร่งความเครียด ในบางสถานการณ์ทำให้ เกิดระดับการสมดุลทางสรีระวิทยาเกิดขึ้น

1.3 ขั้นหยุดทำงาน (Exhaustion Stage) ถ้ามนุษย์อยู่ภายใต้เหตุการณ์ที่มี ความเครียดนานๆ ความต้านทานไม่สามารถจะทำให้ร่างกายคงรักษาสภาพคงที่ไว้ได้ และหาก ความเครียดยังคงมีอยู่ต่อไป อาจเกิดการตายได้เพราะอวัยวะหยุดการทำงาน

2. วิธีการเผชิญปัญหาหรือโต้ตอบปัญหาโดยอัตโนมัติ มีลักษณะดังนี้

2.1 การร้องไห้ นับเป็นการตอบโต้ปัญหาแบบหนึ่งเมื่อบุคคลต้องเผชิญปัญหา เพราะการร้องไห้จะช่วยปลดปล่อยอารมณ์เครียด ความปวดร้าว ความเจ็บใจ ความน้อยใจ ความ เสียใจหรือความวิตกกังวลให้คลายลงได้ และภายหลังการร้องไห้อารมณ์ของบุคคลนั้นจะค่อยๆ สงบ คลายความวิตกกังวล หรือความเครียดเข้าสู่สภาพปกติได้

2.2 การระบายออกด้วยคำพูด เป็นกลไกที่ช่วยลดอารมณ์เครียด ทำให้บุคคล ระบายความอัดอั้นตันใจ ความทุกข์ร้อนต่างๆ และจะทำให้สามารถเข้าใจสถานการณ์หรือปัญหา

แจ่มชัดขึ้น ความคิดต่างๆ ใหม่ๆ อาจเกิดขึ้นได้ในช่วงที่พูด นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสที่เขาจะได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับบุคคลอื่น และอาจจะนำแง่คิดต่างๆ มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.3 การหัวเราะ บุคคลบางคนเมื่อเผชิญกับปัญหาอาจจะหัวเราะไม่ว่าจะด้วยตั้งใจหรือประชดประชันก็ตาม หรืออาจทำตลกเพื่อผ่อนคลายความเครียดหรือความเศร้า หรือความวิตกกังวลใจ โดยทั่วไปการหัวเราะและการมีอารมณ์ขันมีแนวโน้มที่จะช่วยลดความเครียดและพฤติกรรมก้าวร้าวลงได้

2.4 การเสาะแสวงหาแหล่งให้ความช่วยเหลือ เมื่อบุคคลเผชิญกับสภาวะวุ่นวายใจ ก็มักจะหาแหล่งที่จะให้ข้อมูลหรือแสวงหาความช่วยเหลือและกำลังใจ ซึ่งบุคคลที่เขาไปขอความช่วยเหลือจะต้องเป็นบุคคลที่เขาไว้วางใจและมีความเชื่อมั่นว่าจะรักษาความลับของเขาไว้ได้

2.5 การพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อรู้สึกเครียด ควรหากิจกรรมอย่างอื่นทำเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น เล่นกับสัตว์เลี้ยง ดูหนัง ดูละคร ฟังเพลง อาการเครียดก็จะผ่อนคลายหายไป

2.6 การพักผ่อนนอนหลับ ภายหลังการพักผ่อนนอนหลับแล้ว ความรุนแรงของปัญหาจะค่อยๆ คลี่คลายลงไปบ้าง ขณะที่กำลังหลับก็อาจฝันดีหรือร้ายก็แล้วแต่ เมื่อตื่นขึ้นมาเขาก็จะคิดต่อประสบการณ์ที่เขาได้จากการฝัน และจากช่วงเวลาที่ได้นอนหลับไปนั้นอาจช่วยให้เขาตระหนักวิเคราะห์สภาพการณ์ต่างๆ อันจะทำให้เข้าใจเหตุการณ์ได้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้เขาได้รับความรู้สึก ความเครียด ความผิดหวังและความไม่สบายใจต่างๆ ได้

3. การใช้กลวิธีการในการปรับตัวหรือกลไกป้องกันทางจิต (Defense Mechanism) เป็นวิธีการหรือกลไกที่บุคคลนำมาใช้เพื่อคลายความเครียด ความกังวลใจ ความคับข้องใจหรือความขัดแย้งในใจ โดยช่วยรักษาไว้ซึ่งความภาคภูมิใจของบุคคลแม้จะเคยประสบกับความล้มเหลวในชีวิต และยังช่วยลดความไม่สบายใจต่างๆ อันเนื่องมาจากความกลัว ความสับสนผิดต่างๆ ซึ่งกลวิธีการในการปรับตัว ได้แก่

3.1 ประเภทต่อสู้ หรือเผชิญปัญหา มีตัวอย่างดังนี้

3.1.1 การหาเหตุเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการอ้างเหตุผลเพื่อกลบเกลื่อนและเป็นที่ยอมรับมาอธิบายแทนเหตุผลที่แท้จริงสำหรับการกระทำของตนที่ได้ก่อให้เกิดความผิดหวังให้แก่ตนเองเกินกว่าที่จะยอมรับได้ เพื่อรักษาความรู้สึกที่ดีของตนไว้ เช่น สอบได้คะแนนน้อย ก็อ้างเหตุว่าเพราะมัวแต่ช่วยแม่ขายของไม่มีเวลาอ่านหนังสือ เป็นต้น

3.1.2 การโยนความผิดให้ผู้อื่น (Projection) เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะมีการกล่าวโทษผู้อื่นว่าเป็นต้นเหตุ เช่น นักเรียนที่สอบตกในวิชาต่างๆ ก็จะโทษว่าครูออกข้อสอบยาก เป็นการย้ายหรือโยนความผิดไปให้ผู้อื่นเพื่อลดความไม่พอใจหรือลดความเครียดของตนเอง การบิดเบือนความจริงเช่นนี้ทำให้ผู้กระทำรู้สึกพ้นจากความอับอายและสบายใจขึ้นได้

3.1.3 การระบายอารมณ์ (Displacement) เป็นการย้ายอารมณ์จากบุคคลหรือสิ่งของหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือสิ่งของหนึ่ง เพื่อลดความไม่พอใจหรือความโกรธ เช่น ไม่พอใจ

ใจที่ที่กล่าวตักเตือนจึงหันไปดูแมวหรือสุนัขที่อยู่ใกล้ๆ เป็นต้น วิธีนี้จะเป็นการถ่ายเทอารมณ์จากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่งทำให้เกิดความไม่สบายใจขึ้น

3.1.4 การชดเชย (Compensation) เป็นการแสวงหาความสำเร็จทดแทนความผิดหวังหรือปมด้อย เป็นการหาจุดเด่นของตนมาลบปมด้อย ซึ่งจะช่วยให้หายเครียดได้ เช่น คนรูปร่างเตี้ยแต่เรียนเก่ง หรือหน้าตาไม่สวยแต่มีน้ำใจคอยช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น วิธีนี้มีส่วนช่วยการปรับตัว 2 ทางด้วยกัน คือ ประการแรกช่วยให้ได้สิ่งที่ใกล้เคียงมากที่สุดกับสิ่งที่เราปรารถนาจริงๆ เป็นการทดแทน ประการที่สอง การทดแทนนี้ยังช่วยอำพรางและปิดบังข้อบกพร่องเพื่อช่วยบรรเทาความรู้สึกวิตกกังวลใจไปได้บ้าง

3.1.5 การทดแทน (Substitution) เป็นลักษณะของการประนีประนอมกับสถานการณ์ด้วยการแปลงอารมณ์และพฤติกรรมที่ให้โทษมาสู่คุณประโยชน์ เช่น แทนที่จะก่อการทะเลาะวิวาท ชกต่อยผู้อื่น มาเป็นนักมวยที่สามารถยึดการชกต่อยเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องและยอมรับในสังคม นับเป็นการทดแทนกิจกรรมซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมด้วยกิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับ

3.2 ประเภทหลีกเลี่ยง หรือหนีปัญหา มีตัวอย่างดังนี้

3.2.1 การแยกตัวออกไปจากสังคม (Isolation) บุคคลจะใช้วิธีนี้ในกรณีที่หาทางออกด้วยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผล บุคคลประเภทนี้จะขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจในสิ่งต่างๆ แต่จะอยู่ตามลำพังเหมือนอยู่ในโลกของตนเอง

3.2.2 การถดถอย (Regression) เป็นการถอยเข้าสู่พฤติกรรมดั้งเดิมที่ตนเคยใช้ได้ผลมาแล้วในอดีต ซึ่งอาจจะแสดงออกโดยคำพูดหรือการกระทำก็ได้ เช่น การไม่ยอมช่วยตัวเองในเรื่องต่างๆ ต้องคอยให้บุคคลอื่นทำให้ เช่น การพูดไม่ชัด หรือการลงปอนนอนดินเมื่อไม่พอใจ เป็นต้น

3.2.3 การระบายอารมณ์ (Conversion) เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ไม่ปรารถนาโดยความเจ็บป่วยนี้เป็นจริงๆ โดยมีได้เสแสร้ง เช่น เด็กที่กลัวพ่อแม่มากเมื่อรู้สึกตัวว่าทำผิด จะมีการเป็นไข้ไม่สบาย หรือหอบ หายใจไม่ออก เป็นต้น

3.3 ประเภทใช้การบำบัด มีตัวอย่างดังนี้

3.3.1 หาที่ปรึกษาโดยไม่เก็บความอึดอัดใจไว้มากจนเกินไป บุคคลที่ควรปรึกษา ได้แก่ บิดามารดา เพื่อนสนิท ครูแนะแนว หรือจิตแพทย์

3.3.2 หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหาชั่วระยะหนึ่ง แทนที่จะหมกมุ่นอยู่กับปัญหานั้น หาเวลาไปพักผ่อนในสถานที่ที่ช่วยให้เกิดความสบายใจเสียชั่วคราว เช่น ลาพักผ่อน โดยไปพักที่ชายทะเล สัก 1-2 วัน แล้วค่อยกลับมาเริ่มทำงานใหม่

3.3.3 หลีกเลี่ยงการหวังอะไรให้ได้หมดทุกอย่าง คนที่ตั้งความหวังไว้มากเกินไปจะเกิดความตึงเครียดทางอารมณ์เมื่อไม่ได้ตามหวัง จึงเตรียมความรู้สึกผิดหวังไว้บ้างก็จะไม่รู้สึกผิดหวังมากมายนัก

3.3.4 พยายามนั่งสมาธิเพื่อความสงบในอารมณ์ การนั่งสมาธิเป็นการทำจิตใจให้ว่างจากความคิดอันฟุ้งซ่านทั้งปวง เพราะการนั่งสมาธิจะทำให้จิตใจสงบเกิดสติและปัญญาอันจะนำมาซึ่งความสงบในจิตใจได้ เมื่อคิดอ่านทำสิ่งใดก็ยอมทำด้วยการมีสติและทำให้ได้รับความสำเร็จในสิ่งนั้นๆ

กลวิธานป้องกันตนดังกล่าวมาแล้วนั้น ถ้าใช้ได้อย่างเหมาะสมพอดีก็สามารถผ่อนคลายความเครียดซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดเป็นปกติในการดำรงชีวิต จะช่วยลดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวลหรือความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ แต่ถ้านำไปใช้บ่อยเกินไปโดยไม่มีเหตุอันควรก็มีแนวโน้มที่จะเกิดโทษ มีผลกระทบต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น คือ จะไม่ยอมรับความจริงและจะเกิดเป็นปัญหาต่อไป

1.1.7 ความสำคัญของการปรับตัว

นิภา นิธยาน (2530: 14) ได้สรุปความสำคัญของการปรับตัวว่า เนื่องจากวิถีทางไปสู่ความสุขและความสำเร็จในชีวิตปัจจุบันมิได้ราบรื่นและง่ายดายเช่นแต่ก่อน การปรับตัวที่ดีและมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นผลให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของคนทุกคน ทั้งนี้เพราะความต้องการและความปรารถนาของคนเรามิใช่ว่าจะได้รับการตอบสนองเสมอไป แต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนดแนวทางพฤติกรรม ฉะนั้น คนเราจึงต้องรู้จักปรับตัวให้เข้าสู่แบบแผนของวัฒนธรรมแห่งสังคมที่ตนสังกัดอยู่ให้ได้ ชีวิตจึงจะมีความสุข

1.1.8 ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้

ทินดอลล์ (Tindall. 1959: 76) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีโดยทั่วไป ดังนี้

1. สามารถรักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของบุคลิกภาพ โดยสามารถผสมผสานความต้องการของตนและพฤติกรรมที่แสดงออกได้ ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นเข้ากับสภาพแวดล้อมและสภาพความเป็นอยู่

2. ประพฤติปฏิบัติตามปทัสฐานของสังคม

3. ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริงได้

4. มีความมั่นคงทางอารมณ์และสามารถควบคุมอารมณ์ได้

5. มีวุฒิภาวะ

6. มองสังคมในแง่ดีและช่วยเหลือสังคม

รอเจอร์ส (Rogers. 1974: 358) กล่าวว่า บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่มีความเข้าใจตนเอง (Self-Understanding) และเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองได้ เมื่อบุคคลรู้จักตนเอง รู้จักคุณภาพความสามารถ แรงบันดาลใจและทัศนคติที่มีต่อตนเอง ตลอดจนเห็นสัมพันธ์ภาพที่มีต่อบุคคลอื่นก็จะไม่มีความตึงเครียด ซึ่งเป็นการปรับตัวที่ดีทางจิตวิทยา

เฮอร์ล็อก (Herlock. 1978: 83) ได้กล่าวถึงการปรับตัวเองและการปรับตัวทางสังคมว่าถ้าเด็กมีการปรับตัวดี จะมีลักษณะการยอมรับสภาพของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่า

สามารถจะช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีความเป็นประชาธิปไตย มีวิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สนใจคนอื่น โดยมีลักษณะ ดังนี้

1. มีการแสดงออกที่เหมาะสมกับความคาดหวังของกลุ่ม อายุ และระดับของพัฒนาการ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

2. สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลทุกกลุ่มได้

3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น

4. มีความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเป็นอยู่

รัตน ยัญทิพย์ (2522: 32-33) กล่าวว่า การปรับตัวได้ดีนั้น จะมีการแสดงออกดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง มีความภูมิใจในตนเอง ไม่มีปมด้อย ไม่เกรงกลัวตำแหน่งหรือความยิ่งใหญ่ ไม่ก้าวร้าว และขณะเดียวกันก็ยอมรับความสามารถและความสำเร็จของผู้อื่นที่เหนือกว่าตน

2. ยอมรับสภาพความเป็นจริง มีความกล้าพอที่จะเผชิญกับชีวิตแม้ว่าจะมีเหตุร้ายบางขณะก็ไม่ท้อแท้ กล้าที่จะต่อสู้เต็มกำลังความสามารถ

3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มีมองบุคคลอื่นในแง่ดีปราศจากอคติใดๆ

4. ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม หมายความว่า เป็นผู้ที่มีแต่ความเบื่อ ไม่มีการทะเลาะวิวาทบ่อยๆ และไม่ยุติธรรมต่อผู้อื่น

5. ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติด้อยหน่า เป็นผู้ที่สามารถนำเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่เป็นคนเก็บตัว

6. สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีจิตใจกว้างขวางพอที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของผู้อื่น

7. ปราศจากนิสัยทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ

8. มีความเข้าใจและยอมรับสภาพของตน รู้จักจุดเด่น และปมด้อยของตน

9. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม นั่นคือทำตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม

10. มีความรู้สึกเป็นอิสระ รู้ว่าตนไม่ถูกบังคับ

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์ (2532: 11) กล่าวว่า บุคคลที่ปรับตัวได้ดีต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้ คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง เห็นคุณค่าตัวเอง มีความเป็นอิสระ เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม มีความมั่นคงทางอารมณ์ เข้ากับผู้อื่นได้ รู้จักและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

สรุปได้ว่า บุคคลที่ปรับตัวได้ดี ควรเป็นผู้ที่เข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้อย่างเหมาะสม ไม่สร้างความวุ่นวายให้แก่ตนเองและผู้อื่น

1.1.9 ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้

พฤติกรรมหรือลักษณะที่แสดงว่าบุคคลปรับตัวไม่ได้นั้น แคพแพลน (Kaplan. 1995: 27) ได้แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. พวกที่ชอบกระพริบตาบ่อยๆ เลียริมฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระดิกขาหรือปัสสาวะบ่อยๆ พวกนี้เกิดจากความวิตกกังวล

2. พวกหมกมุ่นอยู่กับความเศร้าโศกเสียใจ ตื่นเต้นจนเกินไป ไม่รับผิดชอบงาน พวกนี้เกิดจากอารมณ์รุนแรงจนเกินไป

3. พวกที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ทำงานคนเดียวไม่ได้ ขี้ระแวง ขี้สงสัย ขาดเหตุผล ตัดสินใจเองไม่ได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อย พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

4. พวกที่ชอบแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ดำหนิตีเถียน พุดจาขวานผ่าซาก พวกนี้คิดว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่น

5. พวกที่พูดจาหยาบคาย ขาดความสุภาพ ชอบขัดขืนคำสั่ง ชอบรังแกและทารุณสัตว์ ตลอดจนชอบต่อต้านระเบียบวินัย พวกนี้เกิดจากการต่อต้านสังคม

6. พวกที่เจ็บป่วยโดยขาดเหตุผล กินจุ หิวเก่ง บางครั้งอาเจียนและอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้มีสาเหตุมาจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน

นอกจากนี้ นิภา นิธยาน (2530: 160) ได้กล่าวถึงลักษณะความยุ่งยากในการปรับตัว ที่จะปรากฏอาการดังต่อไปนี้

1. อาการเคร่งเครียด
2. อาการเจ็บป่วยทางกาย
3. พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคม
4. ความหย่อนสมรรถภาพในการดำเนินชีวิต

สรุปได้ว่า บุคคลที่ปรับตัวไม่ได้จะขาดความมั่นใจในตนเอง ต้องพึ่งพาคนอื่นอยู่เสมอ มักเจ็บป่วยโดยไม่มีสาเหตุ มีพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากมาตรฐานของสังคม

1.1.10 หลักในการปรับตัวให้ได้ผลดี

กันยา สุวรรณแสง (2538: 65) กล่าวว่า การที่บุคคลจะปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ได้ดีนั้น ต้องอาศัยการรักษาสมดุลทางอารมณ์เป็นอย่างมาก ซึ่งอาศัยหลัก 3 ประการ ต่อไปนี้ คือ

1. หลักแห่งความจริง (Realism) จะต้องยอมรับและยึดหลักความจริง ก่อนจะต้องคิดพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อนว่ามีเหตุผลและเป็นทางที่เป็นไปได้จริงๆ แล้วจึงตัดสินใจกระทำลงไป มิฉะนั้นอาจจะต้องสูญเสียบางประการ

2. หลักแห่งความมีใจกล้าพอ (Commitment) พร้อมทั้งจะเผชิญกับความขัดแย้งตลอดเวลาที่กำลังดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่เราต้องการไม่กลัวความยากลำบาก ไม่กลัวการเสี่ยงอันตราย ต้องกล้าหาญเพียงพอและพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่หวั่นไหว กล้าเสี่ยง

3. การยอมรับตัวเอง (Self-acceptance) ต้องพิจารณาตัวเราเองว่ามีความมุ่งมั่นอะไร มีความสนใจด้านใดบ้าง ต้องเข้าใจตัวของตัวเอง จะต้องยอมรับทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวต่างๆ ต้องรู้จักจุดอ่อนของตนเอง รู้ว่าควรหลีกเลี่ยงสิ่งใดบ้างที่จะนำตนไปสู่ความพลาตหวัง และเรียนรู้ว่าทำอะไรจึงจะอยู่กับผู้อื่นได้ ต้องยอมรับสภาพแห่งความเป็นจริงของตัวเอง รู้จักตนเองดี ทั้งในด้านความถนัดสามารถ ความต้องการและจุดอ่อนของตน จะได้ประมาณตนเองได้ว่าควรดำเนินการอย่างไรจึงจะดีที่สุด

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โอเบอร์แมน และสเวฟท์ (Oberman and Swift. 1974: 53-59) ได้ศึกษาภาพพจน์ของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีที่มีต้องงานพยาบาลในมหาวิทยาลัยโอเรกอนและมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย พบว่า นักศึกษาพยาบาลทั้ง 2 มหาวิทยาลัยเห็นว่างานพยาบาลเป็นงานหนัก จำเจ เงินเดือนต่ำ น่าเบื่อ เป็นงานที่ต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นอันมาก และเป็นงานที่ต้องคอยบริการสังคม

มิเชล (Mitchell. 1993: 53-A) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับอารมณ์ ความเชื่อด้านสมรรถภาพของการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานในวิชาชีพ พบว่า ความเชื่อด้านสมรรถภาพของการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อารมณ์ และความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย (2532: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้การปรึกษาแบบกลุ่ม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักศึกษามีคะแนนในการปรับตัวในการเรียนวิชาชีพพยาบาลเปลี่ยนแปลงไปในทางดีขึ้นทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกรู้สึกต่อวิชาชีพ ด้านการปรับตัวเกี่ยวกับกฎระเบียบ การอยู่หอพัก การปรับตัวในการเรียนภาคปฏิบัติและภาพทฤษฎี การปรับตัวในกิจกรรมนักศึกษา

สุมาลี สุวรรณภักดี (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะนิสัยในการเรียน ปัจจัยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมวิทยาลัย และปัจจัยด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวมีหลายประการ เช่น ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอปัจจัยบางประการที่ผู้วิจัยสนใจ โดยพอจะสรุปได้ดังนี้

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัว

2.1.1.1 ชั้นปี

พิมพา สมพงษ์ (2523: 3) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ระบุว่า นักศึกษาต่างชั้นปีจะมีปัญหาที่แตกต่างกันไป

2.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2519 : 169-173) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เรียนดีไว้ว่า การเรียนเป็นงานและเป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคน ถ้านักเรียนต้องการแสดงความสามารถให้ปรากฏก็ต้องแสดงด้วยการเรียนให้ได้ผล การแสดงสมรรถภาพในการเรียนมิได้หมายความว่า จะต้องเรียนจนสอบได้ที่หนึ่ง สมรรถภาพของคนในกลุ่มเดียวกันย่อมแตกต่างกัน ในกลุ่มนั้นจะต้องมีคนสอบได้ที่หนึ่ง ต้องมีคนสอบได้ที่สุดท้าย และจะมีคนทำคะแนนลดหลั่นลงไปตามลำดับ คนที่สอบได้ที่สุดท้ายอาจมีความสามารถน้อยกว่าคนอื่นในกลุ่มเดียวกัน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเขาเป็นคนไร้ความสามารถ คนสอบได้ที่สุดท้าย หากสามารถเรียนตามหลักสูตรได้ก็หมายความว่าเขามีความสามารถในการเรียนอยู่ แต่เนื่องจากเขามีข้อบกพร่องบางประการ ผลการเรียนของเขาจึงสู้คนอื่นไม่ได้ ถ้ารู้จักข้อบกพร่องของตนและพยายามหาทางแก้ไข ผลการเรียนของเขาอาจดีขึ้น อย่างน้อยที่สุดเขาก็จะสอบไล่ได้เหมือนคนอื่น

ในการปรับปรุงสมรรถภาพในการเรียน มีองค์ประกอบที่ทำให้เรียนดี 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถทางสติปัญญา ตามปกติคนย่อมมีสติปัญญาแตกต่างกัน และความแตกต่างด้านนี้ ย่อมทำให้คนมีความสามารถในการเรียนรู้ต่างกัน นักจิตวิทยากล่าวว่า คนเราได้รับความสามารถทางสติปัญญาจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ ในเวลาเดียวกันสิ่งแวดล้อมก็ช่วยส่งเสริมให้คนมีสติปัญญาแตกต่างกันอยู่เป็นอันมาก กรรมพันธุ์และสิ่งแวดล้อมจึงมีอิทธิพลต่อสติปัญญาของคนเท่าๆ กัน

2. ความสนใจและความเอาใจใส่ คนเราจะเรียนได้ดี เมื่อมีความสนใจต่อการเรียน นักเรียนบางคนอาจมีความสนใจต่อการเรียนน้อยจึงเรียนไม่สนุกและเรียนได้ไม่ดี วิธีสร้างความสนใจได้แก่ การตั้งใจที่จะเล่าเรียนด้วยความสนุก ถ้าได้วิเคราะห์วิชาที่ตนเรียนให้ดีจะเห็นได้ว่าแต่ละวิชามีสิ่งที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อย สิ่งนี้นักเรียนควรเอาใจใส่ให้มาก คือการตั้งใจฟังเวลาครูอธิบาย และตั้งใจอ่าน หรือตั้งใจทำแบบฝึกหัด ความตั้งใจย่อมทำให้เกิดสมาธิในการเรียน

3. ความขยันขันแข็ง คนขยันย่อมได้เปรียบคนเกียจคร้าน ถึงแม้คนเกียจคร้านจะมีความสามารถทางสติปัญญา เขาก็อาจเรียนไม่ได้ดีเท่ากับคนขยัน ตามธรรมดาความขยันในสิ่งใดสิ่งหนึ่งมักเกิดจากความสนใจในสิ่งนั้น เมื่อมีความสนใจแล้วนักเรียนจึงควรบังคับตนเองให้ขยันเรียนมากขึ้น

4. วิธีเรียนที่ถูกต้อง หากต้องการเรียนให้ได้ผลดี นักเรียนควรศึกษาวิธีเรียนที่ถูกต้องและปฏิบัติตามนั้น การเรียนให้ได้ผลดีย่อมเกิดจากความตั้งใจและความเอาใจใส่ในการเรียน ไม่ว่าขณะฟังคำอธิบาย อ่านหนังสือ หรือทำการบ้าน นักเรียนจะต้องทำด้วยความตั้งใจ

5. กิจนิสัยที่ดี คนจะมีสมรรถภาพสูงขึ้นถ้าได้ฝึกหัดให้ตนเองมีนิสัยในการทำงานที่ดี คนที่มีกิจนิสัยดีย่อมมีความสนใจและความเอาใจใส่ต่อการทำงาน ทำอะไรก็ทำจริง ทำให้สำเร็จเป็นขึ้นเป็นอัน ไม่ทำงานจับจด งานที่ทำมักสำเร็จ มีความประณีตเรียบร้อย การสร้างนิสัยที่ดีคือ การฝึกจิตใจและการบังคับตนเองให้ทำสิ่งที่ถูกต้อง ถ้าทำได้สำเร็จในระยะต้น ก็ควรทำติดต่อกันเป็นเวลานานๆ สิ่งที่ทำจึงจะกลายเป็นนิสัยได้ในภายหลัง กิจนิสัยที่ดีย่อมส่งเสริมการเรียนให้ดีขึ้น นอกจากนั้น นิสัยที่ดีนี้จะเป็นสมบัติติดตัวนักเรียนไปตลอดชีวิต เมื่อไปประกอบอาชีพก็จะส่งเสริมให้นักเรียนมีสมรรถภาพสูง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจอย่างมากในวงการศึกษา โดยนักการศึกษาทั้งหลายถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อที่จะตอบปัญหาในเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียน พร้อมกับประยุกต์ความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือและป้องกันปัญหาที่มีผลต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด (Coroll. 1971: 326) โดยเฉพาะในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการผลิตกำลังคนในระดับสูง ดังนั้น การลงทุนในระดับนี้จึงควรให้ได้รับผลคุ้มค่ามากที่สุด แต่ในการที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จในการเรียนหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง que ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยที่ คลอสเมียร์ (Klausmeir. 1961: 28-29) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะอธิบายถึงประสิทธิภาพการเรียนรู้ โดยที่คุณลักษณะของผู้เรียนจะต้องประกอบไปด้วย

1. วุฒิภาวะทางสมอง (Mental Maturity) ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสติปัญญา ความสามารถด้านความรู้ ความคิด
2. วุฒิภาวะทางกายภาพ (Physical Maturity) ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางทักษะ รวมทั้งสุขภาพ
3. คุณลักษณะทางด้านจิตใจ (Affective Characteristic) ที่รวมความสนใจ ทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ
4. เพศ
5. อายุ
6. ภูมิหลังทางบ้านและสังคม

นิภา เมธาวีชัย (2536: 9) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวของผู้เรียน เป็นตัวแสดงผล หรือการแบ่งกลุ่มของผู้เรียนออกเป็นประเภทต่างๆ ตามความรู้และความสามารถของผู้เรียน โดยแบ่งเป็นระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน

แฮร์ริส (Harris. 1989: 14) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านสติปัญญาและตัวแปรด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่สติปัญญา ส่วนการเผชิญความเครียดและการปรับตัวเป็นการใช้สติปัญญาประเมินสภาพการณ์ว่าเป็นอันตรายหรือไม่ ตลอดจนหาวิธีแก้ไขสิ่งที่เป็นอันตรายต่างๆ

คาสเมเยอร์ มิเชล และเบทรัส (Cassmeyer, Mitchell and Betrus. 1995: 169) ได้กล่าวว่า การเผชิญความเครียดซึ่งเป็นวิธีการสุดท้ายที่บุคคลใช้ในการปรับตัว เป็นกระบวนการทางสติปัญญาและทักษะที่แต่ละบุคคลใช้เมื่อพบกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติ และระดับสติปัญญาของบุคคลจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้และเข้าใจถึงความเครียดและความสามารถของตนเองในการปรับตัว

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวข้องกับการเรียนทั้งสิ้นซึ่งในสภาพความเป็นจริงแล้วนักเรียนแต่ละคนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันด้วยสาเหตุดังที่กล่าวมา ฉะนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นตัวชี้ถึงสภาพของการปรับตัวด้านระบบการเรียน ครูผู้สอน และความสัมพันธ์กับเพื่อน

2.1.1.3 บุคลิกภาพ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2539: 5) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลทั้งส่วนภายนอกและส่วนภายใน

จุง (Hull and Linzey. 1957: 147; อ้างอิงจาก Jung. 1971.) ได้ให้ความเห็นว่า บุคลิกภาพ แบ่งออกเป็น 2 มิติ (Dimension) คือ

1. มิติที่มักแยกตัวเองเมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์หรือที่เรียกว่าการเก็บตัว (Introvert)
- 3 มิติที่ชอบเข้าสังคมและชอบมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือที่เรียกว่าการแสดงตัว (Extrovert)

นอกจากนี้ จุง (ทศพร ประเสริฐสุข. 2508: 67; อ้างอิงจาก Jung. n.d.) ได้พยายามแยกแยะรายละเอียดของบุคลิกภาพทั้งการแสดงตัว (Extrovert) และการเก็บตัว (Introvert) เพื่อจะได้มองเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้

บุคคลที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว จะมีลักษณะเด่นดังนี้

1. มีความเชื่ออยู่บนรากฐานของความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้ต้องยุติธรรม
2. มีอุปนิสัยที่อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามความเหมาะสม
3. พร้อมที่จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ
4. ไม่เป็นผู้พะวงถึงตัวเองมากนัก
5. การปรับปรุงมักเป็นในรูปการขัดเขย
6. ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจมักจะเป็นประเภท Hysteria

บุคคลที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว จะมีลักษณะเด่นดังนี้

1. การตัดสินใจมักขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นใหญ่
2. มีมาตรฐานและกฎเกณฑ์ที่แน่นอนควบคุมอุปนิสัยของตน
3. ไม่มีการยืดหยุ่นอะลุ่มอล่วย
4. พะวงถึงตนเองมากเป็นพิเศษ
5. การปรับปรุงมักจะเป็นในรูปการหลบหนี
6. ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจมักจะเป็นประเภท Anxiety

ไอแซก (Eysenck, 1970: 253) กล่าวว่า เราอาจจะพิจารณาบุคลิกภาพได้ 2 มิติ

คือ

1. ด้านการแสดงตัวกับเก็บตัว ซึ่งประกอบด้วยลักษณะย่อยๆ ได้แก่
 - 1.1 การมีส่วนร่วมหรือไม่ร่วมมือ (Participation-Withdraw)
 - 1.2 การเข้าสังคมหรือแยกตัว (Sociable-Isolated)
 - 1.3 การเข้าใกล้หรือถอยหนี (Approach-Withdraw)
 - 1.4 กระตือรือร้นหรือเฉื่อยชา (Active-Inactive)
2. ลักษณะด้านอารมณ์ ได้แก่ การเป็นคนแข็งแรงแกร่งหรืออ่อนแอ มั่งคั่งหรือไม่มั่นคง

และลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น วิดกกังวลและอื่นๆ

ฉวี วิชญเนติชัย (2537: 5) ได้กล่าวไว้ว่า คนเราจะปรับตัวได้ถูกต้องหรือไม่นั้นก็ต้องมีองค์ประกอบหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆเอง ลักษณะบุคลิกภาพจะเป็นแรงผลักดันให้แต่ละบุคคลมีวิธีการปรับตัวที่แตกต่างกันต่อสถานการณ์เดียวกัน เช่น ในสถานการณ์ที่บุคคลเกิดความคับข้องใจจากการสอบตก บางคนก็อาจเกิดความท้อแท้ใจจนลาออกจากโรงเรียนไป แต่บางคนแม้ว่าจะสอบตกก็ยังมีหวังว่าจะสอบซ่อมผ่านในครั้งหน้า เพราะบุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะสามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษาได้

2.1.1.4 ความฉลาดทางอารมณ์

อีคิว หรือ EQ. มาจากคำว่า Emotional Quotient หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งกรมสุขภาพจิต (2544: 14) ได้ให้นิยามความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ ว่าคือความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข โดยมีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่

1. ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

- 1.1 ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง
 - 1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง
 - 1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้
 - 1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม
- 1.2 เห็นใจผู้อื่น

- 1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น
- 1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น
- 1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

1.3 รับผิดชอบ

- 1.3.1 รู้จักให้ / รู้จักรับ
- 1.3.2 รับผิด / ให้อภัย
- 1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

2.1 รู้จักและมีแรงจูงใจในตน

- 2.1.1 รู้ศักยภาพของตน
- 2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้
- 2.1.3 มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย

2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา

- 2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา
- 2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหา
- 2.2.3 มีความยืดหยุ่น

2.3 มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

- 2.3.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- 2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- 2.3.3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ประกอบด้วย

3.1 ภูมิใจในตนเอง

- 3.1.1 เห็นคุณค่าตนเอง
- 3.1.2 เชื้อมั่นในตนเอง

3.2 พึงพอใจในชีวิต

- 3.2.1 มองโลกในแง่ดี
- 3.2.2 มีอารมณ์ขัน
- 3.2.3 พึงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

3.3 มีความสงบทางใจ

- 3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข
- 3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย
- 3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

เทอดศักดิ์ เดชคง (2543: 39) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถของบุคคลในการนำไปสู่การเป็นคนดี มีคุณค่าและมีความสุข

ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถทางอารมณ์หลายชนิดที่สามารถเรียนรู้ได้ สร้างขึ้นและพัฒนาได้โดยการทำความเข้าใจข้อมูลด้านอารมณ์แล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในด้านการงาน ครอบครัว ชีวิตส่วนตัวและสังคม

ความสามารถทางอารมณ์บางส่วนติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่ส่วนใหญ่ได้จากการเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต ซึ่งเป็นส่วนที่พัฒนาได้

อุษณีย์ โพธิสุข (ลักขณา สิริวัฒน์. 2545: 177-178; อ้างอิงจาก อุษณีย์ โพธิสุข. ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงลักษณะของคนที่มียุติคุณ ดังนี้

1. รู้จักแยกแยะและเข้าใจอารมณ์ของตนเองและของผู้อื่นว่าคนนี้อารมณ์เป็นอย่างไร การแสดงออกทางอารมณ์เรียนรู้ได้อย่างไร เช่น อารมณ์รัก โกรธ ไม่พอใจ ของแต่ละคนที่แสดงออกไม่เหมือนกัน
2. ควบคุมอารมณ์ตนเองได้เป็นอย่างดี ไม่แสดงอารมณ์อย่างยับยั้งไม่ได้ คือ รู้จักพูดอย่างปกติ ควบคุมสีหน้า แววตา ให้เหมาะสม
3. สามารถควบคุมแรงผลักดันภายในได้อย่างมีทิศทาง เช่น ในเรื่องของแรงจูงใจภายใน (Internal Motivation) ความมีมานะพยายามอาจจะเกิดจากความสามารถในการควบคุมอารมณ์ไม่ให้คิดล้มเลิก หรือเบื่อง่าย
4. มีความละเอียดอ่อนและไวต่อความรู้สึกนึกคิด เข้าใจจิตใจของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจ ห่วงใยอาทรผู้อื่น สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการทางอารมณ์ของคนอื่นและตนเองได้
5. สามารถปรับตัวกับปัญหาต่างๆ ไม่พุ่มพวยเกินเหตุ คือ เป็นคนที่มีความยืดหยุ่นทางอารมณ์ได้สูงมาก อารมณ์ไม่แประบาง ไม่หวั่นไหวแต่มั่นคง
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีลักษณะเป็นที่ยอมรับของสังคมเพราะเข้าใจคนอื่น รู้ความต้องการทางจิตใจของผู้อื่น เป็นที่พึ่งทางใจของบุคคลอื่นได้

ดังที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีอียุติคุณอยู่ในระดับปกติก็จะมีการปรับตัวได้ดี

2.1.1.5 สุขภาพจิต

องค์การอนามัยโลก (ลักขณา สิริวัฒน์. 2545: 3; อ้างอิงจาก Whold Health Organization. n.d.) ได้ให้ความหมายว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางด้านจิตใจ ซึ่งปราศจากอาการของโรคจิต โรคประสาท หรือลักษณะผิดปกติอื่นๆ ทางจิตใจ และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีสัมพันธภาพอันดีงามกับบุคคลอื่น และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวกสบาย รวมทั้งสามารถแสดงความต้องการของตนในโลกที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงนี้ได้โดยไม่มีข้อขัดแย้ง

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530: 6) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจที่ปราศจากการผิดปกติต่างๆ ทางจิต เช่น โรคจิต โรคประสาท มีความมั่นคงทางจิตใจสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคมโดยไม่มีข้อขัดแย้งในใจ

วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2544: 7-8) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี ดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง พอใจในตนเองและเป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเองได้ดีว่าตนเองเป็นอย่างไร มีความรู้ความสามารถเพียงพอ

2. มีใจกว้าง สามารถยอมรับและเผชิญกับความเป็นจริง

3. มีความสามารถที่จะเอาชนะอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองได้

4. ความเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระในการกระทำของตนเอง

5. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์

6. เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี

7. เป็นคนที่ทนต่อความกดดัน ความผิดหวัง ความสูญเสีย ความพ่ายแพ้

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2545: 75) กล่าวว่า สุขภาพจิตเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ทางสุขภาพของมนุษย์ที่สามารถรับรู้ถึงความคิด อารมณ์ของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีการปรับตัวที่ดี จะมีความสุขเมื่อสามารถทำตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ

2.1.1.6 ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ทัศนคติ เป็นคำที่มีความหมายเดียวกับคำว่าเจตคติ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Attitude ซึ่งพยอม วงศ์สารศรี (2526: 88) ได้ให้ความหมายว่า คือ ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจออกมาในรูปของการยอมรับ(ชอบ) หรือปฏิเสธ(ไม่ชอบ)ก็ได้

เธอร์สโตน (Thurstone. 1967: 6-7) ให้ความหมายว่าทัศนคติเป็นความโน้มเอียงทางจิตใจภายใน แสดงออกให้เห็นได้โดยเป็นพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึกและความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ไตรแอนดิส (Triandis. 1971: 189) กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานของทัศนคติไว้ 3 ส่วน ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นการที่สมองของบุคคลได้รับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับ ทำให้เกิดทัศนคติซึ่งแสดงออกมาในแนวคิดที่ว่าอะไรถูกหรืออะไรผิด

2. ความรู้สึก (Affective Component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่คล้อยตามความคิด ถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ทัศนคติจะแสดงออกในรูปของความชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ องค์ประกอบด้านความรู้สึกนี้จะเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง

3. พฤติกรรม (Behavior Component) คือ ความพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนอง เป็นเนื่องมาจากความคิดและความรู้สึก ซึ่งจะออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ

นอกจากนี้ ปฏิพร บุญกล้า และคนอื่นๆ (2526: 18) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลไว้ ดังนี้

1. ความมีจิตใจพร้อมที่จะเข้าสู่วิชาชีพ กล่าวคือ มีความรู้สึกพอใจที่จะประกอบอาชีพพยาบาล ทราบภารกิจและหน้าที่ของพยาบาล และมีความต้องการที่จะเป็นพยาบาล
2. ทัศนคติต่อผู้ป่วย กล่าวคือ มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยและพร้อมที่จะช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส ซึ่งแสดงถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
3. บุคลิกภาพของการเป็นพยาบาล กล่าวคือ มีบุคลิกเหมาะสมกับการเป็นพยาบาล มีจิตเมตตากรุณา เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้ที่มีความทุกข์จากการเจ็บป่วย
4. ความคาดหวังต่อวิชาชีพ กล่าวคือ มีความปรารถนาให้วิชาชีพการพยาบาลก้าวหน้า มีมาตรฐานสูง และมีความพร้อมที่จะช่วยให้สิ่งปรารถนาเป็นความจริง แสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

นักศึกษาพยาบาลที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล จะมีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลแตกต่างกัน ทศนา บุญทอง (2533: 58) ได้จำแนกทัศนคติของบุคคลที่เข้ามาศึกษาในวิชาชีพการพยาบาล เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 กลุ่มบุคคลที่เข้ามาศึกษาในวิชาชีพการพยาบาลโดยที่ตนเองมีความรู้สึกไม่ชอบวิชาชีพนี้ แต่พ่อแม่ ผู้ปกครองชอบและสนับสนุน หรือในบางรายอาจถึงกับบังคับให้ศึกษา โดยที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของวิชาชีพ แต่ผู้เข้าศึกษาเองไม่ชอบและมีทัศนคติส่วนตัวที่ไม่ดีต่อวิชาชีพ บุคคลกลุ่มนี้จะมีความรู้สึกฝืนใจ ขาดแรงจูงใจและความสุขในการทำงาน ภายในส่วนลึกของความรู้สึกอาจต่อต้าน การปฏิบัติงานของบุคคลกลุ่มนี้จะเป็นไปอย่างฝืนใจ และจะพยายามหาช่องทางและโอกาสที่จะเปลี่ยนวิชาชีพไปทำอย่างอื่นแทน ในบางรายอาจกระทบถึงบุคลิกภาพ เช่น กลายเป็นบุคคลที่ขาดความกระตือรือร้น หงอยเหงา ขาดกำลังใจ ไม่ยินดียินร้าย หรืออาจกลายเป็นคนต่อต้าน ก้าวร้าวได้ เป็นต้น

ประเภทที่ 2 กลุ่มบุคคลที่เข้ามาศึกษาในวิชาชีพนี้โดยที่ไม่มีทัศนคติทั้งในทางบวกหรือทางลบ ไม่เคยมีความรู้สึกในเรื่องวิชาชีพนี้ เพราะไม่เคยเห็นมาก่อนว่าวิชาชีพการพยาบาลนั้นมีลักษณะงานอย่างไร ทราบเพียงแต่ว่าการพยาบาลคือ ผู้ทำงานในโรงพยาบาลให้บริการผู้ป่วย แต่ไม่ทราบในรายละเอียดว่าการบริการผู้ป่วยนั้นจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง แต่เมื่อได้เข้ามาในวิชาชีพแล้วจึงตระหนักในความเป็นจริงอีกหลายๆ อย่าง ซึ่งตนเองไม่ทราบมาก่อนเกี่ยวกับลักษณะงานพยาบาล เช่น การอาบน้ำเช็ดตัว ทำความสะอาดผู้ป่วย ป้อนอาหาร ซึ่งตนเองไม่ได้คาดคิดหรือคิดไปไม่ถึง เมื่อได้มาพบกับลักษณะงานดังกล่าวแล้วจึงตระหนักได้ว่าไม่เหมาะสมกับตนเอง ในกรณีเช่นนี้ หากบุคคลสามารถปรับตัวปรับใจให้มองเห็นคุณค่าความเป็นจริงได้ก็จะอยู่ในวิชาชีพได้โดยไม่ฝืนใจ หากแต่บุคคลบางคนที่ไม่ปรับตัวไม่ได้เพราะไม่สามารถยอมรับความจริงดังกล่าวได้ ก็จะหาทางเบนเข็มในชีวิตไปศึกษาวิชาชีพอื่น ซึ่งถ้าบุคคลที่ต้องทนอยู่ในวิชาชีพแต่จิตใจยอมรับวิชาชีพนั้นไม่ได้ ก็จะเกิดความทุกข์รู้สึกฝืนใจ หดหู่ท้อแท้ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในลักษณะเช่นนี้นานๆ จะ

ทำให้บุคคลนี้เปลี่ยนจากบุคลิกภาพที่เคยเป็นคนแหม่มใส่วางให้เป็นคนเฉื่อยชา อมทุกข์หรือไม่ยินดี ยินร้ายต่อชีวิตและงานได้เช่นเดียวกัน

ประเภทที่ 3 กลุ่มบุคคลที่เข้ามาศึกษาในวิชาชีพการพยาบาลด้วยความสมัครใจ คือ ขอบวิชาชีพนี้ อยากรจะเป็นพยาบาลโดยความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นความสำคัญ และคุณค่าของการ ประกอบวิชาชีพซึ่งได้ช่วยเหลือผู้อื่น บุคคลกลุ่มนี้จะอยู่ในวิชาชีพด้วยความสุข มีความเต็มใจที่จะ ปฏิบัติงานอย่างไม่ย่อท้อโดยง่าย ความสำเร็จของการประกอบวิชาชีพในความรู้สึกของบุคคลนี้ จะอยู่ที่ การได้ช่วยเหลือผู้อื่นและเห็นผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ทรมานจากความเจ็บป่วย หากบุคคลได้รู้สึก ว่าตนเป็นผู้หนึ่งที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ได้ปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองเห็นว่ามีค่า ก็จะทำให้เกิดความสุข มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นบุคลิกภาพอีกประเภทหนึ่งนั่นเอง

2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว

2.1.2.1 ภูมิสำเนา

จรรยา สุภาพและคนอื่นๆ (2524: 42) ได้แบ่งโครงสร้างของสังคมไทยออกเป็น สังคมเมืองและชนบท โดยได้อธิบายรายละเอียดของแต่ละสังคมไว้ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของสังคมเมือง

1. ประชากรและครอบครัว มักอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น เบียดเสียด ยัดเยียดกันมาก แต่ละตารางกิโลเมตรมีคนตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นพันคน ครอบครัวชาวเมืองโดยเฉพาะ คนชั้นกลางขึ้นไปมักมีขนาดเล็ก คือมีบุตรน้อย แม้พอจะเป็นใหญ่ในครอบครัว แต่ก็มักไม่ใช่อำนาจเด็ดขาดในครอบครัว มีความเป็นประชาธิปไตยค่อนข้างสูง

2. การศึกษา สังคมเมืองโดยทั่วไปมักเป็นศูนย์กลางการศึกษา มีสถาบัน การศึกษาระดับต่างๆ ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครนั้น มีสถาบันการศึกษา มากมาย มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ของประเทศตั้งอยู่ในเมืองนี้ ระดับการศึกษาของประชากรชาวเมือง จึงมักสูง เครื่องมือหรืออุปกรณ์การเรียนก็มีจำนวนมากและมีคุณภาพดี

3. เศรษฐกิจ ชาวเมืองโดยทั่วไปมักมีรายได้รายจ่ายสูง ในเขตเมืองมีอาชีพ ต่างๆ มากมายนับให้ประชากรทำพอควร คนที่ไม่เลือกงานจึงมักหางานทำได้ง่าย เพราะเมืองเป็นเขต ศูนย์กลางการค้า ธุรกิจ อุตสาหกรรม การขนส่งและบริการด้านต่างๆ ของสังคม เช่น ซ่อม สร้าง หรือประกอบสิ่งต่างๆ การท่องเที่ยว เป็นต้น

4. การเมืองการปกครอง สังคมเมืองเป็นที่ตั้งของกระทรวง ทบวง กรม หรือสาขา เรื่องสำคัญที่เป็นของส่วนรวมทั้งสังคมมักมีการตัดสินใจกันในเมือง นอกจากนั้น รัฐสภา ศาลสูงสุดของประเทศก็ตั้งอยู่ในเมือง สังคมเมืองจึงเป็นศูนย์กลางการเมืองการปกครองของประเทศ เป็นที่อยู่อาศัยของนักการเมืองคนสำคัญระดับต่างๆ และเป็นศูนย์รวมของอำนาจ

5. ศาสนา สังคมเมืองนอกจากจะเป็นศูนย์รวมของกิจการด้านต่างๆ แล้ว ยังเป็นศูนย์รวมของศาสนาด้วย ดังจะเห็นได้ว่า วัดวาอารามใหญ่และพระที่มีสมณศักดิ์สูงมักจะอยู่ในเมือง อย่างไรก็ตาม ระดับการเชื่อถือศรัทธาในศาสนาของชาวเมืองมักจะไม่สูงนัก

ลักษณะทั่วไปของสังคมชนบท

1. ประชากรและครอบครัว เนื่องจากสังคมชนบทไทยมีอาณาเขตกว้างใหญ่นั้น ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนประชากรมาก แต่ก็ไม่ได้อาศัยอยู่อย่างแออัดเหมือนเขตเมือง ตามสถิติของทางราชการปี 2522 เขตชนบทมีประชากรประมาณ 77 คนต่อตารางกิโลเมตรเท่านั้น ครอบครัวชนบทมักมีขนาดใหญ่ (ประมาณ 6 คนต่อครอบครัวตามสถิติปี 2522) เพราะต้องการแรงงานมาก และมีความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวไม่มากนัก ชีวิตภายในครอบครัวและระหว่างชาวชนบทมักซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน สนับสนุนรักใคร่และช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงานและยามทุกข์ร้อน

2. การศึกษา แม้ว่าจะมีโรงเรียนของรัฐอยู่ในชุมชนทั่วไปในสังคมชนบท แต่ชาวชนบทมักมีการศึกษาไม่สูง ยังมีผู้ไม่รู้หนังสือ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้อยู่มาก เพราะโรงเรียนของรัฐบาลในเขตชนบทมักเป็นโรงเรียนชั้นประถมหรือระดับมัธยมเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับอุปกรณ์การเรียนการสอนมีน้อยและคุณภาพไม่สูงเท่าในเมือง จำนวนครูก็ยังมีไม่มาก บางโรงเรียนจึงมีครูไม่ครบชั้นเรียน แต่ทางราชการก็ได้พยายามปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาในชนบทเสมอมาแต่เนื่องจากเขตชนบทมีกว้างขวางและจำนวนนักเรียนในเกณฑ์มีมาก รัฐจึงงบประมาณจำกัดจึงยังไม่สามารถแก้ปัญหาการศึกษาในชนบทให้ทัดเทียมเท่ากับในเมือง

3. เศรษฐกิจ สังคมชนบทไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม ชาวชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำนา การทำนาส่วนใหญ่เป็นการทำเพื่อพออยู่พอกินหรือเหลือกินบ้างเล็กน้อย หลังจากที่มีระบบการชลประทานก้าวหน้าขึ้น เครื่องมือทันสมัยประกอบกับมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืช กำจัดศัตรูพืช ทำให้รายได้ของชนบทเพื่อมากขึ้นแต่ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงอีกมาก เช่น การตลาด การขนส่ง และการธนาคารเพื่อการเกษตร เป็นต้น

4. การเมืองการปกครอง ชาวชนบทไทยมีผู้นำหรือผู้ปกครองระดับต่างๆ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในบรรดาผู้นำเหล่านี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ เป็นข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง (กระทรวงมหาดไทย) ส่วนกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำระดับท้องถิ่นที่ประชาชนเลือกขึ้นมาเป็นหัวหน้า มีหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของเกษตรกรในเขตความรับผิดชอบของตน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีบ้านและสำนักงานในท้องถิ่นจึงสามารถอยู่ใกล้ชิดและรู้สภาพทุกข์สุขของราษฎรได้

5. ศาสนา สังคมชนบทเป็นสังคมที่มีความสงบสุขอยู่กับธรรมชาติ ชาวชนบทมักมีความเคร่งครัดต่อระเบียบประเพณี มีความศรัทธาในศาสนาสูง มีวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ตั้งอยู่ทั่วไป สำหรับประชาชนได้ประกอบกิจทางศาสนา ชายชาวพุทธในชนบทเมื่ออายุครบ 20 ปีมักถือเป็นประเพณีที่จะต้องบวชเรียนเป็นสงฆ์ชั่วคราวหนึ่ง โดยมากอย่างน้อย 1 พรรษา (หรือ 1 ปี) เมื่อลาสิกขาออกมาแล้ว จะได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิต (เรียกสั้นๆว่า ทิด) ชาวชนบทไทยมักถือว่าคนที่บวชเรียนแล้วเท่านั้นจึงจะสามารถแต่งงานได้เพราะถือว่าเป็นผู้ใหญ่และมีความรู้เพียงพอที่จะเป็นหัวหน้าครอบครัวได้ นอกจากนั้นลักษณะสังคมชนบทไทยยังมีความล้าหลังมากกว่าสังคมเมืองอีกหลายด้าน เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัยไม่คงทนถาวร ไม่สะอาดถูกสุขลักษณะ มีโรคภัยชุกชุม การคมนาคมไม่สะดวก มีโจรผู้ร้ายมาก เครื่องมือทำกินไม่ทันสมัย ขาดเงินทุน และต้องผจญภัยทางการ

เมือง เช่นผู้ก่อการร้ายเป็นต้น แต่ชาวชนบทก็มีธรรมชาติที่สวยงามมีอากาศบริสุทธิ์ไว้หายใจ และมีเพื่อนที่สนิทสนมรักใคร่ เห็นอกเห็นใจกัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530: 23) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมภายหลังการกำเนิดของชีวิต เช่น สังคม วัฒนธรรม ประเพณี แบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเติบโตของแต่ละบุคคล ผลของการได้รับการถ่ายทอดในรูปแบบที่แตกต่างกันของสังคมที่แตกต่างกัน จะทำให้แต่ละบุคคลแสดงออกพฤติกรรมที่แตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกัน และในที่สุดก็จะหล่อหลอมเป็นบุคคลนั้นๆ

2.1.2.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดา

นิวแมน ลอรา และคริสติน (Newman, Laura and Christine. 1993: 951-962) ได้จำแนกครอบครัวตามสถานภาพการสมรสออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ครอบครัวสมบูรณ์ (Intact Family) หมายถึง ครอบครัวที่บิดามารดาและบุตรที่อาศัยอยู่ด้วยกันมีความผูกพันทางสายเลือดหรือกฎหมาย โดยสมาชิกแต่ละคนมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมช่วยเหลือ มีส่วนให้และรับประสบการณ์จากกัน ซึ่งความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสำคัญต่อชีวิตและสภาพจิตใจของเด็กเป็นอันมาก ทำให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมรอบตัวได้

2. ครอบครัวที่แยกกันอยู่หรือครอบครัวหย่าร้าง (Separated/ Divorced) หมายถึง สภาพครอบครัวที่มีเพียงบิดาหรือมารดาเพียงฝ่ายเดียว จะเป็นด้วยการหย่าร้าง การทอดทิ้งหรือการแยกกันอยู่ก็ตาม นับว่าเป็นการสิ้นสุดของสภาพชีวิตสมรส และจะเป็นผลให้เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่ได้รับความรักความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจเท่าที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีผลทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย รู้สึกถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว ขาดผู้ที่จะเป็นแบบอย่างแก่เด็ก

สุพัตรา สุภาพ (2522: 99) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสถาบันครอบครัวไว้ว่า ครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญมากต่อระบบการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจของเด็กเป็นสถานที่ส่วนใหญ่เลี้ยงดูเด็กให้เป็นคนที่เจริญเติบโตที่สมบูรณ์ ไม่ให้เกิดปัญหาสังคม ถ้าปราศจากครอบครัว การคงอยู่ของมนุษย์ก็อาจจะไม่สมบูรณ์

ณรงค์ศักดิ์ ตะละภัก (2526: 46-48) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของครอบครัวต่อการพัฒนาบุคลิกภาพว่า ครอบครัวที่ไม่ลงรอยกันในชีวิตสมรสและบ้านแตก ผู้รับเคราะห์แทนก็คือลูก ซึ่งผลจากการที่บิดามารดาทะเลาะหรือกระทบกระทั่งกันทุกวันๆ จะทำรบกวนจิตใจเด็กมากกว่าการทะเลาะกันครั้งใหญ่ 1-2 ครั้ง ส่วนผลของการหย่าร้างของบิดามารดา พบว่า เด็กมีอาการซึม หงอยเหงา ว้าวุ่น คิดมากและมีปัญหาในการปรับตัว

สุชา จันทน์เอม (2529: 122) กล่าวถึงสภาพครอบครัวที่บิดามารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่ได้อยู่ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้วยการหย่าร้าง การทอดทิ้ง หรือการแยกกันอยู่ก็ตาม จะมีผลให้เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่ได้รับความรักความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจเหมือนกับบิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีผลทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย รู้สึกถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว ขาดผู้ที่จะเป็นแบบอย่างแก่เด็ก

2.1.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (2524: 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หรือยากจน มักจะมีปัญหามาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อการเรียนและต่อปัญหาทางด้านอารมณ์ด้วย

2.1.2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

ฟรายด์แมน (Friedman. 1986: 8) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นหน่วยของสังคม ซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความผูกพันด้านอารมณ์กับบุคคลที่อยู่ร่วมกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งฟรายด์แมนได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของครอบครัวไว้ว่า หน้าที่ของครอบครัวเป็นงานที่ครอบครัวพึงปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ครอบครัวต้องมีหน้าที่หลักในการให้ความรักและความอบอุ่นเป็นหน้าที่พื้นฐาน

ลักขณา สิริวัฒน์ (2545: 26) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม และได้ชื่อว่าเป็นสังคมแห่งแรกของมนุษย์ ซึ่งมีความสำคัญที่สุดในการก่อรูปบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของบุคคล เพราะมนุษย์จะเรียนรู้เรื่องการปรับตัวตั้งแต่แรกเกิดด้วยการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ให้การเลี้ยงดู จนกว่าจะพ้นออกของพ่อแม่

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

1. ลักษณะทางกายภาพ

สถาบันการศึกษาพยาบาล สมาคมพยาบาล (2529: 4-6) ได้กำหนดเกณฑ์ในการจัดตั้งสถาบันการศึกษาพยาบาลในระดับวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยที่ได้กำหนดเกณฑ์ในการจัดตั้งสถาบันการศึกษาพยาบาลในระดับวิชาชีพไว้เช่นเดียวกัน พอจะสรุปได้ดังนี้คือ

1. อาคารเรียน ประกอบด้วยห้องบรรยายหรือห้องเรียน ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการพยาบาล ห้องโสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุด ห้องกิจกรรมนักศึกษาและห้องอาหาร

2. อาคารที่พักนักศึกษา มีห้องพักนักศึกษา ห้องน้ำ ห้องสุขา ห้องพักผ่อน ห้องซักรีดและห้องเก็บของ

3. สถานที่สำหรับกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ สนามกีฬา โรงครัวและห้องอาหาร เป็นต้น

4. ห้องทำงาน ควรจัดให้มีห้องทำงาน ห้องแนะแนวและให้คำปรึกษา ห้องบริการการศึกษาและห้องสารบรรณ

พูนศักดิ์ เจียรนนท์ (2539: 21-23) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมที่อยู่โดยรอบตัวมนุษย์ เป็นสิ่งที่เรียกว่าสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น ดำรงอยู่หรือสูญสลายไปตามกฎธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ แร่ ป่าไม้ สัตว์ มนุษย์ อากาศ แสงแดด เป็นต้น แต่สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น เมือง บ้าน ถนน สะพาน โຕะ แก้ว เรียกว่า “ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ” โดยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ แบ่งได้เป็น

1.1 นิเวศวิทยา (Ecology) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งมีชีวิตด้วยกันและศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่โดยรอบ

1.2 สภาพการณ์ของมนุษย์ (Human Condition)

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources)

1.4 ปัญหาสิ่งแวดล้อม (Environment Problems)

2. สิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น จริยธรรม ประเพณี ศาสนา ค่านิยม ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการเลือกดำเนินชีวิต

2. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

โอเบสตัฟเฟอร์ (Obestuffer. 1954: 296-297) กล่าวว่า ครูเป็นศูนย์กลางที่สำคัญในห้องเรียน เพราะครูจะต้องสังเกตดูเด็กในเรื่องความคืบหน้าใจ ความสำเร็จ การขาดความรักความอบอุ่น และไม่สามารถเผชิญกับความจริงเมื่อเด็กมีปัญหาทางสุขภาพจิต ครูจะต้องช่วยเหลือให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม และจิตใจ

คาเพลน (Kaplan. 1959: 340) ได้กล่าวว่า อิทธิพลของโรงเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างครูกับนักเรียนในห้องเรียน ครูต้องมีความสัมพันธ์ที่ดี จะทำให้เด็กรู้สึกเป็นกันเอง และปรับตัวให้เข้ากับครูได้ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาสุขภาพจิตของเด็กด้วย นอกจากนี้ ครูยังต้องสร้างบรรยากาศที่ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลาย พร้อมทั้งจะเรียนบทเรียน ซึ่งจะทำให้เด็กมีสติปัญญาดี และมีความมั่นคงทางอารมณ์

ยี่ (Yee. 1971: 22-23) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นองค์การทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีระบบการปฏิสัมพันธ์ของคนในองค์การนั้น หมายถึงว่าโรงเรียนจะมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับตัวแทนอื่นๆ แต่ที่สำคัญก็คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้นมีอิทธิพลมาก ถ้าปฏิสัมพันธ์ในทางบวกก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการปรับตัวที่ดี แต่ถ้ามีการปฏิสัมพันธ์ในทางลบก็จะทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจวิตกกังวลปรับตัวไม่ได้

มัทธนา ปิยะมาดา (2511: 98-99) ได้ทำการสำรวจลักษณะต่างๆ ของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าคุณลักษณะต่างๆ ของครูในด้านที่ดีมี 9 ประการ ดังนี้

1. การสอนดี
2. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย
3. มีความเมตตากรุณา
4. ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้
5. มีความยุติธรรมซื่อตรง
6. มีบุคลิกภาพดี

7. มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน
8. ส่งเสริมให้กำลังใจยกย่องนักเรียน
9. ให้ความอุปการะแก่นักเรียน

ซึ่งจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะประการหนึ่งที่สำคัญของครูผู้สอนกับนักเรียนก็คือสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

พรชูลี อาชวบำรุง (2525: 232) กล่าวว่า สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีนั้น ต้องมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นสำคัญ

3. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

แกริสัน (Garison. 1965: 297) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไว้ว่า เพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมากในชีวิตวัยรุ่น เนื่องจากเป็นวัยที่มีพัฒนาการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับบุคคลที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน ทำให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนปัญหาและประสบการณ์ร่วมกัน

ทินดอลล์ และเกรย์ (Tindall and Gray. 1985: 6-7) ได้ให้ความหมายของคำว่า เพื่อน (Peer) ว่าหมายถึง บุคคลที่แลกเปลี่ยนค่านิยม ประสบการณ์ วิถีชีวิตของกันและกันได้และมีอายุอยู่ในวัยเดียวกัน

พนม ลิ้มอารีย์ (2529: 38-39) กล่าวถึง อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อสมาชิกไว้หลายประการด้วยกัน คือ

1. กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาหรือการเรียนรู้สามารถกำหนดการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้ในบางโอกาส วิธีการที่สมาชิกแก้ปัญหา การจดจำบทเรียน การประพฤติปฏิบัติ การสร้างนิสัย และเจตคติ การดำเนินชีวิต การทำงาน ความทะเยอทะยาน ตลอดจนความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล ล้วนอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มทั้งสิ้น

2. กลุ่มเป็นเครื่องสนับสนุนและช่วยให้สมาชิกสามารถแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด อากัปกริยาต่างๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี เช่น นายชุมพรถ้าอยู่ตามลำพังอาจไม่กล้าวิจารณ์อะไร แต่พอเข้ากลุ่มเขาจะมีกำลังใจดีขึ้นมีสติขึ้นในการที่จะแสดงออก จะเห็นได้ว่ากลุ่มจะช่วยให้สมาชิกเกิดกำลังใจและช่วยสนับสนุนให้แสดงออกทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ก็ให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

3. กลุ่มช่วยสนองความต้องการของสมาชิก นั่นคือการที่สมาชิกรวมกันเป็นกลุ่มนั้น แต่ละคนย่อมมีความต้องการอยู่ภายใต้จิตใจของตน ซึ่งบุคคลอื่นอาจจะทราบหรือไม่ทราบก็ได้ และโดยธรรมชาติของมนุษย์นั้นย่อมจะอยู่คนเดียวไม่ได้ เพราะจะเกิดความเบื่อหน่าย บุคคลทุกคนย่อมต้องมีพรรคพวกเพื่อนฝูง ต้องการความรัก ความยอมรับจากกลุ่ม จึงเป็นเหตุให้คนเข้ามารวมกลุ่มกับคนอื่น ๆ มากขึ้น เพราะหวังว่ากลุ่มจะช่วยสนองความต้องการของตนได้ และกลุ่มส่วนใหญ่ก็สามารถบำบัดความต้องการของสมาชิกได้

4. กลุ่มช่วยให้สมาชิกมองเห็นภาพของตนเอง (Perception of self) ชัดเจนขึ้น คือ ช่วยให้สมาชิกทราบว่าตนเป็นอย่างไร ความสวยงาม ความมั่นใจ ความภาคภูมิใจ สิ่งเหล่านี้สมาชิกไม่สามารถรู้ได้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน ขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นๆ หรือกลุ่มที่จะส่องสะท้อนให้เห็นสภาพของสมาชิกแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร

5. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือผลงานและการทำงานของสมาชิก จะเห็นได้จากการทำงานของบุคคลแต่ละคน การที่บุคคลจะทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเพื่อนในกลุ่ม ถ้าสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ก็จะทำให้สมาชิกส่วนน้อยมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย

6. กลุ่มมีอิทธิพลในการช่วยตัดสินใจ ในกรณีที่มีปัญหาหรือมีสิ่งที่จะต้องเลือก ต้องตัดสินใจ อาจจะใช้มติของกลุ่มเป็นเครื่องตัดสินใจได้ คือการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนออกความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการที่จะแก้ปัญหาต่างๆซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการตัดสินใจ และยังก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในหมู่สมาชิกอีกด้วย

7. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือความกลัว ความวิตกกังวล ความท้อแท้ใจของสมาชิก

ฌ็อง-ฌัก กูแซ (2538: 166) ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ไม่อาจได้รับจากครอบครัวหรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำ ในกลุ่มเพื่อนเด็กจะเป็นตัวของตนเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกใจ และอาจนำเอาพฤติกรรมต่างๆของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเอง

กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้สิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

1. ยึดมั่นในประเพณีน้อยลง สร้างค่านิยมและความรู้ใหม่ๆเพิ่มมากขึ้น
2. สอนให้รู้จักแบบแผนของการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มในการเล่นกีฬา หรือทำงานร่วมกัน
3. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. เป็นการส่งเสริมในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เช่น ความเป็นตัวของตัวเองแบบของอารมณ์ เอกลักษณะเฉพาะของตนเอง ความคิดเห็นของตนเอง ฯลฯ
5. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัวมากกว่าที่จะใช้อำนาจ

อำนาจ

นันทนา น้าฝน (2538: 87-88) กล่าวว่า เพื่อนนักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากมักมีการปฏิสัมพันธ์กันในกิจกรรมต่างๆ มีการทำรายงานการศึกษาาร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันทำงานโครงการเดียวกันและร่วมฝึกปฏิบัติงานพยาบาลร่วมกัน ซึ่งทำให้เกิดความผูกพัน รักกันฉันท์พี่น้อง

ลักขณา สิริวัฒน์ (2545: 34) กล่าวว่า หากเด็กถูกเพื่อนต่อต้าน หรือรังเกียจ เด็กจะรู้สึกท้อแท้ ขาดความอบอุ่น ไม่มั่นใจ และเกิดความคับข้องใจไปจนถึงการมองโลกในแง่ร้าย ซึ่งจะทำให้เด็กไม่มีความสุข

วลัยพร ขวัญนางหงส์ (2546: 37) ได้กล่าวว่า พยาบาลเป็นผู้ที่ต้องมีการติดต่อประสานงานเพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพ จึงต้องนำหลักมนุษยสัมพันธ์มาใช้ ดังนี้

1. ยอมรับในความสามารถของแต่ละคน และเคารพในความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน
2. ยินดีที่จะคบหาสมาคมและร่วมปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและจริงใจ

3. ถ้าทำผิดต้องยอมรับผิดโดยทันที ไม่โยนความผิดให้กับผู้อื่น
4. มีศิลปะในการพูด การฟัง และการเสนอความคิดเห็น
5. ยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานในโอกาสอันควร และต้องกระทำด้วยความจริงใจ
6. หลีกเลี่ยงการโต้แย้งกับผู้ร่วมงาน
7. ในความช่วยเหลือทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด
8. รู้จักควบคุมอารมณ์ ใจคอหนักแน่น ไม่วู่วาม เพราะการทำงานร่วมกันต้องมี
9. หลีกเลี่ยงการนินทาว่าร้ายผู้อื่น ไม่อิจฉาริษยาเมื่อเขาได้ดี
10. มีความโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือทั้งด้านส่วนตัวและด้านส่วนรวม
11. มองผู้อื่นในแง่ดี ร่าเริงแจ่มใส
12. รู้จักหน้าที่การเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

สรุปได้ว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อนักศึกษาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านความคิด ความเชื่อ พฤติกรรม การแสดงบุคลิกลักษณะ ประสิทธิภาพในการทำงาน และยังมีอิทธิพลในด้าน การศึกษาหรือการเรียนรู้ของนักศึกษาอีกด้วย

นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมอื่นๆ อีก กลุ่มเพื่อนจะเป็นตัวแบบที่นักศึกษาจะเรียนรู้ ทศนคติ ค่านิยม พฤติกรรมต่างๆ และยังพบว่าความปรารถนาในการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับกลุ่มเพื่อน (ลัดดา กิติวิภาต. 2530: 20) กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลอย่างมากกับนักศึกษา เพราะนักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่ อยู่ที่มหาวิทยาลัยและอยู่กับเพื่อน กลุ่มเพื่อนจึงเป็นประโยชน์ที่เอื้อต่อวิชาการ โดยการร่วมมือกัน แสวงหาความรู้ สัมพันธภาพอันดีระหว่างสมาชิกในกลุ่มจะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน ธนู ฤทธิกุล (2542: 36) และสมคิด อิศระวัฒน์ (2541: 80) ได้กล่าวถึงวิธีการฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเองได้นั้น อาจทำได้โดยการเริ่มจากการประทับประคองหรือพึ่งพาผู้อื่น ก่อน แล้วพัฒนามาเป็นการศึกษาด้วยตนเอง สุดท้ายคือการเรียนรู้จากกันและกัน จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

ศรัณยา วรณวงศ์ (2535: 2-3) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดในวิชาชีพพยาบาลคือการฝึกทักษะด้านการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ซึ่งนักศึกษาพยาบาลจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับพยาบาล วิชาชีพ อาจารย์พยาบาล นักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่ เพื่อนนักศึกษาพยาบาล ผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วย

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

เฮอร์ทาโด, คาร์ตเตอร์ และสปูลเลอร์ (Hurtado, Carter and Spuler. 1996: 135-153) ได้ศึกษาปัญหาและความสำเร็จในการปรับตัวของนักศึกษาละตินในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 เพื่อประเมินปัญหาและความสำเร็จของการปรับตัวของนักศึกษา โดยศึกษาการปรับตัวในด้านต่างๆ 4

ด้าน ดังนี้ คือ การปรับตัวทางด้านวิชาการ การปรับตัวทางด้านสังคม การปรับตัวทางด้านจิตใจของแต่ละบุคคล และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและใช้แบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาซึ่งพัฒนามาจากแบบวัดของเบเกอร์และซีริก (Baker and Siryk. 1984: 1989) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ถูกเหยียดสีผิวและสัญชาติมักเป็นนักศึกษาที่มาจากชนชั้นต่ำ การที่นักศึกษาถูกเหยียดหยามนี้มีผลกระทบต่อความรู้สึกของนักศึกษาในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมและยังมีผลกระทบไปถึงการปรับตัวด้านวิชาการและด้านสังคมอีกด้วย ส่วนนักศึกษาที่เรียนดี พบว่า มีปัญหาการปรับตัวในด้านการเข้ากลุ่มเพื่อน เนื่องจากมีแรงกดดันว่าได้รับสิทธิพิเศษในการเข้าศึกษา ทำให้มีปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ ขัดแย้งกับกลุ่มเพื่อน และขาดความมั่นใจต่อผู้บริหารในวิทยาลัย ผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางแก้ไขโดยการให้สร้างปฏิสัมพันธ์ด้วยการจัดอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิดกันในกลุ่มนักศึกษาและให้มีโครงการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้ในระยะแรกๆ ที่เข้าศึกษา ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับตัวของนักศึกษาในปีต่อไป ในปีแรกของนักศึกษา ความสำเร็จในการบริหารเรื่องเวลา ตารางเรียน และการเงิน จะมีผลอย่างมากต่อการปรับตัวทางด้านสังคมและสภาพแวดล้อม นักศึกษาจะมีการปรับตัวได้ดีหาศึกษามีเสรีภาพและการติดต่อกับครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัว

2.2.1.1 ชั้นปี

กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุติ (2526: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว พบว่า วัยรุ่นที่เรียนระดับชั้นเรียนต่างกันมีสัมพันธภาพในครอบครัวและมีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศรี บุญอรุณรักษา (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนคาทอลิก พบว่า นักเรียนต่างระดับชั้น มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สุภาณี เจียมศักดิ์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2541 พบว่า นิสิตต่างชั้นปี มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่อยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กิลล์ (Gill. 1962: 144-149) ได้ศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่เรียนดีมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้

ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักเรียนที่เรียนดีสามารถแก้ปัญหาด้านการปรับตัว ได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซู สแตนเลย์ (Sue-Stanley. 1985: 198) ที่ ศึกษาความสำเร็จในด้านการเรียนกับการปรับตัวของนักศึกษาในประเทศจีน พบว่า นักศึกษาที่ได้ คะแนนจากการเรียนสูงจะปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำ

อัญชลี ทองจันทร์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบาง ประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยการ วิเคราะห์เส้นทาง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการปรับตัวทางสังคมของนัก เรียน เท่ากับ .108

2.2.1.3 บุคลิกภาพ

ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปรับตัวต่อการปฏิบัติ งานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อ การณย์พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.2.1.4 ความฉลาดทางอารมณ์

เทอดศักดิ์ เดชคง (2543: 59) ได้ทำการศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ใน เด็กชั้นมัธยมศึกษา พบว่า เด็กส่วนใหญ่ยังขาดทักษะทางอารมณ์อยู่มาก เด็กนักเรียนในห้องเก่งมี ความฉลาดทางอารมณ์เฉลี่ยต่ำกว่าเด็กนักเรียนในห้องธรรมดา เด็กนักเรียนในห้องเก่งมีระดับความ สุขต่ำกว่าเด็กนักเรียนในห้องธรรมดา เด็กนักเรียนในห้องเก่งมีแนวโน้มที่จะมองตนเองมีความฉลาด ทางอารมณ์ต่ำกว่าเด็กนักเรียนในห้องธรรมดา

2.2.1.5 สุขภาพจิต

โฮมสตอร์ม และคนอื่น ๆ (Holmstrom and others. 1987: 1-202) ได้ศึกษาเกี่ยว กับความเจ็บป่วยทางจิตและสุขภาพจิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ฟินแลนด์ เป็นเวลา 13 ปี ผล การศึกษาพบว่า ความเจ็บป่วยทางจิตมีมากขึ้นตามอายุ เพศชายต่างกับเพศหญิง นักศึกษาหญิงจะ เชื่อเรื่อง Tradition ส่วนนักศึกษาชายจะสนใจความเป็นอยู่ในสังคมและมนุษยสัมพันธ์มากกว่า การ เจ็บป่วยทางจิตของนักศึกษาชายมักแสดงออกมาในรูปของอาการทางกาย ส่วนนักศึกษาหญิงแสดง ออกในรูปของความกลัวและความวิตกกังวล

พัชรี ศรีสังข์ (2535: 104-115) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของบุคลากรทางการแพทย์ใน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรทางการแพทย์ชาย มีสุขภาพจิตด้านโรคจิต แตกต่างกับบุคลากรทางการแพทย์หญิง รายได้ต่างกันมีสุขภาพจิตด้านความรู้สึกผิดปกติกของร่าง กาย ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับบุคคลอื่น ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล กลัวโดยปราศจากเหตุผล หวาดระแวงและโรคจิตแตกต่างกัน

พลาภรณ์ จันทน์ขามเรียน (2540: 69) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2538 ผลการ ศึกษา พบว่า สุขภาพจิตของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับจำนวนพี่น้อง ยกเว้นตัวแปรด้าน เพศ

ลำดับที่การเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และสภาพครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต

2.2.1.6 ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

จิราภรณ์ มั่นสุข (2538: 27) ได้ศึกษาพบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติด้านบวกจะเรียนวิชาชีพการพยาบาลจนสำเร็จและประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้อย่างภาคภูมิใจ ส่วนนักศึกษาที่มีทัศนคติด้านลบ จะมีความเครียดและไม่มีความสุข รวมทั้งจะมีความคิดอยากลาออกในระหว่างที่กำลังศึกษาและคิดจะเปลี่ยนอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา

สอดคล้องกับการศึกษาของกุลยา ดันติผลาชีวะ และคนอื่นๆ (2536: 71) ที่พบว่าสาเหตุการลาออกกลางคันของนักศึกษาพยาบาล คือ ทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพ

สมาลี สุวรรณภักดี (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว

2.2.2.1 ภูมิสำเนา

ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2.1 สถานภาพสมรสของบิดามารดา

ชแนล (Schnell. 1991: 6118) ได้ศึกษาผลของการหย่าร้างที่มีต่อการปรับตัวทางด้านจิตใจของเด็ก พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้างมีความยุ่งยากในการปรับตัวมากกว่ากลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวไม่หย่าร้าง และพ่อแม่ที่มีการขัดแย้งกันสูงเด็กจะมีการปรับตัวต่ำ

2.2.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัญชลี ทองจันทร์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์เส้นทาง พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนโดยผ่านทางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ .032

2.2.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ (2526: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาวิณี สุทธิเชษฐภักดิ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

2.2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ

สมศรี บุญอรุณรักษา (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนคาทอลิก พบว่า นักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมในโรงเรียนต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุมาลี สุวรรณภักดี (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมวิทยาลัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัญชลี ทองจันทร์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์เส้นทาง พบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนสูงสุด เท่ากับ .354

2.2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

มาร์แชล (Marshall. 1974: 773-775) ได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการพยาบาลที่เมืองบอสตัน พบว่า สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการพยาบาล คือ อาจารย์พยาบาลจะต้องเข้าถึงนักศึกษา และยอมรับว่าสัมพันธภาพเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักศึกษา

ภาวิณี สุทธิเชษฐภักดิ์ (2545: 144) พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอนต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

สมบัติ วัจนะสาริกากุล (2524: 117) ได้ศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาเอกชนทางด้านสภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อน พบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างไม่ถูกต้อง อาจเป็นเพราะอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนชักจูงไปในทางที่ไม่ถูกต้องและไม่เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา

2.2.3.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

ภาวิณี สุทธิเชษฐภักดิ์ (2545: 144) พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับพยาบาลประจำ (พยาบาลรุ่นพี่) ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ

3.1 ความเป็นมาของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2512 เป็นต้นมา ปัจจุบันมี 2 วิทยาเขต คือ อยู่ ที่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ และที่ศาลายา ในมหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับการแต่งตั้งเป็นศูนย์ประสานงานร่วมกับองค์การอนามัยโลก เพื่อการพัฒนาพยาบาลและผดุงครรภ์ มหาวิทยาลัยมหิดล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์รับผิดชอบทั้งด้านการศึกษา การบริการและการวิจัยทางพยาบาล ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดการเสริมศักยภาพซึ่งกันและกัน มีความคล่องตัวของการพัฒนาวิชาชีพพยาบาล

ภาควิชาพยาบาลมีจุดแข็งด้านการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก นอกจากการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแล้ว ได้เปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต 5 สาขา คือ

1. สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่
2. สาขาการพยาบาลเด็ก
3. สาขาการพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด
4. สาขาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต
5. สาขาการพยาบาลอนามัยชุมชน

โดยให้โอกาสผู้เรียนเลือกบทบาทที่สนใจได้ 1 ใน 3 บทบาท คือ บทบาทการเป็นผู้ชำนาญการพยาบาล การเรียนการสอนทางการพยาบาลและผู้บริหารการพยาบาล และในปี พ.ศ. 2544 ได้เปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการพยาบาล (หลักสูตรนานาชาติ) เป็นโครงการร่วมกับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นการเตรียมนักวิจัยทางการพยาบาลเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพยาบาล

นอกจากนี้ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ได้จัดการศึกษาหลักสูตรเฉพาะทาง ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ จัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นทั้งด้านการปฏิบัติ การคลินิก การศึกษา และการวิจัย มีการเปิดหลักสูตรผู้ช่วยพยาบาลหลักสูตร 1 ปี

ด้านบริการพยาบาล ได้มุ่งพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ให้บริการพยาบาลทั้งในโรงพยาบาล จนกระทั่งการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน มีโครงการต่างๆ มากกว่า 40 โครงการ ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพบริการโดยเน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง เช่น โครงการกลุ่มช่วยเหลือตนเองของผู้ไร้กล่องเสียงรามาธิบดี โครงการกลุ่มช่วยเหลือตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังการผ่าตัดเต้านม โครงการดูแลผู้ป่วยออสโตมี เป็นต้น

ด้วยพลังสามัคคีของบุคลากรทั้งสองฝ่าย และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ได้รับการรับรองระบบบริหารคุณภาพด้านการศึกษาจาก สมอ. เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2543 และกำลังมุ่งพัฒนาการรับรองคุณภาพด้านการศึกษาและการรับรองคุณภาพพยาบาลตามนโยบายของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

3.2 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ปรัชญา

“การบูรณาการระหว่างการศึกษและบริการพยาบาล รวมทั้งการวิจัยเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความเป็นเลิศในการผลิตบัณฑิตพยาบาล ปฏิบัติการพยาบาล และสร้างสรรค์วิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ”

วิสัยทัศน์

“เป็นสถาบันการศึกษาและบริการพยาบาลชั้นนำของประเทศที่มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล”

พันธกิจหลัก

1. การบริหาร
2. การศึกษา
3. การวิจัยและวิชาการลักษณะต่างๆ
4. การบริการวิชาการ รวมทั้งการบริการสุขภาพ
5. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และประยุกต์ภูมิปัญญาไทยเพื่อสุขภาพ

3.3 การศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทยาศาสตร์ หรือเทียบเท่าตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

2. มีอายุระหว่าง 17 – 25 ปี

3. เป็นผู้มีความประพฤติดี

4. สอบผ่านข้อสอบของทบวงมหาวิทยาลัยในวิชา ชีววิทยา เคมี คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ ภาษาอังกฤษและวิชาสามัญ

5. เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง เหมาะสมที่จะเป็นพยาบาลทุกประการ มีส่วนสูงไม่ต่ำกว่า 150 เซนติเมตรและน้ำหนัก 40 กิโลกรัมเป็นอย่างน้อย

6. ไม่เป็นผู้ทุพพลภาพ ไม่มีโรคประจำตัวหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคที่ระบุไว้ในกฎของ ก.พ.

7. เป็นผู้ที่มีความรู้คุณลักษณะเหมาะสมสนใจในวิชาชีพการพยาบาล

8. ต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์โดยคณะกรรมการโรงพยาบาลรามาริบัติ และผ่านการตรวจร่างกายโดยคณะกรรมการของคณะคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ

ระยะเวลาการศึกษา

นักศึกษาจะต้องมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 8 ภาคการศึกษาปกติและ 3 ภาคการศึกษาฤดูร้อน แต่ไม่เกิน 16 ภาคการศึกษาปกติและ 8 ภาคการศึกษาฤดูร้อน โดยต้องศึกษาครบหน่วยกิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรคือไม่ต่ำกว่า 142 หน่วยกิต

สถานที่เรียน

ใช้สถานที่และอุปกรณ์การสอนของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ คณะวิทยาศาสตร์ รวมทั้งสถาบันต่างๆ ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยมหิดล

สถานที่ฝึกปฏิบัติ

ได้แก่

1. โรงพยาบาลรามาริบัติ คณะคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ
2. สถานบริการสุขภาพสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. สถานบริการสุขภาพสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
4. ชุมชนในเขตบางปะอินและบางไทร
5. โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
6. โรงพยาบาลวัดไร่ขิง

หลักสูตรการเรียน

การเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์มีความแตกต่างจากสาขาอื่น เนื่องจากนักศึกษาจะต้องศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 142 หน่วยกิต

2. โครงสร้างของหลักสูตร

2.1 หมวดศึกษาวิชาทั่วไป 37 หน่วยกิต

2.1.1 กลุ่มวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ 20 หน่วยกิต

2.1.2 กลุ่มภาษา 8 หน่วยกิต

2.1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต

2.1.4 กลุ่มมนุษยศาสตร์ 3 หน่วยกิต

2.2 หมวดวิชาเฉพาะ 99 หน่วยกิต

2.2.1 กลุ่มพื้นฐานอาชีพ 24 หน่วยกิต

2.2.2 กลุ่มวิชาชีพ 75 หน่วยกิต

2.2.2.1 ทฤษฎี 45 หน่วยกิต

2.2.2.2	ปฏิบัติในคลินิก	27	หน่วยกิต
2.2.2.3	ปฏิบัติในห้องทดลอง	3	หน่วยกิต
2.3	หมวดวิชาเลือกเสรี 6		หน่วยกิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2547 ทั้ง 4 ชั้นปี เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 130 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 95 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 85 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 90 คน รวมทั้งหมด 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล-รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2547 ทั้ง 4 ชั้นปี เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 130 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 95 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 85 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 90 คน รวมทั้งหมด 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์-โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล แบ่งออกเป็น 11 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
- ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
- ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง
- ตอนที่ 11 แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิสำเนา สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตัวอย่าง แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ และเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

1) ชั้นปี

☐ ชั้นปีที่ 1

☐ ชั้นปีที่ 2

☐ ชั้นปีที่ 3

☐ ชั้นปีที่ 4

2) คะแนนเฉลี่ยสะสม (โปรดระบุ)

3) ภูมิลำเนา

☐ กรุงเทพมหานคร

☐ ต่างจังหวัด

4) สถานภาพสมรสของบิดามารดา

☐ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

☐ บิดามารดาแยกกันอยู่

☐ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

5) รายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน บาท ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของ ภาวิณี สุทธิพิเชฐภักดิ์ (2545: 164) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพจากความรู้ที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวชณี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสูดมายังต่ำสุด แล้วแยกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.048 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามบุคลิกภาพจำนวน 20 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 8.606 – 20.579

2.5 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9710

ลักษณะแบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert scale type) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าชอบอยู่บ้านมากกว่าไปงานเลี้ยงสังสรรค์ที่หน้าเบื้อ					
00	ข้าพเจ้าชอบเข้าร่วมทุกกิจกรรมของมหาวิทยาลัย					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง มีบุคลิกภาพเก็บตัว

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 5.00 หมายถึง มีบุคลิกภาพแสดงตัว

ตอนที่ 3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์
2. ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับผู้ใหญ่ (อายุ 18 – 60 ปี) ของ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล

ตัวอย่าง แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง แบบประเมินนี้เป็นประโยคที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ แม้ว่าบางประโยคอาจไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบใดถูก หรือผิด ดีหรือไม่ดี

โปรดตอบตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อ เพื่อท่านจะได้รู้จักตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป

มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยคคือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ก่อนข้างจริงจริงมาก โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริงบ้าง ครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
0	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่า เกิดอะไรขึ้นกับฉัน					
00	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					

เกณฑ์การให้คะแนน

แบ่งเป็น 2 กลุ่มในการให้คะแนน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ 1, 4, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 25, 28, 31, 32, 34, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 50

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ 2, 3, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 18, 19, 21, 24, 26, 27, 29, 30, 33, 35, 37, 40, 45, 47, 51, 52

กลุ่มที่ 1 ให้คะแนน ดังนี้

ไม่จริง ให้ 1 คะแนน

จริงบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ค่อนข้างจริง ให้ 3 คะแนน

จริงมาก ให้ 4 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ให้คะแนน ดังนี้

ไม่จริง ให้ 4 คะแนน

จริงบางครั้ง ให้ 3 คะแนน

ค่อนข้างจริง ให้ 2 คะแนน

จริงมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับผู้ใหญ่ (อายุ 18 - 25 ปี) โดยการรวมคะแนนในแต่ละด้าน และนำคะแนนไปทำเครื่องหมายลงบนเส้นประในกราฟความฉลาดทางอารมณ์และลากเส้นให้ต่อกันแล้วพิจารณาดูว่ามีคะแนนใดที่สูงหรือต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ดังนี้

ควบคุมตนเอง	(ข้อ 1-6)	ช่วงคะแนนปกติ 13-18
เห็นใจผู้อื่น	(ข้อ 7-12)	ช่วงคะแนนปกติ 16-21
รับผิดชอบ	(ข้อ 13-18)	ช่วงคะแนนปกติ 17-23
มีแรงจูงใจ	(ข้อ 19-24)	ช่วงคะแนนปกติ 15-21
ตัดสินใจและแก้ปัญหา	(ข้อ 25-30)	ช่วงคะแนนปกติ 14-21
สัมพันธ์ภาพ	(ข้อ 31-36)	ช่วงคะแนนปกติ 15-21
ภูมิใจในตนเอง	(ข้อ 37-40)	ช่วงคะแนนปกติ 9-14

พอใจชีวิต	(ข้อ 41-46)	ช่วงคะแนนปกติ 16-22
สุขสงบทางใจ	(ข้อ 47-52)	ช่วงคะแนนปกติ 15-21

ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต
2. ผู้วิจัยได้นำแบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 ของ David Goldberg and Paul Williams แปลโดย ธนา นิลชัยโกวิทย์และคณะ เพื่อเป็นแบบทดสอบสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล

ตัวอย่าง แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมา เป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบัน หรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

ในระยะที่ผ่านมา ท่าน

- 1) รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี
() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก
- 2) รู้สึกต้องการยารักษาให้มีกำลังใจ
() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้การคิดแบบ 0-0-1-1 กล่าวคือ

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อแรก จะได้คะแนน 0 คะแนน

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อหลัง จะได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบแบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60

ใช้การนับจำนวนข้อที่ได้คะแนนทั้งหมดแล้วนำมารวมกัน ซึ่งมีจุดตัดคะแนนสำหรับ Thai GHQ 60 คือ

คะแนนตั้งแต่ 0 – 1 คะแนน หมายถึง มีสุขภาพจิตดีมาก

คะแนนตั้งแต่ 2 – 11 คะแนน หมายถึง มีสุขภาพจิตปกติ

คะแนนตั้งแต่ 12 คะแนน ขึ้นไป หมายถึง มีสุขภาพจิตผิดปกติ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของ สุมาลี สุวรรณภักดี (2541: 138 – 139) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

5.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลจากความรู้ที่ได้จากข้อ 5.1 และ 5.2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวธณี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

5.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล จำนวน 30 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วแยกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.048 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลจำนวน 30 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 8.671-31.000

5.5 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8930

ลักษณะแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert scale type) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

1. ด้านความคิด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าคิดว่าสาขาวิชาที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาอยู่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนชาวไทย					
00	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นวิชาชีพที่เสียสละเพื่อคนอื่นมากเกินไป					

2. ด้านความรู้สึก

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	แม้จะเหนื่อยจากการเรียน แต่ข้าพเจ้าก็รู้สึกสนุกในการเรียนวิชาชีพพยาบาลศาสตร์					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขเมื่อได้ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย					

3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าไม่เคยขาดเรียนเลย					
00	เมื่อถึงชั่วโมงเรียน ข้าพเจ้าจะกระตือรือร้น					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

จริง ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 4 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล (วิเชียร เกตุสิงห์.

2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลทางลบ

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หมายถึง มีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลทางบวก

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัวเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวจากความรู้ที่ได้จากข้อ 6.1 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

6.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว จำนวน 20 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วแยกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.048 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวจำนวน 20 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 9.374 – 31.000

6.4 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8813

ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert scale type) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					
00	เมื่อข้าพเจ้ากลับบ้านผิเวลา ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวจะแสดงความห่วงใย					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 2 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

จริง ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 4 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จากความรู้ที่ได้จากข้อ 7.1 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert scale type) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

7.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 20 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสูดมายังต่ำสุด แล้วแยกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.048 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 7.897 - ∞

7.4 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9258

ลักษณะแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert scale type) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	ห้องเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
00	ขาดของห้องพักลับแคบเกินไป					
000	อุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาทุกคน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

จริง ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 4 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล-รามาธิบดีไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล-รามาธิบดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล-รามาธิบดีดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ของ ภาวินี สุริพิเชฐภักดิ์ (2545: 198) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

8.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จากความรู้ที่ได้จากข้อ 8.1 และ 8.2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

8.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 20 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด แล้วแยกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.048 ขึ้นไป มาใช้

เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 8.325 - 20.579

8.5 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9253

ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert scale type) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้า					
00	ข้าพเจ้าส่งงานตรงตามเวลาที่อาจารย์กำหนดเสมอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

9.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

9.2 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จากความรู้ที่ได้จากข้อ 9.1 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอย เลื่อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

9.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 20 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วแยกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.048 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 8.552 - 22.627

9.4 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7389

ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท์ (Likert scale type) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนได้ดี					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อนๆ ไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะเสนอความคิดเห็นอะไร					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 2 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

จริง ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 4 คะแนน

ไม่จริงเลย ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (วิเชียร เกตุสิงห์.2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี

ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

10.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

10.2 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง จากความรู้ที่ได้จากข้อ 10.1 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert scale type) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

10.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง จำนวน 20 ข้อซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด แล้วแยกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.048 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 7.857 – 18.500

10.4 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8846

ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert scale type) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	รุ่นพี่ได้ถามทุกข์-สุขของข้าพเจ้าเสมอ					
00	ข้าพเจ้าชอบทำกิจกรรมร่วมกับรุ่นพี่และรุ่นน้อง					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้องไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้องดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้องดี

ตอนที่ 11 แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

11.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

11.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ของ สุคนธ์ทิพย์ หนูนวล (2544: 68) สุมาลี สุวรรณภักดี (2541: 146-149) และสุภาณี เจียมศักดิ์ (2543: 137-139) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

11.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ จากความรู้ที่ได้จากข้อ 11.1 และ 11.2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert scale type) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

11.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วแยกเป็น 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.048 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 8.473 – 23.482

11.5 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5593

ลักษณะแบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert scale type) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

1. ด้านการเรียน แบ่งได้เป็น การเรียนภาคทฤษฎี และการเรียนภาคปฏิบัติ

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้ามีรู้สึกว่าการเรียนในวิชาชีพพยาบาลศาสตรมีความท้าทาย น่าตื่นเต้น ได้เจอกับโรคต่างๆมากมาย					
00	ข้าพเจ้าพยายามแก้ไขงานที่ปฏิบัติบนหอผู้ป่วยที่บกพร่องอย่าเต็มความสามารถ					

2. ด้านสังคม

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ขณะปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ข้าพเจ้าสามารถสร้างความคุ้นเคยกับพยาบาลประจำการได้เร็ว					
00	ข้าพเจ้าคอยช่วยเหลือเพื่อนในการเรียน					

3. ด้านส่วนตัว

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าสามารถฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้อย่างมีความสุข					
00	ข้าพเจ้าไม่เคยย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลแบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หมายถึง มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ดี

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและจุดมุ่งหมาย แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีดำเนินการ และนิยามศัพท์เฉพาะ

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลจำนวน 60 คน ที่ศึกษาอยู่ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.1 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยใช้ t-test เลือกเฉพาะค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และนำมาใช้ในการวิจัย

2.2 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2.1 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และนำมาใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากอธิการบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเสนอแก่นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ เพื่อขออนุญาตใช้แบบแบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 ในการวิจัยครั้งนี้
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 ฉบับ ไปให้นักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ด้วยตนเอง
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วจึงนำมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ตามปัจจัยในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 วิเคราะห์ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1
 - 3.2 วิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Mean of Squares)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์โดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน	สมการพยากรณ์โดยใช้คะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y	แทน	การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์
X_1	แทน	ชั้นปีที่ 1
X_2	แทน	ชั้นปีที่ 2
X_3	แทน	ชั้นปีที่ 3
X_4	แทน	ชั้นปีที่ 4
X_5	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_6	แทน	บุคลิกภาพ

X ₇	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง
X ₈	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น
X ₉	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
X ₁₀	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง
X ₁₁	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา
X ₁₂	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น
X ₁₃	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความภูมิใจในตนเอง
X ₁₄	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความพอใจในชีวิต
X ₁₅	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความสงบทางใจ
X ₁₆	แทน	สุขภาพจิต
X ₁₇	แทน	ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
X ₁₈	แทน	ภูมิสำเนา กรุงเทพมหานคร
X ₁₉	แทน	ภูมิสำเนา ต่างจังหวัด
X ₂₀	แทน	สถานภาพสมรสของบิดามารดา อยู่ด้วยกัน
X ₂₁	แทน	สถานภาพสมรสของบิดามารดา แยกกันอยู่
X ₂₂	แทน	สถานภาพสมรสของบิดามารดา เสียชีวิต
X ₂₃	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
X ₂₄	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว
X ₂₅	แทน	ลักษณะทางกายภาพ
X ₂₆	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์
X ₂₇	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
X ₂₈	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กับการปรับตัวในการ

เรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. ค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี ภูมิภาคและสถานภาพสมรสของบิดามารดา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ สุขภาพจิตและทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง และการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ตอนที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี ภูมิภาคและสถานภาพสมรสของบิดามารดา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี ภูมิลำเนาและสถานภาพสมรสของบิดามารดา

	ปัจจัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	130	32.5
	ชั้นปีที่ 2	95	23.8
	ชั้นปีที่ 3	85	21.2
	ชั้นปีที่ 4	90	22.5
	รวม	400	100.0
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร	89	22.2
	ต่างจังหวัด	311	77.8
	รวม	275	100.0
สถานภาพสมรสของบิดามารดา	อยู่ด้วยกัน	313	78.3
	แยกกันอยู่	52	13.0
	เสียชีวิต	35	8.7
	รวม	400	100.0

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน เมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 เมื่อจำแนกตามภูมิลำเนา พบว่าส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันมีจำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 78.3 นักศึกษาพยาบาลที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และนักศึกษาพยาบาลที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิตมีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ สุขภาพจิตและทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับ

เพื่อนและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง และการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ สุขภาพจิตและทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง และการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ปัจจัยที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.96	.391	ปานกลาง
บุคลิกภาพ	3.38	.427	แสดงตัว
ความฉลาดทางอารมณ์			
ด้านดี			
- ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง	18.25	2.386	ควรปรับปรุง
- ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น	18.60	2.824	ดี
- ความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	19.79	2.896	ดี
ด้านเก่ง			
- ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง	18.06	2.636	ดี
- ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา	17.16	2.627	ดี
- ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น	17.45	2.070	ดี
ด้านสุข			
- มีความภูมิใจในตนเอง	11.51	1.709	ดี
- มีความพอใจในชีวิต	18.70	2.893	ดี
- มีความสงบทางใจ	18.36	2.899	ดี
สุขภาพจิต	5.88	7.401	ปกติ
ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล	3.46	.474	ปานกลาง
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	19210.80	14883.69	ต่ำ

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว	3.86	.551	ดี
ลักษณะทางกายภาพ	3.44	.476	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	3.50	.418	ดี
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	3.62	.497	ดี
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง	3.31	.387	ดีพอใช้
การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์	3.42	.366	ดีพอใช้

จากตาราง 2 พบว่านักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า ด้านส่วนตัว ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับดี ยกเว้นด้านดี : ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองควรได้รับการพัฒนา สุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ และมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับดี ด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มีลักษณะทางกายภาพอยู่ในระดับดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์อยู่ในระดับดี สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนอยู่ในระดับดีและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับรุ่นพี่หรือรุ่นน้องอยู่ในระดับดีพอใช้ และการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีอยู่ในระดับดีพอใช้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผู้วิจัยนำค่าการวัดจากตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทั้งหมด 28 ตัว ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 (X_1) ชั้นปีที่ 2 (X_2) ชั้นปีที่ 3 (X_3) ชั้นปีที่ 4 (X_4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_5) บุคลิกภาพ (X_6) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง (X_7) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น (X_8) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (X_9) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง (X_{10}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง :

ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา (X_{11}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (X_{12}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความภูมิใจในตนเอง (X_{13}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความพอใจในชีวิต (X_{14}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความสงบทางใจ (X_{15}) สุขภาพจิต (X_{16}) ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล (X_{17}) ภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร (X_{18}) ภูมิสำเนาในต่างจังหวัด (X_{19}) สถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน (X_{20}) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่ (X_{21}) สถานภาพสมรสของบิดามารดาเสียชีวิต (X_{22}) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{23}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (X_{24}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{25}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{26}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{27}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (X_{28}) กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี (Y) มาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาทุกตัวเป็นคู่ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาและการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉	X ₂₀	X ₂₁	X ₂₂	X ₂₃	X ₂₄	X ₂₅	X ₂₆	X ₂₇	X ₂₈	Y
X ₁	1	-.387**	-.360**	-.374**	.049	-.029	.056	.064	.155**	.061	.041	.065	.048	.062	-.020	-.076	.170**	-.102*	.102*	.004	.002	-.007	-.061	-.030	.237**	.053	.131**	.131**	.114*
X ₂		1	-.290**	-.301**	-.179**	.004	-.069	.067	-.092	-.060	-.062	-.037	-.048	-.050	-.061	-.036	-.052	.026	-.026	-.005	.011	-.006	-.016	-.073	.009	.040	-.083	-.077	-.022
X ₃			1	-.280**	.081	.088	.042	.017	-.005	.057	.069	.013	.015	.047	.073	.012	.036	.045	-.045	.037	-.092	.055	.127*	.021	-.048	.064	-.021	.038	.097
X ₄				1	.041	-.058	-.034	.020	-.075	-.0630	-.050	-.022	-.019	-.065	.014	.111*	-.173**	.043	-.043	-.035	.007	.040	-.040	.088	-.028**	-.163**	-.042	-.105*	-.201**
X ₅					1	-.033	.089	.152**	.153**	.068	.053	.115*	.156**	.075	.168**	-.098*	.128*	-.028	.028	.090	-.126*	.019	-.031	.161**	-.004	.034	.130**	.104*	.061
X ₆						1	.252**	.264**	.220**	.359**	.390**	.406**	.318**	.248**	.351**	-.162**	.142**	-.108*	.108*	-.098	.089	.037	-.104*	.298**	.072	.259**	.378**	.321**	.283**
X ₇							1	.536**	.496**	.445**	.529**	.498**	.437**	.526**	.562**	-.307**	.352**	-.089	.089	.018	-.019	-.003	-.098	.388**	.187**	.457**	.439	.086	.456**
X ₈								1	.612**	.410**	.446**	.447**	.406**	.552**	.551**	-.178**	.335**	-.334**	.334**	-.070	.054	.037	-.231**	.519**	.205**	.436**	.524**	.204**	.499**
X ₉									1	.465**	.423**	.405**	.429**	.577*	.507**	-.268**	.375**	-.265**	.265**	.004	.048	-.063	-.259**	.522**	.272**	.469**	.479**	.194**	.465**
X ₁₀										1	.596**	.527**	.594**	.553**	.551**	-.306**	.371**	-.161**	.161**	-.022	.008	.023	.162**	.382**	.213**	.508**	.454**	.206**	.490**
X ₁₁											1	.514**	.570**	.481**	.561**	-.329**	-.346**	-.059	.059	-.040	.035	.017	-.161**	.361**	.164**	.404**	.403**	.176**	.477**
X ₁₂														.39**	.492**	-.138**	-.279**	-.137**	.137**	.001	.023	-.029	-.126**	.360**	.183**	.378**	.469**	.222**	.401**
X ₁₃														.508	.346**	.279**	.343**	-.148**	-.148**	.042	-.062	.012	-.164**	.392**	.192**	.453**	.440**	.179**	.467**
X ₁₄														1	.651**	-.272**	.389**	-.197**	.197**	.051	-.068	.007	-.171**	.486**	.253**	.444**	.507**	.153**	.499**
X ₁₅															1	-.305**	.310**	-.114*	.114*	.055	-.051	-.020	-.150**	.426	.134**	.355**	.496**	.154**	.440**
X ₁₆																1	-.275**	-.032	.032	.021	-.027	.001	.027	-.135**	-.102*	-.243**	-.253**	-.083	-.364**
X ₁₇																	1	-.118*	.118*	-.010	.010	.004	.220**	.393**	.414**	.649**	.403**	.335**	.748**
X ₁₈																		1	-.1000**	.049	.026	-.102*	.241**	-.247**	-.138**	-.192**	-.188**	-.072	-.175**
X ₁₉																			1	-.049	-.026	.102*	.241**	.247**	.138**	.192**	.188**	.072	.175**
X ₂₀																				1	-.733**	-.587**	.091	.023	-.002	-.061	.017	-.064	-.071
X ₂₁																					1	-.120*	-.017	.006	-.026	.016	-.031	.019	.052
X ₂₂																						1	-.112**	-.042	.033	.070	.012	.072	.043
X ₂₃																							1	-.115*	-.125*	-.206**	-.176**	-.090	-.201**
X ₂₄																								1	.317**	.538**	.579**	.340**	.520**
X ₂₅																									1	.519**	.395**	.251**	.427**
X ₂₆																										1	.621**	.458**	.758**
X ₂₇																											1	.397**	.588**
X ₂₈																												1	.450**
Y																													1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 18 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 (X_1) บุคลิกภาพ (X_6) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง (X_7) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น (X_8) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (X_9) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง (X_{10}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา (X_{11}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (X_{12}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความภูมิใจในตนเอง (X_{13}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความพอใจในชีวิต (X_{14}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความสงบทางใจ (X_{15}) ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล (X_{17}) ภูมิสำเนาในต่างจังหวัด (X_{19}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (X_{24}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{25}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{26}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{27}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (X_{28})

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 (X_4) สุขภาพจิต (X_{16}) ภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร (X_{18}) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{23})

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มี 6 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 (X_2) ชั้นปีที่ 3 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_5) สถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน (X_{20}) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่ (X_{21}) และสถานภาพสมรสของบิดามารดาเสียชีวิต (X_{22})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	8	40.180	5.022	148.199**
Residual	391	13.258	.034	
Total	399	53.438		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่ามีปัจจัย 8 ตัวที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₂₆	.245	.035	.280	.758	.575	537.722**
X ₂₆ X ₁₇	.309	.026	.400	.829	.688	437.397**
X ₂₆ X ₁₇ X ₈	.016	.004	.126	.845	.714	329.397**
X ₂₆ X ₁₇ X ₈ X ₁₆	-.005	.001	-.111	.854	.729	265.822**
X ₂₆ X ₁₇ X ₈ X ₁₆ X ₂₆	.103	.027	.108	.860	.740	223.752**
X ₂₆ X ₁₇ X ₈ X ₁₆ X ₂₆ X ₁₁	.011	.004	.080	.863	.745	191.469**
X ₂₆ X ₁₇ X ₈ X ₁₆ X ₂₆ X ₁₁ X ₂₇	.067	.026	.091	.865	.749	166.936**
X ₂₆ X ₁₇ X ₈ X ₁₆ X ₂₆ X ₁₁ X ₂₇ X ₅	-.054	.024	-.057	.867	.752	148.119**

R = .867

R² = .752

SE = .184

a = .607

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่ามีปัจจัย 8 ตัวที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_{26}) ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_{17}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น (X_8) สุขภาพจิต (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (X_{28}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{27}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_5)

ซึ่งปัจจัยทั้ง 8 ตัวสามารถช่วยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้ร้อยละ 75.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .607 + .245 X_{26} + .309 X_{17} + .016 X_8 - .005 X_{16} + .103 X_{26} + .011 X_{11} + .067 X_{27} - .054 X_5$$

สมการพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .280 X_{26} + .400 X_{17} + .126 X_8 - .111 X_{16} + .108 X_{26} + .080 X_{11} + .091 X_{27} - .057 X_5$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2547 ทั้ง 4 ชั้นปี เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน

130 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 95 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 85 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 90 คน รวมทั้งหมด 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2546 ทั้ง 4 ชั้นปี เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 130 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 95 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 85 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 90 คน รวมทั้งหมด 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล แบ่งออกเป็น 11 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชั้นปี คณะแผนกเรียน ภูมิลำเนา สถานภาพสมรส ของบิดามารดา และรายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9710

ตอนที่ 3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ โดยกรมสุขภาพจิต

ตอนที่ 4 แบบแบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 โดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์และคณะ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล เป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8930

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8813

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9258

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9253

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7389

ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง เป็นแบบสอบถามชนิด อัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8846

ตอนที่ 11 แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เป็นแบบสอบถามชนิด อัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับ จำนวน 46 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5593

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากอธิการบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเสนอแก่นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ เพื่อขออนุญาตใช้แบบแบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 ในการวิจัยครั้งนี้

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวนทั้งสิ้น 400 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้นักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1 – 30 พฤศจิกายน 2547

4. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ กล่าวคือ ตอบคำถามครบทุกข้อ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในคณะแพทยศาสตร์-โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 18 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 (X_1) บุคลิกภาพ (X_6) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง (X_7) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น (X_8) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (X_9) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง (X_{10}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา (X_{11}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (X_{12}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความภูมิใจในตนเอง (X_{13}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความพอใจในชีวิต (X_{14}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : มีความสงบทางใจ (X_{15}) ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_{17}) ภูมิสำเนาในต่างจังหวัด (X_{19}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (X_{24}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{25}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{26}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{27}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (X_{28})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 (X_4) สุขภาพจิต (X_{16}) ภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร (X_{18}) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{23})

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มี 6 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 (X_2) ชั้นปีที่ 3 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_5) สถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน (X_{20}) สถานภาพสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่ (X_{21}) และสถานภาพสมรสของบิดามารดาเสียชีวิต (X_{22})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล-คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{26}) ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_{17}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น (X_8) สุขภาพจิต (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (X_{28}) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{27}) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_5) ซึ่งปัจจัยทั้ง 8 ตัวสามารถช่วยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้ร้อยละ 75.20

5. สมการพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .607 + .245 X_{26} + .309 X_{17} + .016 X_8 - .005 X_{16} + .103 X_{26} + .011 X_{11} + .067 X_{27} - .054 X_5$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .280 X_{26} + .400 X_{17} + .126 X_8 - .111 X_{16} + .108 X_{26} + .080 X_{11} + .091 X_{27} - .057 X_5$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 18 ปัจจัย ได้แก่ ^(๑)ชั้นปีที่ 1 ^(๒)บุคลิกภาพ ^(๓)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ^(๔)ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ^(๕)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ^(๖)ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น ^(๗)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ^(๘)ความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ^(๙)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ^(๑๐)ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง ^(๑๑)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ^(๑๒)ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ^(๑๓)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ^(๑๔)ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ^(๑๕)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : ^(๑๖)มีความภูมิใจในตนเอง ^(๑๗)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : ^(๑๘)มีความพอใจในชีวิต ^(๑๙)ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข : ^(๒๐)มีความสงบทางใจ ^(๒๑)ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ^(๒๒)ภูมิสำเนาในต่างจังหวัด ^(๒๓)สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ^(๒๔)ลักษณะทางกายภาพ ^(๒๕)สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ^(๒๖)สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ^(๒๗)และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง อภิปรายได้ดังนี้

1.1 ชั้นปีที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาชั้นปีอื่นๆ ทั้งนี้เพราะทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นนักศึกษาใหม่ทุกคน โดยจะได้รับการปฐมนิเทศในทุกๆ ด้านที่นักศึกษาต้องเกี่ยวข้อง ทั้งด้านความเป็นอยู่ในหอพัก กฎระเบียบของมหาวิทยาลัย การเรียนการสอน การลงทะเบียน สวัสดิการและบริการต่างๆ ซึ่งนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 นี้ เพิ่งได้รับการปฐมนิเทศ จึงเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้นักศึกษามีการปรับตัวได้ดี นอกจากนี้ เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 นี้ ถือได้ว่าเป็นน้องเล็กคนใหม่ของภาควิชา ฉะนั้นอาจารย์และรุ่นพี่พยาบาลศาสตร์จึงให้ความรัก ความเอ็นดู การดูแลเอาใจใส่ทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว อีกทั้งในด้านหลักสูตรการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 นั้น เน้นการ

เรียนภาคบรรยาย ซึ่งไม่แตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือหากมีการฝึกปฏิบัติงานก็จะฝึกกับหุ่นหรือกับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน ไม่ได้ฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยจริงๆ จึงทำให้ปราศจากความวิตกกังวล และความกดดัน และเนื่องจากการเป็นน้องใหม่จึงได้รับการให้อภัยในกรณีที่ทำผิดพลาดจากทั้งอาจารย์และรุ่นพี่ ซึ่งทำให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความสุขในการเรียนและการดำรงชีวิตอยู่ในหอพักและมหาวิทยาลัย จึงทำให้มีการปรับตัวได้ดีกว่าชั้นอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับสำรวย ประไพศรีศรี (2544: 99) ซึ่งได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาค ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาชั้นปีอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ทั้งนี้เพราะผู้ที่บุคลิกภาพแสดงตัวจะเป็นผู้ที่ชอบเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อนนักศึกษาและบุคลากรรอบข้าง มีความเป็นกันเอง เปิดเผย มีชีวิตชีวา ร่าเริง กระตือรือร้น พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ใหม่ๆ จึงมีการปรับตัวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รัชตัน (วีณา ถาวรโลหะ. 2546: 56-57; อ้างอิงจาก อุไร สิงโต. 2522: 11; อ้างอิงจาก Rushton. 1966: 178-183) ที่ได้ทำการศึกษานักเรียนระดับอายุ 11 ปี จำนวน 485 คน พบว่า นักเรียนส่วนมากซึ่งเป็นนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีการปรับตัวได้ดี และเด็กที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

1.3 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น และความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีอยู่ในระดับที่เหมาะสมมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสมจะส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์และการแสดงออกให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมในสังคม ไม่แสดงความก้าวร้าว รวมทั้งเข้าใจ รับรู้ถึงความต้องการของตนเอง ซึ่งทำให้นักศึกษาสามารถแยกแยะอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง ตลอดจนสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม เพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นักศึกษาที่มีความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่นนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนและการประกอบวิชาชีพพยาบาล เนื่องจากงานพยาบาลเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วยของผู้ป่วยและความทุกข์ ความกังวลใจของญาติผู้ป่วย และนักศึกษาที่มีความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอยู่ในระดับที่เหมาะสม นับเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เพราะงานพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องบริการด้านสาธารณสุข มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตคน ความอยู่รอด หรือการสูญเสีย หากนักศึกษาตระหนักและเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก็จะสามารถปรับตัวเป็นพยาบาลที่ดีได้

1.4 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา และความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งอยู่ในระดับที่เหมาะสมมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษารู้จัก เข้าใจ รู้ความต้องการของตนเองและมีแรงจูงใจในตนเองที่จะเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเพราะวิชาชีพพยาบาลนั้นเป็นวิชาชีพที่ต้องเผชิญกับโรค หรือปัญหาที่คาดไม่ถึงได้ตลอดเวลา ฉะนั้นนักศึกษาจึงจำเป็นต้องกล้าตัดสินใจและแก้ปัญหา อีกทั้งนักศึกษาควรมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งงานพยาบาลนั้นจำเป็นต้องปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรหลายแผนก เช่น อาจารย์แพทย์ แพทย์ อาจารย์พยาบาล พยาบาลประจำการ ผู้ช่วยพยาบาล เป็นต้น รวมทั้งต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ป่วยและญาติด้วย

1.5 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข ซึ่งประกอบด้วย มีความภูมิใจในตนเอง มีความพอใจในชีวิต และมีความสงบทางใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุขอยู่ในระดับที่เหมาะสมมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความภูมิใจในตนเอง มองเห็นคุณค่าและรับรู้ความสำคัญของตนเอง ว่าวิชาชีพพยาบาลนั้นมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคน เพราะลักษณะงานและความรับผิดชอบของวิชาชีพพยาบาลนั้นคือ การส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน การป้องกันโรค การดูแลผู้ป่วย-พิการ หรือผู้ที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ให้สามารถกลับคืนสู่สภาพปกติได้โดยเร็วที่สุด หรือให้พ้นจากอันตราย นักศึกษามีความพอใจในชีวิตปัจจุบันที่เป็นอยู่ และมีความสงบทางใจ มีความสงบสุข ไม่รู้สึกว่าจะต้องแข่งขัน แย่งชิงอะไรกับใครๆ จึงทำให้นักศึกษามีความสุขดำเนินชีวิตประจำวันและพร้อมที่จะเรียนได้อย่างเต็มที่

1.6 ทักษะคติต่อวิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพพยาบาลมีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาที่มีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพพยาบาล ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพในด้านบวกจะเห็นคุณค่าและความสำคัญของการประกอบวิชาชีพซึ่งได้ช่วยเหลือผู้อื่น นักศึกษากลุ่มนี้จะเลือกเข้าศึกษาวิชาชีพการพยาบาลด้วยความสมัครใจ มีความพึงพอใจ เชื่อมั่น ทำให้เกิดความตั้งใจ และมีความมานะพยายามตั้งใจในการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาได้เรียนรู้และรู้จักปรับตัวในการเรียนเพื่อพัฒนาตนเองในการศึกษาวิชาชีพพยาบาลจนสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมาลี สุวรรณภักดี (2541: 108) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และพบว่านักศึกษาที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพพยาบาลมีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาที่มีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพพยาบาล

1.7 ภูมิสำเนาในต่างจังหวัด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัดมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาในต่างจังหวัดมีความอดทนต่อความยากลำบากได้ดีกว่านักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ประชาชนในสังคมชนบทนั้นจะรู้จักสนิทสนมกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเสมอ มักจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น งานทำบุญ งานประเพณีท้องถิ่นต่างๆ ฉะนั้น นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในต่างจังหวัดจึงมีพื้นฐานการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น จึงมีการปรับตัวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภณท์ (2545: 141) ได้ศึกษาการปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัดมีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงกล่าวได้ว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัดมีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร

1.8 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัวดีมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ดี ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันมูลฐานซึ่งทำหน้าที่วางรากฐานให้แก่สถาบันอื่นๆ ในสังคม สัมพันธภาพในครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ พ่อแม่ที่ยอมรับ เข้าใจ ดูแลเอาใจใส่ลูก สร้างความเข้าใจ เข้าใจ พร้อมรับฟังและเป็นที่ปรึกษาที่ดี ทำให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง สามารถเผชิญชีวิต มีความมั่นใจในตนเองและปรับตัวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2545: 26) ที่กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม และได้ชื่อว่าเป็นสังคมแห่งแรกของมนุษย์ ซึ่งมีความสำคัญที่สุดในการก่อบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของบุคคล เพราะมนุษย์จะเรียนรู้เรื่องการปรับตัวตั้งแต่แรกเกิดด้วยการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ให้การเลี้ยงดู จนกว่าจะพ้นออกของพ่อแม่

1.9 ลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทย-ศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีที่ดี ทำให้นักศึกษามีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมภายในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีที่นักศึกษาศึกษาและอาศัยอยู่ ซึ่งได้แก่ สภาพห้องเรียน หอพัก ความสะอาด แสงสว่าง เสียงรบกวน ความปลอดภัย พื้นที่ในการทำกิจกรรม อุปกรณ์การสอน ความทันสมัยของสื่อ อายุงานของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน จำนวนของอุปกรณ์การสอน สภาพอุปกรณ์การสอน ทีมหาวิทยาลัยจัดให้นักศึกษา มีความสำคัญและเกี่ยวข้องต่อการปรับตัวด้านการเรียน และสังคมของนักศึกษา สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า สภาพแวดล้อมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นไปในทางที่พึงปรารถนา

เพราะสภาพแวดล้อมภายในสถาบันมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคล สามารถส่งผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะ พฤติกรรม และบุคลิกภาพของผู้เรียนไปสู่จุดหมายของสถาบัน (ทองเรียน อมรัชกุล. 2525: 40) ดังนั้น การจัดบรรยากาศในการเรียน สภาพแวดล้อมที่ดีจะมีส่วนช่วยให้นักศึกษาปรับตัวในการเรียนได้ดี

1.10 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรได้ดี ทั้งนี้เพราะในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรนั้นจำเป็นต้องศึกษาทั้งในภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นักศึกษาย่อมต้องมีความกลัว ความวิตกกังวล ถ้าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์เป็นไปในทางที่ดี นักศึกษารู้สึกได้ว่าอาจารย์ให้ความรัก ความเมตตา เปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่นักศึกษาทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว นักศึกษาจะมีความตั้งใจเรียน รวมถึงตั้งใจในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยด้วย และจะส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และมีการปรับตัวได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกันต์กนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี (2546: 73) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของ จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543: 62) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิต

1.11 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลนั้นจะต้องอยู่หอพักพยาบาล หลักสูตรและตารางเรียนจะถูกกำหนดโดยภาควิชา ซึ่งให้นักศึกษาต้องเรียนร่วมกันทุกวิชา ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตารางเรียนได้หากนักศึกษาต้องการจบตามกำหนด ทำให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเอง จึงทำให้นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรได้ดีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกันต์กนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี (2546: 73) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา

1.12 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับรุ่นพี่หรือ

รุ่นน้องมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะการเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์นั้นยังคงมีระบบรุ่นพี่-รุ่นน้อง พี่รหัส-น้องรหัส ซึ่งรุ่นพี่มักคอยดูแลช่วยเหลือในด้านการเรียนของน้อง เช่น มีการให้หนังสือ ให้คำแนะนำทั้งในด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว นอกจากนี้ในภาควิชาพยาบาลศาสตร์มักมีการจัดกิจกรรมร่วมกันของรุ่นพี่และรุ่นน้องเช่น งานรับน้องใหม่ งานกีฬาสี งานเลี้ยงอำลา ค่ายอาสาพัฒนา ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รุ่นพี่และรุ่นน้องในสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและทำให้นักศึกษาพยาบาลมีการปรับตัวได้ดี ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการการศึกษาของ จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543: 62) ที่ทำการศึกษาลักษณะที่เกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนและรุ่นพี่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิต

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 สุขภาพจิต ภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อภิปรายได้ดังนี้

2.1 ชั้นปีที่ 4 มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะหลักสูตรในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เน้นการฝึกปฏิบัติงานหอผู้ป่วย และการออกนอกนวมัย บางครั้งมีการเข้าเวรกลางคืน มีการรับเวร รับประวัติผู้ป่วยและส่งประวัติผู้ป่วย รวมทั้งการส่งมอบเวร ในเวรก็ต้องคอยเดินตรวจตราบริเวณหอผู้ป่วยตลอดเวลา และหากมีความผิดปกติต้องรับรายงานหัวหน้าเวร หรือแพทย์ประจำตัวผู้ป่วย ต้องทำงานร่วมกับทุกฝ่ายไม่ว่าเป็น อาจารย์แพทย์ แพทย์ อาจารย์พยาบาล พยาบาลประจำการ ผู้ช่วยพยาบาล ซึ่งนับเป็นภาระรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นมาก ในขณะเดียวกันยังต้องเข้าเรียนบรรยายในบางวิชาอยู่ ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเครียด เหนื่อยล้า จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี

2.2 สุขภาพจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี เพราะคนที่มีสุขภาพจิตดีตามเกณฑ์การประเมินค่าของแบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 จะต้องได้คะแนนน้อย ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความสุข มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึงสภาพแวดล้อม มีความมั่นคงทางจิตใจ มีจิตใจที่สมบูรณ์ จึงสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะ สิริวัฒน์ (2547: 75) ซึ่งกล่าวว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะมีการปรับตัวที่ดี จะมีความสุขเมื่อสามารถทำตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ

2.3 ภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศ ซึ่งเป็นศูนย์กลางในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา เทคโนโลยีต่างๆ นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเติบโตท่ามกลางความเจริญ การพัฒนาในทุกๆด้านที่มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิสำเนาจากต่างจังหวัด จึงทำให้นักศึกษาเคยชินกับการได้รับความสะดวกสบายในทุกๆด้าน ในขณะที่งานพยาบาลนั้นเป็นงานที่ต้องเป็นผู้บริการผู้อื่น ต้องคอยดูแลเอาใจใส่ผู้ป่วยทั้งที่มีความรู้และไม่มีความรู้พื้นฐานในเรื่องการดูแลสุขภาพหรือการบรรเทาความเจ็บป่วย จึงทำให้นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานครมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้ข้างต้นว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัดมีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิสำเนาในกรุงเทพมหานคร

2.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี ส่วนนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันในทุกด้าน นักศึกษาพยาบาลก็ต้องแข่งขันเพื่อให้ได้โอกาสและประสบความสำเร็จในชีวิต ทำให้ผู้ที่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำต้องดิ้นรนเพื่อให้มีการดำรงชีวิตที่ดี จึงทำให้มีการปรับตัวต่อการเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ส่วนผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ไม่มีความจำเป็นต้องดิ้นรนใดๆ จึงทำให้มีการปรับตัวต่อการเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มี 6 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน สถานภาพสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่ และสถานภาพสมรสของบิดามารดาเสียชีวิต อภิปรายได้ดังนี้

3.1 ชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 บางคนมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 บางคนนั้นมีการปรับตัวได้ดีตั้งแต่ขณะที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ทำให้สามารถจัดการและวางแผนการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการเรียน การทำกิจกรรม การเข้ากลุ่มสังคม เป็นต้น จึงทำให้มีการปรับตัวได้ดีอย่างต่อเนื่อง

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 บางคนมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 บางคนนั้นไม่สามารถปรับตัวในการเรียนหลัก

สูตรพยาบาลศาสตร์ได้ ในขณะที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ทำให้ไม่สามารถจัดการและวางแผนการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการเรียน การทำกิจกรรม การเข้ากลุ่มสังคม เมื่อเรียนในชั้นที่สูงขึ้นจึงทำให้มีการปรับตัวได้ไม่ดี นอกจากนี้การเรียนในชั้นปีที่สูงขึ้นนั้น จะมีความยากและซับซ้อน รวมทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบที่มากกว่าในชั้นปีที่ 1 ในนักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการเรียนการสอนมีความแตกต่างจากในชั้นปีที่ 1 กล่าวคือ นักศึกษาต้องเข้าเรียนภาคบรรยาย พร้อมกับฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสัปดาห์ละ 1 วันด้วย จึงทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวในการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียน ซึ่งทำให้นักศึกษาบางคนมีการปรับตัวได้ไม่ดี สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 นั้น จะต้องย้ายหอพักและสถานที่เรียนจากวิทยาเขตศาลายา เพื่อเรียนและฝึกปฏิบัติงานที่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จึงทำให้ต้องมีการปรับตัวทั้งในด้านการเรียนและความเป็นอยู่ จึงทำให้นักศึกษาบางคนมีการปรับตัวได้ไม่ดี

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงบางคนมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จึงเกิดกำลังใจ และมีความมุ่งมั่นในการเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงบางคนมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาเอาแต่สนใจในการเรียน ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จึงทำให้มีการปรับตัวได้ไม่ดี

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำบางคน สามารถปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรพยาบาลได้ดี ทั้งนี้ เพราะนักศึกษารู้จักและเข้าใจในตนเองเป็นอย่างดี จึงมีความตั้งใจและพยายามเอาใจใส่ในการเรียน เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น จึงทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำบางคน ไม่สามารถปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรพยาบาลได้ดี ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาเกิดความรู้สึกท้อแท้ ขาดกำลังใจ และไม่พยายามช่วยเหลือตนเอง ตลอดจนไม่สนใจด้านการเรียน ขาดเรียน ไม่ส่งงาน จึงทำให้มีการปรับตัวได้ไม่ดี

3.3 สถานภาพสมรสของบิดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกันมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาได้รับความรัก ความเข้าใจ และความอบอุ่นจากครอบครัว ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจและพร้อมที่จะปรับตัว

นักศึกษาบางคนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกันมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี ทั้งนี้ เพราะการดูแลของบิดามารดาที่ดูแลเอาใจใส่มากเกินไป คอยตัดสินใจให้ในทุกๆ เรื่อง นักศึกษาไม่เคยต้องรับผิดชอบหรือคิดอะไรด้วยตนเอง เมื่อต้องเข้าเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ซึ่งต้องอยู่หอพักในมหาวิทยาลัย จึงทำให้นักศึกษาไม่สามารถจัดการและวางแผน

การใช้ชีวิตประจำวันทั้งในเนการเรียน และด้านส่วนตัวของตนเองได้ นักศึกษาจึงมีการปรับตัวได้ไม่ดี

นักศึกษาบางคนที่มีบิดามารดาแยกกันอยู่หรือบิดาหรือมารดาเสียชีวิตมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีเพียงบิดาหรือมารดาเป็นผู้ส่งเสียให้เล่าเรียน จึงมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการเรียน เพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพ เป็นการแบ่งเบาภาระของบิดาหรือมารดา จึงทำให้มีการปรับตัวได้ดี

นักศึกษาบางคนที่มีบิดามารดาแยกกันอยู่หรือบิดาหรือมารดาเสียชีวิตมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาขาดความรัก ความอบอุ่น เนื่องจากบิดาหรือมารดาผู้เป็นเสาหลักเพียงคนเดียวของบ้านต้องรับภาระหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว จึงทำให้ไม่มีเวลาให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอ จึงทำให้นักศึกษาปรับตัวได้ไม่ดี

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ความสามารถในการรู้จัก เห็นใจผู้อื่น สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเก่ง ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อภิปรายได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่หนึ่ง แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์ ทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะการที่นักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์ ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าอาจารย์ให้ความรัก ความเมตตา เปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น ให้ความเป็นกันเอง ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ นักศึกษาทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว นักศึกษาจะให้ความนับถือ เชื่อฟัง ตั้งใจเรียนและฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย รวมทั้งนักศึกษาจะกล้าซักถามเมื่อสงสัย กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีการปรับตัวได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของยี (Yee, 1971: 22-23) ที่ได้ศึกษาพบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีอิทธิพลมาก ถ้าปฏิสัมพันธ์ในทางบวกก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการปรับตัวที่ดี แต่ถ้ามีปฏิสัมพันธ์ในทางลบก็จะทำให้เกิดความคับข้องใจ วิตกกังวล ปรับตัวไม่ได้

4.2 ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่สอง แสดงว่านักศึกษาที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพพยาบาล ทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพพยาบาลจะมีความรู้สึกพอใจและภูมิใจในการประกอบวิชาชีพพยาบาล และมีความต้องการที่จะเป็นพยาบาล มีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย พร้อมทั้งจะช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส มีจิตเมตตา เข้าใจผู้อื่นและภูมิใจที่จะได้ช่วยเหลือผู้ที่มีความทุกข์จากการเจ็บป่วย และมี

ความปรารถนาให้วิชาชีพพยาบาลก้าวหน้ามีมาตรฐานสูง ซึ่งสอดคล้องกับปฏิพร บุญกล้า (2526: 18) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพจึงสามารถปรับตัวได้ดีด้วย เพราะมีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในประกอบอาชีพพยาบาล จึงมุ่งมั่นฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ด้วยความรู้สึกที่เป็นลักษณะคล้อยตามความคิด และพร้อมที่จะปฏิบัติหรือตอบสนองต่อความรู้สึกหรือความคิดนั้น ฉะนั้น นักศึกษาที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพพยาบาลจึงศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ และดำรงชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จเพื่อประกอบวิชาชีพอย่างไม่ย่อท้อ และจะเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดีด้วย

4.3 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่สาม แสดงว่านักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ด้านความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่นในระดับที่เหมาะสมทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะการที่นักศึกษามีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นับเป็นส่วนหนึ่งของพยาบาลที่ดี เนื่องจากผู้ที่มีความต้องการที่จะเป็นพยาบาล ควรมีความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วยรวมถึงญาติผู้ป่วย พร้อมทั้งจะช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส มีจิตใจเมตตา มีความเข้าใจผู้อื่นและภูมิใจที่จะได้ช่วยเหลือผู้ที่มีความทุกข์ทั้งทางกายและทางใจจากการเจ็บป่วย ดังนั้น นักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี : ด้านความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่นในระดับที่เหมาะสมจะเป็นผู้ที่มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี

4.4 สุขภาพจิต ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่สี่ แสดงว่านักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี เพราะคนที่มีสุขภาพจิตดีตามเกณฑ์การประเมินค่าของแบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 จะต้องได้คะแนนน้อย ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความสุข มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึงสภาพแวดล้อม มีความมั่นคงทางจิตใจ มีจิตใจที่สมบูรณ์ จึงสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2547: 75) ซึ่งกล่าวว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จะมีการปรับตัวที่ดี จะมีความสุขเมื่อสามารถทำตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ

4.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ห้า แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง ทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือจากรุ่นพี่จะทำให้นักศึกษาลดความวิตกกังวลในสังคมใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากระดับมัธยมศึกษา จึงส่งผลให้เกิดการปรับตัวที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สแตรง (จุมจินต์ สลัดทุกข์, 2543: 64; อ้างอิงจาก ธาดา ปุณศรี, 2533: อ้างอิงจาก Strang, 1958 : 14-15) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี จะมีอารมณ์ขัน มีความรู้สึกอบอุ่น และเห็นใจผู้อื่น มีการปรับตัวเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม

4.6 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็น

อันดับหก แสดงว่านักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในระดับที่เหมาะสม ทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาพยาบาลล้วนต้องเข้ามาใช้ชีวิตด้วยตนเองในหอพัก ต้องมีความรับผิดชอบและกล้าตัดสินใจพร้อมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ด้วยตนเองทั้งด้านการเรียนและด้านความเป็นอยู่ หนึ่งวิชาชีพพยาบาลนั้นเป็นวิชาชีพที่สามารถเผชิญกับปัญหาที่คาดไม่ถึงได้ตลอดเวลา ฉะนั้น นักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง : ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา จึงถือเป็นผู้ที่มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี

4.7 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่เจ็ด แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ทั้งนี้เพราะการอยู่ในกลุ่มเพื่อนจะทำให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีการเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเอง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และมีการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกต่อกัน เกิดการเรียนรู้ผู้อื่น และในขณะเดียวกันก็เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองในสายตาของคนอื่น ดังนั้น กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อนักศึกษาในหลายๆ ด้าน ทั้งในด้านความคิด ความเชื่อ พฤติกรรม การแสดงบุคลิกลักษณะ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมทั้งด้านการเรียนของนักศึกษาด้วย ทำให้นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ พนม ลิ้มอารีย์ (2529: 38-39) ที่กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อสมาชิกหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การเรียนรู้ การแสดงออก ความคิด การทำงาน การตัดสินใจ ความกลัว ความวิตกกังวล และสอดคล้องกับ นันทนา น้ำฝน (2538: 87-88) ที่กล่าวว่า เพื่อนนักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากมักมีการปฏิสัมพันธ์กันในกิจกรรมต่างๆ มีการทำรายงานการศึกษาร่วมกันและเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้ทำงานโครงการเดียวกันและร่วมฝึกปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งทำให้เกิดความผูกพัน รักและสนิทสนมกัน

4.8 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่แปด แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ทำให้มีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ไม่ดี โดยการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ในที่นี้ประกอบด้วยการปรับตัวใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านสังคมและด้านส่วนตัว ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลทางบวกต่อการปรับตัวด้านการเรียน แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลทางลบต่อการปรับตัวด้านสังคมและส่วนตัว จึงทำให้ผลโดยรวมพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลทางลบต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่เรียนดีจะมีความสุขในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความคาดหวังจะเรียนให้ดีขึ้น มีความมุ่งมั่นจะเรียนให้สำเร็จ รู้จักขอคำแนะนำด้านการเรียนจากบุคคลอื่น มีความพึงพอใจในสาขาวิชาที่เรียนทั้งการเรียนภาคบรรยายในห้องเรียน และการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย แต่ในขณะเดียวกัน นักศึกษาที่เรียนดีไม่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เข้ากับผู้อื่นได้ไม่ดี ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ปลีกตัว ไม่เข้ากลุ่มเพื่อน จึงไม่เป็นที่ยอมรับ

ของบุคคลอื่น และทำให้รู้สึกว่าคุณค่า ไม่ใช่ที่ยอมรับของกลุ่ม บางครั้งไม่สามารถควบคุมความเครียด อารมณ์โกรธ โมโห ความกดดันทางด้านจิตใจในการเรียน เพราะมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนให้ได้จนเกินไป จึงทำให้มีการปรับตัวได้ไม่ดี

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพยาบาลได้ทราบว่า ปัจจัยที่ส่งผลและสามารถพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี-ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง-ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมภายในสาขาวิชา เพื่อให้นักศึกษาประสบความสำเร็จทางการเรียนต่อไป

ข. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละแห่งทั่วประเทศ และนำผลมาเปรียบเทียบกัน เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาในแต่ละสถานศึกษา

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนของหลักสูตรวิชาชีพอื่นในสาขาทางการแพทย์ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ สัตวแพทย์ เภสัชกร นักกายภาพบำบัด เป็นต้น

3. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เช่น นิสัยทางการเรียน ลักษณะมุงอนาคต ความสนใจและความถนัดของนักศึกษา เป็นต้น

4. เนื่องจากปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์สามารถพยากรณ์การปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล ได้ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์จึงควรจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ โดยใช้เทคนิคต่างๆ ทางจิตวิทยา เช่น การเสริมแรง กลุ่มสัมพันธ์ เพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลสามารถปรับตัวต่อการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้ดี

5. ควรนำตัวพยากรณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล ความฉลาดทางอารมณ์ สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ไปส่งเสริมให้นักศึกษามีการปรับตัวในการเรียนโดยใช้
เทคนิคต่างๆ ทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). *สุขภาพจิตในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรพันธ์ วัฒนสุข. (2542). *ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ กรุงเทพมหานคร*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือความฉลาดทางอารมณ์*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). *รายงานการประชุมวิชาการสุขภาพจิตปี 2543 เรื่อง "สุขภาพจิตดีด้วยอีคิว"*. นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. (2519). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กอบกาญจน์ ทรประสิทธิ์. (2529). *การศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2538). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว 2*. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- _____. (2536). *บุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). *การวิเคราะห์ตัวแปรหลายด้านด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุ. (2526). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- กุลยา ดันติผลาชีวะ และคนอื่นๆ. (2536, มกราคม). "รายงานการวิจัยเรื่องการลาออกจากวิทยาลัยพยาบาลกลางคั่นของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข", *วารสารการศึกษาพยาบาล*. 4(1) : 55-67.
- จรรยา สุภาพและคนอื่นๆ. (2529). *สังคมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จิราภรณ์ มั่นสุข. (2538). *ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชาของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (พยาบาลศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- ฉวี วิชญเนติชัย. (2537). *บุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- ✓ณรงค์ เล็งประชา. (2538). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ณรงค์ศักดิ์ ทะละภฏ. (2526,มิถุนายน-กรกฎาคม). "อิทธิพลของครอบครัวต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ", *วารสารแนะแนว*. 17(87) : 32-50.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนึก. (2524). *ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมนักเรียนวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดำรง ทิพย์โยธา. (2543). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS for Windows version 9.0*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2536). *แผนการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ทบวงฯ.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2508). *คู่มือวิชาการศึกษา 3.จิตวิทยาการศึกษา*. วิทยาลัยครูนครสวรรค์.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2525). *การบริหารกิจการนิสิต: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.
- ทัศน บุญทอง. (2536). *การพยาบาลกับการพัฒนาบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2543). *จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ พรินติ้ง เซ็นเตอร์.
- ✓ธนู ฤทธิกุล. (2542). *การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. วารสารวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์. นครนายก: โรงพิมพ์สำนักงานการประถมศึกษา.
- นงเยาว์ สมพิทยานุรักษ์. (2537). *ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวในหอพักของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นพมาศ ชีรเวทิน. (2540). *ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ✎นราธร ครบประสิทธิ์. (2529). *ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของเด็กวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ สค.ม. (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.
- ✓นันทนา น้าฝน. (2538). *เอกลักษณ์ของพยาบาลวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: เทมการพิมพ์.
- นิภา นิษยาน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ : จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิภา เมธาวีชัย. (2536). *การประเมินผลการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิสิษฐ์การพิมพ์.

- ปฏิพร บุญกล้า และคนอื่นๆ. (2526). การสร้างแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล. เชียงใหม่: ภาควิชาบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประกอบ สุขบุญส่ง. (2542). ประสบการณ์ 50 ปี วิชาชีพพยาบาลที่ฉันรัก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ประสาร ทิพย์ธารา. (2521). พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.
- ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา. (2536). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักทางการศึกษาพยาบาล. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- พนม ลิมอารีย์. (2529). กลุ่มสัมพันธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- /พยอม วงศ์สารศรี. (2526). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- พรชูลี อาชนำรุ่ง. (2525). นิสิตนักศึกษา : หลักการ แนวปฏิบัติ และปัญหา. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.
- พลาภรณ์ จันทร์ขามเรียน. (2540) . สุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์ สมพงษ์ และคนอื่นๆ. (2523). การศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาลรามาริบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พูนศักดิ์ เจียรนนท์. (2542). ศึกษาสภาพการสอนที่แทรกสิ่งแวดล้อม ศึกษาด้านอุตสาหกรรมของครูช่างอุตสาหกรรมและเจตคติของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- ภาวินี สุทธิพิเชฐภักดิ์. (2545). การปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.

- มานิกา พระแท่น. (2542). การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. ปริญญาโท กศ.ม. (อุดมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- รัตนา ยัญทิพย์. (2522). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล และการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2545). สุขวิทยาจิตและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลัดดา กิติวิภาต. (2530). จิตวิทยาสังคมและประยุกต์การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วราภรณ์ ตระกูลสุภะดี. (2544). จิตวิทยาการปรับตัว. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วลัยพร ขวัญฉนาทพงศ์. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพยาบาลตำรวจวิชาชีพต่อระบบมาตรฐานคุณภาพ โรงพยาบาลตำรวจ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- วรุณี แจ่มกระจาย. (2540). การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเพื่อการรุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). "คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้", ข่าวสารการวิจัยศึกษา. 18(3) : 8-11.
- วีณา ถาวรโลหะ. (2546). ความฉลาดทางอารมณ์กับความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกภาพ และการสนับสนุนทางสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ศรัณยา วรรณวงศ์. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2539). ทฤษฎีจิตวิทยามุขภาพ (รู้เขา รู้เรา). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- สภาการพยาบาล. (2529). การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์. กรุงเทพฯ : สภาการพยาบาล. อัดสำเนา.
- ✓สมคิด อิศระวัฒน์. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยในชนบทซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.

- สมทรง สุวรรณเลิศ. (2524, ธันวาคม). "ปัญหาทางการเรียนในเด็ก", วารสารจิตวิทยาคลินิก. 3 : 1-4.
- สมบัติ วิจารณ์สาริกกุล. (2524). สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สมพันธ์ หิญาธิระนันท์ และคณะ. (2519-2521). รายงานผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความกดดันและบุคลิกภาพบางประการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการพยาบาลตติยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.
- สมศรี บุญอรุณรักษา. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนคาทอลิก. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. จันทบุรี: วิทยาลัยรำไพพรรณี.
- สุคนธ์ทิพย์ หนูนพล. (2544). ความเครียดและการปรับตัวของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โรงเรียนผู้ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนันทบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุชา จันทน์เอม. (2529). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. (2539). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัตรา สุภาพ. (2522). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาณี เจียมศักดิ์. (2543). พฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุมาลี สุวรรณภักดี. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติภายใต้การสนับสนุนจากองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ. (2544). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ : องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ.
- สำรวย ประไพศรีศรี. (2544). ตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาค ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- โสภา ชูพิกุลชัยและคณะ. (2518). *สุขภาพจิตและการปรับอารมณ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรพรรณ ลีอนุวัชชัย. (2543). *การคิดอย่างมีวิจารณญาณ : การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ธนาเพลส แอนด์ กราฟฟิค.
- อรพินท์ ชูชมและอัจฉรา สุขารมณ. (2532). *รายงานการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัญชลี ทองจันทร์. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์เส้นทาง*. ปรินญานพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- Andrew, H.A. and Roy S.C. (1991). *The Roy's Adaptation Model*. California : Aplenton & Lange.
- Baker. R.W. and Siryk, B. (1984,February). "Measuring Adjustment of College", *Journal of Counseling Psychology*. 31 (2) : 179-189.
- Bernard, Harold W. (1960) *Mental Health for Classroom*. New York : McGraw-Hill Book.
- Brown, Julic, S. Oberman, Mary and Sweft Yonne Badder. (1974,January-February). "Baccalaureate Student's Image of Nursing", *Nursing Reseach* . 13 (1) : 250.
- Bush, R.N. (1942,April). "A Study of Student – Teacher Relationship", *Journal of Educational Research*. 35 (2) : 645-656.
- Cassmeyer, L.V., H.P. Mitchell and A.P. Betrus. (1995). *Medical-Surgical Nursing*. St.Louis: Mosby-Book Inc.
- Coleman, James, C and Hammer. (1981) *Abnormal Psychology and Modern Life*. New York. Bombay.
- Cronbrach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York : Harper and Row Publisher.
- Eysenck, H.J., Arnold, W. and Meili, R. (1970). *Encyclopedia of Psychology*. London : Search Press.
- Friedman, Marilyn M. (1986). *Family Nursing : Theory & Assessment*. New York : Applenton – Century – Crofts.
- Garison Karl, C. (1965). *Psychology of Adolescence*. 6th ed. Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- Gill, L.J. (1962,March). "Some Non-Intellectual Correlated of Academic Achievement among Maxican Secondary School Student", *Journal of Educational Psychology*. 53 (3) : 144-149

- Gilmer, B. and others. (1971). *Industrial and Organizational Psychology*. New York : McGraw-Hill Book.
- Hall, Calvin S. and Lindzey, Gardner. (1957). *Theories of Personality*. New York : John Wikly & Sons, Inc.
- Havighurst, Robert J. (1953). *Human Development and Education*. New York : Mckay.
- Harris, B.R. (1989,January). "Reviewing Nursing Stress According to a Proposed Coping Adaption Framework", *Advance in Nursing Science*. 11 (1) : 12-17.
- Hurlock, Elizabeth B. (1978). *Children Development*. New York : McGraw Hill Book.
- Hurtado, Sylvia, Deborah Faye Carter, and Albert Spuler. (1996,March-April). "Latino Student Transition to College : Assessing Difficulties and Factors in Successful College Adjustment," *Reserch in Higher Education*. 37 (2) : 135-157.
- Kaplan, Louis. (1959). *Mental Health and Human Relation in Education*. New York : Harper and Brothers.
- Klausmeir, Herbert J. and Richard E. Ripple. (1971). *Learning and Human Abilities: Educational Psychology*. 3rd Edition. New York : Harper & Row.
- Landis, Judson T.; & Landis, Mary G. (1996). *Personal Adjustment, Marriage, And Family Living*. New York : Englewood Cliffs, N.J.
- Lazarus, Richard S. (1963). *Personality and Adjustment*. New York : Englewood Cliffs, N.J.
- Marshall, Iven A. (1974, December) "Creating an Envisonment for Learning", *Nursing Outlook*. 22 (12) : 773-766.
- Newman, L.Judith, Roberts R. Laura and R. Syre Christine. (1993,June). "Concepts of Family Among Child and Adolescents : Efect of Cognitive Level, Gender and Family Structur", *Journal of Development Psychology*. 29 (6) : 951-962.
- Nirenberg, Jesse S. (1963). *Getting Through to People*. New York : Englewood Cliffs, N.J.
- Oberteuffer, Delbet. (1954). *School Mental Education*. New York : Harper and Brothers.
- Ohlsen, M.M. (1983). *Introduction to Counseling*. Illinois: F.E. Peacock Publishers.
- Roger. (1967). *Client-Centered Therapy*. Boston Houghton Mifflin.
- Rogers, C. R. (1974, July-September). "The Organization of Personality", *American Psychologists*. 2 (3) : 258.
- Roy, Sister C. (1976). *Introduction to Nursing : Adaptation Mode*. New Jersey : Practice-Hall Inc.
- Salyer, Linda Mitchell. (1993, April). "Nursing Students Perception their learning Environment, Mood States and Self-Efficacy Beliefs Implications for Professional Practice," *Dissertation Abstract*. DAI-A53/10 : 3481.

- Schnell, Marry Mullany. (1991, December). "The Effects of Divorce on the Adjustment of Mildly Mentally Hadicapped Children", *Dissertation Abstract International*. 51 (12B) : 6118.
- Sue-Stanley, Zane-Nolan-W.S. (1985, October). "Academic Achievement and Social Motive Adjustment among Chinese University Students", *Journal of Counseling*. 80 (10) : 77-82.
- Tindall, R.H. (1959). *Relationships Among Measures of Adjustment : Reading in the Psychology of Adjustment*. New York : McGraw-Hill Book Co.,Inc.
- Thurstone, LL. (1967). *Reading in Attitude Theory and Measurement : Attitude Can Be Measured*. New York : John Wiley and Sons.
- Triandis, Harry C. (1971). *Attitude and Attitude Change*. New York: John Wiley and Sons.
- Watson, David L.; & Tharp, Roland G. (1985). *Self-Directed Behavior : Self-Modification for Personal Adjustment*. 4th Ed. California. Wadsworth,Inc.
- Williamson, E.G. (1950). *How to Counsel Students*. New York: McGraw-Hill Book.
- Worchel Stephen and George R. Goeethalo. (1985). *Adjustment Pathways to Personal Growth*. Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- Yee, Albert H. (1971). *Social Interaction in Educational Settings*. Englewood Cliffs : Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต

เอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

ที่ ศธ 0519.12/5741

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/4 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบคัดกรอง และแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางธาราวดี อธิมาทรานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-4 ภาควิชา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 และแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ในระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางธาราวดี อธิมาทรานนท์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2548277 ต่อ 6643

ที่ ศธ 0519.12/7075

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

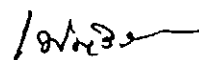
เรียน คณบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางธราวดี อธิมาตรานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 ภาคปกติ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 396 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ในระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางธราวดี อธิมาตรานนท์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2555868 ต่อ 6693

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/5742

วันที่ /4 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์ :

เนื่องด้วย นางธราวดี อธิมาศรานนท์ นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียน
หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย
ขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ
อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตร
พยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางธราวดี อธิมาศรานนท์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/5933

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต

เรียน นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิท

เนื่องด้วย นางธราวดี อธิมาทรานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีประสงค์จะขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต Tbai GHQ 60 เพื่อนำไปทดสอบกับนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางธราวดี อธิมาทรานนท์ ได้ใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2548277 ต่อ 6643

คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
ถนนพระราม 6 กทม. 10400
โทร. (662) 245-5704, 201-1296 โทรสาร (662) 246-2123
Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University
Rama VI Road, Bangkok 10400, Thailand
Tel. (662) 245-5704, 201-1296 Fax (662) 246-2123

เอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

เลขที่ ๐๒๓๘/๒๕๕๗

ชื่อโครงการ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
เลขที่โครงการ/รหัส	(ID ๐๕-๕๗-๐๖ บ)
ชื่อหัวหน้าโครงการ	นางธราวดี อธิมาศรานนท์
ที่ทำงาน	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอรับรองว่าโครงการดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับแนวปณิญา
เฮลซิงกิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ลงนาม
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์กฤษฎา รัตนโอพาร)

ลงนาม
คณบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์รัชตะ รัชตะนาวิน)

วันที่รับรอง

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

โทร. (662) 245-5704, 201-1296 โทรสาร (662) 246-2123

Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University

Rama VI Road, Bangkok 10400, Thailand

Tel. (662) 245-5704, 201-1296 Fax (662) 246-2123

ที่ จวก ๑๐๕๕/๒๕๔๘

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

เรียน นางธาราวดี อธิมาคารานนท์

อ้างถึง โครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

หมายเลขโครงการวิจัย ID ๐๕-๔๗-๐๖ ย

ในนามของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน ผมขอแสดงความยินดีที่โครงการวิจัยดังกล่าวข้างต้นของท่านได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ แล้ว

เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ว่าด้วยการศึกษาวิจัยและการทดลองในมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะกรรมการฯ ขอให้ท่านถือปฏิบัติโดยเป็นไปตามข้อแนะนำดังต่อไปนี้

๑. การดำเนินการวิจัยจะต้องเป็นไปตามโครงร่างวิจัยล่าสุดที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนแล้ว
๒. การดำเนินการวิจัยจะต้องไม่เบี่ยงเบนไปจากโครงร่างวิจัยหรือมีการเปลี่ยนโครงร่างการวิจัยก่อนที่การแก้ไขเพิ่มเติมโครงร่างวิจัยนั้นจะได้รับการอนุมัติและเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนก่อน ยกเว้นในกรณีจำเป็นที่จะต้องกระทำไปก่อนเพื่อจัดอันดับเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับผู้ยินยอมคนให้ทำวิจัย
๓. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อโครงการจากชื่อเดิมที่เสนอไว้ คือ คณะกรรมการฯ ห้องแจ้งข้อมูลยังคณะกรรมการฯ เพื่อออกหนังสือรับรองให้เสมอ
๔. ผู้ยินยอมคนให้ทำวิจัยจะต้องได้รับเอกสารชี้แจงข้อมูล/คำแนะนำแก่ผู้ยินยอมคนให้ทำวิจัย (Patient/Participant Information Sheet) และลงนามในหนังสือยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ (Informed Consent Form) ก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย
๕. ในเอกสารชี้แจงข้อมูล/คำแนะนำแก่ผู้ยินยอมคนให้ทำวิจัย (Patient's Information Sheet) จะต้องพิมพ์ข้อความดังต่อไปนี้ไว้ ด้วยทุกครั้ง

“ถ้าท่านมีข้อข้องใจหรือมีความกังวลใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยของโครงการวิจัยนี้ ท่านสามารถติดต่อได้ที่ ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีหน่วยจริยธรรมการวิจัยในคนชั้น ๓ สำนักงานวิจัยคณะฯ อาคารวิจัยและ สวัสดิการ โทรศัพท์ ๐๒-๒๐๑ ๑๕๔๔ ในเวลาราชการ”

๖. ความลับของผู้ยินยอมคนให้ทำวิจัย จะต้องถูกปกปิดไว้ตลอดเวลา ยกเว้นถ้าเป็นคำสั่งตามกฎหมาย

สุดท้ายนี้ ขอให้โครงการวิจัยของท่านประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายอันจะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติสืบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ฤทธิญา รัตนโอฬาร)

ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

12 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน นักศึกษาพยาบาลทุกท่าน

เนื่องด้วยผู้วิจัย นางธาราวดี อธิมาตรานนท์ นิสิตปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสงค์จะทำวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล" เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือนักศึกษาพยาบาลให้ประสบความสำเร็จในการปรับตัวด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเป็นจริงให้มากที่สุด ข้อมูลที่ได้จะไม่เกิดผลเสียหายต่อท่าน คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

จึงขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางธาราวดี อธิมาตรานนท์

**แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของ
นักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล**

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด ข้อมูลจะสรุปออกมาในภาพรวม ดังนั้น จึงขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความ เป็นจริงมากที่สุด และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถามมีทั้งหมด 11 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
- ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
- ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง
- ตอนที่ 11 แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิสำเนา สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง ☐ และเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

1) ชั้นปี

☐ ชั้นปีที่ 1

☐ ชั้นปีที่ 2

☐ ชั้นปีที่ 3

☐ ชั้นปีที่ 4

2) คะแนนเฉลี่ยสะสม

3) ภูมิลำเนา

☐ กรุงเทพมหานคร

☐ ต่างจังหวัด

4) สถานภาพสมรสของบิดามารดา

☐ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

☐ บิดามารดาแยกกันอยู่

☐ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

5) รายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน บาท ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด หมายถึง ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง

จริง หมายถึง ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง

จริงบ้าง หมายถึง บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา

จริงน้อย หมายถึง ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

แบบสอบถามบุคลิกภาพ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าชอบอยู่บ้านมากกว่าไปงานเลี้ยงสังสรรค์ที่น่าเบื่อ					
2	ข้าพเจ้าชอบเข้าร่วมทุกกิจกรรมของมหาวิทยาลัย					
3	ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจที่จะหาเรื่องมาพูดคุยเมื่ออยู่ในกลุ่มคนมากๆ					
4	ข้าพเจ้าชอบแสดงความคิดเห็นเมื่อมีข้อถกเถียง					
5	ข้าพเจ้ามักอยู่ในกลุ่มคนที่เข้าหาแยกกันสนุกสนาน					
6	ทุกๆเช้าเมื่อตื่นขึ้นมา ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิด					
7	ข้าพเจ้าชอบนำเรื่องสนุกที่ได้พบเห็นมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง					
8	ข้าพเจ้ามักเป็นผู้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมกลุ่ม					
9	ทุกคนมองว่าข้าพเจ้าเป็นคนร่าเริง					
10	ข้าพเจ้ามักหลีกเลี่ยงในการร่วมกิจกรรมต่างๆ					
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบอยู่ท่ามกลางคนมากๆ					
12	ข้าพเจ้าชอบอยู่คนเดียวเงียบๆ					
13	ข้าพเจ้ามักไปไหนมาไหนเป็นกลุ่มใหญ่					
14	ข้าพเจ้าไม่มีความสุข เมื่อไม่มีโอกาสพบเพื่อนๆ					
15	ข้าพเจ้ามีเพื่อนมากมาย ทั้งเพื่อนที่เป็นเด็กเรียนดี และเป็นเด็กเกเร					
16	ข้าพเจ้ามีเพื่อนเพียง 2-3 คน					
17	ข้าพเจ้ามักเป็นหัวหน้านักกลุ่ม					
18	ข้าพเจ้าไม่เชื่อใครง่ายๆนอกจากเพื่อนสนิท					

แบบสอบถามบุคลิกภาพ (ต่อ)

19	เมื่อมีปัญหา ข้าพเจ้ามักถามเพื่อนและ ปรึกษาคนอื่น					
20	ข้าพเจ้าชอบเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ					

ตอนที่ 3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (โดยกรมสุขภาพจิต)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้เป็นประโยคที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่างๆ แม้ว่าบางประโยคอาจไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบใดถูก หรือผิด ดีหรือไม่ดี โปรดตอบตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อ เพื่อท่านจะได้รู้จักตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป

มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยคคือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ก่อนข้างจริง
จริงมาก โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริงบาง ครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิด อะไรขึ้นกับฉัน					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	เมื่อถูกขัดใจฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุม อารมณ์ไม่ได้					
7	ฉันสังเกตได้ เมื่อคนใกล้ชิดมีอารมณ์เปลี่ยน แปลง					
8	ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่ รู้จัก					
9	ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ฉันคิด					
13	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมี โอกาส					
14	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน					
15	เมื่อทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้					

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริงบ้าง ครึ่ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
19	ฉันไม่รู้ว่ฉันเก่งเรื่องอะไร					
20	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำ ได้					
21	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ					
25	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา โดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ					
26	บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่อะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข					
27	ฉันรู้สึกว่าการตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่อง ยากสำหรับฉัน					
31	ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย					
32	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน					
33	ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่น รู้					
37	ฉันรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น					
38	ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด					
39	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่ สุด					
41	แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวัง ว่าจะดีขึ้น					
42	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					
43	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักเปลี่ยนให้ เป็นเรื่องผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้					
47	ฉันไม่รู้ว่จะหาอะไรทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย					
48	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำในสิ่ง ที่ฉันชอบ					
49	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมีวิธีผ่อนคลาย อารมณ์ได้					

ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 (โดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์)

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบันหรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ ในระยะที่ผ่านมา ท่าน

- 1) รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ แย่กว่าปกติมาก
- 2) รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
- 3) รู้สึกทรมานและสุขภาพไม่ดี
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก

ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิด ความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิด ความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความคิด ความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิด ความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิด ความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>ด้านความคิด</u> ข้าพเจ้าคิดว่าสาขาวิชาที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาอยู่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนชาวไทย					

แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
2	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นวิชาชีพที่เสียสละเพื่อคนอื่นมากเกินไป					
3	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นอาชีพที่ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจชีวิตมนุษย์ได้ดีขึ้น					
4	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม					
5	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เน้นการปฏิบัติงานการพยาบาลที่ใช้แรงงานมากกว่าความรู้					
6	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นอาชีพที่มั่นคงมาก					
7	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น					
8	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนาสังคม					
9	แม้จะไม่มีวิชาชีพพยาบาลศาสตร์ คนไทยก็มีสุขภาพดีได้					
10	วิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นอาชีพที่ไม่มีอิสระ					
1	<u>ด้านความรู้สึก</u> แม้จะเหนื่อยจากการเรียน แต่ข้าพเจ้าก็รู้สึกสนุกในการเรียนวิชาชีพพยาบาล-ศาสตร์					
2	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้ฝึกปฏิบัติงานบนวอร์ด					
3	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อ เพราะวิชาชีพพยาบาล-ศาสตร์ เป็นอาชีพที่ต้องทำงานจำเจ					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้เข้าเรียนในสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์					

แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
5	ข้าพเจ้ารู้สึกเหนื่อยหน่ายในการเข้าเรียนวิชาในสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์					
6	ข้าพเจ้าไม่มีความสุขเลย เพราะรู้สึกว่าการวิชาชีพพยาบาลศาสตร์ เป็นอาชีพที่ไม่เหมาะกับข้าพเจ้าเลย					
7	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ เพราะวิชาชีพพยาบาลศาสตร์เป็นอาชีพที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องคลุกคลี กับสิ่งที่น่ารังเกียจและสกปรก					
8	ข้าพเจ้าไม่ชอบวิชาชีพพยาบาลศาสตร์ เพราะรู้สึกว่าเป็นอาชีพที่ไม่มีอิสระ					
9	ข้าพเจ้าภูมิใจในวิชาชีพพยาบาลศาสตร์ เพราะเป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนชาวไทย					
10	ข้าพเจ้าชอบวิชาชีพพยาบาลศาสตร์ เพราะเป็นวิชาชีพที่ข้าพเจ้าสามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันได้					
	<u>ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม</u>					
1	ข้าพเจ้าไม่เคยขาดเรียนเลย					
2	เมื่อถึงชั่วโมงเรียน ข้าพเจ้าจะกระตือรือร้น					
3	ข้าพเจ้าไม่เคยทบทวนบทเรียน					
4	ข้าพเจ้าวางแผนจะเรียนต่อในสาขาพยาบาลศาสตร์ไปจนถึงปริญญาเอก					
5	ข้าพเจ้าส่งงานที่อาจารย์มอบหมายทุกครั้ง					
6	ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าขาดเรียน ข้าพเจ้าขอให้เพื่อนช่วยอธิบายสิ่งที่เรียนไป					

แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
7	ข้าพเจ้าเข้าห้องสมุดทุกสัปดาห์ เพื่อหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนไปในสัปดาห์ที่ผ่านมา					
8	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมงานวิชาการของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์เป็นประจำทุกปี					
9	แม้วิชาชีพพยาบาลศาสตร์จะมีเนื้อหา มาก แต่ข้าพเจ้าไม่เคยค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเลย					
10	หากมีโอกาสเรียนต่อในระดับปริญญาโท ข้าพเจ้าตั้งใจจะเรียนต่อในสาขาวิชาอื่น					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>ลักษณะพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อนักศึกษา</u> ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
2	เมื่อข้าพเจ้ากลับบ้านผิดเวลา ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวจะแสดงความห่วงใย					
3	ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวไม่เคยสนใจการแต่งกายของข้าพเจ้า					
4	เมื่อข้าพเจ้าท้อแท้กับการเรียน ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวให้กำลังใจข้าพเจ้า					
5	ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวมักช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนเมื่อข้าพเจ้าแก้ปัญหาเองไม่ได้					
6	ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวส่งเสริมให้ข้าพเจ้าเรียนในสิ่งที่ข้าพเจ้าสนใจ					
7	ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวมักตัดสินใจแทนข้าพเจ้ามากเกินไป					
8	เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวจะพูดคุยกับข้าพเจ้าในเรื่องต่างๆ					
9	ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้า					
10	วันอาทิตย์ เป็นวันที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวต้องอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน					
11	<u>ลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัว</u> ข้าพเจ้าจัดยาให้เมื่อผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวป่วย					
12	ข้าพเจ้าไม่เคยทำให้ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวเสียใจ					

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
13	ข้าพเจ้าไม่เคยนำเรื่องสนุกที่ข้าพเจ้าพบเจอมาเล่าให้ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวฟัง					
14	ข้าพเจ้ามักมีความเห็นขัดแย้งกับผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว					
15	ข้าพเจ้าคอยดูแลผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวเมื่อท่านป่วย					
16	ข้าพเจ้าช่วยผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวทำงานบ้านเสมอ					
17	ข้าพเจ้ามักเป็นผู้วางแผนกิจกรรมวันหยุดของครอบครัว					
18	ข้าพเจ้าไม่เคยสนใจว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้นในบ้าน					
19	เมื่อมีปัญหา ข้าพเจ้ามักปรึกษากับผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว					
20	ข้าพเจ้าไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล-
รามารัติน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ไม่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาเลย

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>สถานที่</u> จำนวนห้องเรียนมีไม่พอกับจำนวนนักศึกษา					
2	ขนาดของห้องพักคับแคบเกินไป					
3	หอพักนักศึกษามีสถานที่ให้ข้าพเจ้าได้เตรียมทำการบ้าน อ่านหนังสือหรือสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้อย่างเพียงพอ					
4	การถ่ายเทอากาศภายในหอพักมีเพียงพอ					
5	โรงอาหารในมหาวิทยาลัยสกปรก					
6	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ					
7	บริเวณอาคารเรียนไม่มีมลภาวะทางเสียงรบกวนขณะเรียน					
8	ในหอพัก เพื่อนนักศึกษามักส่งเสียงดัง ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหนังสือหรือทำการบ้านได้					
9	หอพักมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี					
10	มหาวิทยาลัยมีพื้นที่ในการพักผ่อนและสังสรรค์อย่างเพียงพอ					
11	<u>สื่อการเรียนการสอน</u> อุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาทุกคน					
12	มหาวิทยาลัยได้จัดอุปกรณ์กีฬาและสนามกีฬาสำหรับนักศึกษาทุกคน					
13	ห้องปฏิบัติการมีเครื่องมือที่ทันสมัยและมีจำนวนพอเพียงกับจำนวนนักศึกษา					
14	อุปกรณ์การเรียนการสอนของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์มีความทันสมัยมาก					
15	อุปกรณ์การเรียนการสอนเก่าเกินไป					

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางกายภาพในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
16	ก่อนเริ่มการสอน ข้าพเจ้าและเพื่อนต้องจัดหาเครื่องฉายแผ่นใสให้อาจารย์					
17	อุปกรณ์การเรียนการสอนมักชำรุด					
18	ไม่ว่าห้องบรรยายจะเล็กหรือใหญ่ มหาวิทยาลัยได้เตรียมไมโครโฟนให้นักศึกษาได้ยินสิ่งที่อาจารย์สอนได้ชัดเจน					
19	มหาวิทยาลัยเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนไว้ในห้องบรรยายทุกห้อง					
20	ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมีเอกสารและวารสารที่จะให้ข้าพเจ้าสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเพียงพอ					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>ลักษณะพฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>					
	อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้า					

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
2	อาจารย์ตำหนิข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าปฏิบัติไม่ถูกใจ					
3	เมื่อข้าพเจ้าต้องการขอคำปรึกษา อาจารย์มักแสดงอาการเฉยเมย					
4	เมื่อข้าพเจ้ามีข้อสงสัยเพิ่มเติมถามอาจารย์ อาจารย์มักดูว่าข้าพเจ้าไม่ตั้งใจเรียนขณะอาจารย์สอน					
5	อาจารย์เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าถามในเนื้อหาที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจนอกเวลาเรียน					
6	อาจารย์รับฟังเหตุผลของข้าพเจ้าเสมอ					
7	อาจารย์เป็นที่ปรึกษาปัญหาทุกเรื่องของข้าพเจ้า					
8	อาจารย์แสดงความเป็นห่วงเมื่อข้าพเจ้าขาดเรียน					
9	อาจารย์ไม่มีเวลาให้ข้าพเจ้า					
10	อาจารย์สนใจและเป็นที่ปรึกษาทุกปัญหาของข้าพเจ้า					
	<u>ลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์</u>					
11	ข้าพเจ้ายกมือไหว้อาจารย์ทุกครั้งที่พบกัน					
12	ข้าพเจ้าส่งงานตรงตามเวลาที่อาจารย์กำหนดเสมอ					
13	ข้าพเจ้าเต็มใจทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ทำ					
14	เมื่ออยู่ในห้องเรียน ข้าพเจ้ามักคุยกับเพื่อน					
15	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังและจดบันทึกขณะอาจารย์สอน					
16	เมื่อเกิดความสงสัยในบทเรียน ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์					

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
17	ข้าพเจ้าซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน					
18	ข้าพเจ้ามักนั่งเฉยเมื่ออาจารย์ถาม					
19	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาการเรียนกับอาจารย์เสมอ					
20	ข้าพเจ้าไม่อยากปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหาส่วนตัว					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนได้ดี					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกว้าเพื่อน ๆ ไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะเสนอความคิดเห็นอะไร					
3	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานกลุ่มกับเพื่อน ๆ					
4	ข้าพเจ้าจะปรับความเข้าใจกับเพื่อนถ้ามีเรื่องขัดใจกัน					
5	ข้าพเจ้ามักเป็นผู้นำและได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ					
6	เพื่อน ๆ จะทบทวนบทเรียนให้ข้าพเจ้าก่อนสอบ เมื่อข้าพเจ้าขอร้อง					

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
7	เพื่อนวางใจเล่าปัญหาส่วนตัวให้ข้าพเจ้าฟัง					
8	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดในการหาเรื่องมาสนทนากับเพื่อน					
9	เพื่อนๆ ช่วยแนะวิธีการเรียนให้ข้าพเจ้าเมื่อได้ผลสอบไม่ดี					
10	ข้าพเจ้าไม่มีเพื่อนสนิทที่จะปรึกษาได้					
11	เพื่อนให้ข้าพเจ้ายิ้มสมุดจดเมื่อข้าพเจ้าขาดเรียน					
12	ข้าพเจ้าไม่สนใจว่าเพื่อนมีเรื่องเดือดร้อนอะไร					
13	เพื่อนดักเตือนให้ข้าพเจ้าตั้งใจเรียน เมื่อคะแนนของข้าพเจ้าลดลง					
14	เพื่อนมักถามถึงข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าขาดเรียน					
15	เมื่อข้าพเจ้าไม่สบาย เพื่อนจะพาข้าพเจ้าไปพบแพทย์					
16	เมื่อมีปัญหา เพื่อนมักช่วยหาทางออกให้ข้าพเจ้า					
17	ข้าพเจ้ามักช่วยตัวให้เพื่อนที่เรียนไม่เก่ง					
18	ข้าพเจ้าช่วยดูแลเมื่อเพื่อนป่วย					
19	ข้าพเจ้ากังวลเมื่อทราบว่าเพื่อนมีปัญหาเรื่องส่วนตัว					
20	เพื่อนๆ มักปล่อยให้ข้าพเจ้าจัดกิจกรรมคนเดียว					

ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	ลักษณะพฤติกรรมที่รุ่นพี่หรือรุ่นน้องปฏิบัติต่อนักศึกษา					
1	รุ่นพี่ไถ่ถามทุกข์-สุขของข้าพเจ้าเสมอ					
2	รุ่นพี่และรุ่นน้องให้กำลังใจข้าพเจ้าในการฝึกปฏิบัติงานเสมอ					
3	รุ่นน้องจะทักทายข้าพเจ้าเสมอเมื่อพบกัน					
4	รุ่นพี่ในมหาวิทยาลัยไม่ค่อยให้ความเป็นกันเอง					
5	รุ่นพี่และรุ่นน้องไม่ค่อยเห็นด้วยกับความคิดของข้าพเจ้า					
6	รุ่นน้องให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกับข้าพเจ้าเป็นอย่างดี					
7	รุ่นพี่ไม่สนใจเมื่อข้าพเจ้าไปขอคำปรึกษา					
8	รุ่นพี่เป็นที่ปรึกษาด้านการเรียนของข้าพเจ้า					
9	รุ่นพี่มักให้หนังสือเรียนแก่ข้าพเจ้า					
10	รุ่นพี่คอยดูแลเรื่องการปฏิบัติงานบนวอร์ดของข้าพเจ้าอย่างใกล้ชิด					
	ลักษณะพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง					
11	ข้าพเจ้าเชื่อฟังสิ่งที่รุ่นพี่แนะนำเสมอ					

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12	ข้าพเจ้าสนิทสนมกับรุ่นพี่และรุ่นน้องมากกว่าเพื่อนๆ ในกลุ่ม					
13	ข้าพเจ้าไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมของคณะเพราะข้าพเจ้าไม่สนิทกับใครเลย					
14	เมื่อมีกิจกรรมของคณะข้าพเจ้ามักเป็นตัวแทนผู้ประสานงานระหว่างรุ่น					
15	ข้าพเจ้ามักนัดสังสรรค์กับรุ่นพี่และรุ่นน้องเสมอ					
16	ข้าพเจ้าชอบทำกิจกรรมร่วมกับรุ่นพี่และรุ่นน้อง					
17	ข้าพเจ้ามักเสนอตัวช่วยงานรุ่นพี่และรุ่นน้อง					
18	ข้าพเจ้ามอบหนังสือและสมุดจดให้แก่รุ่นน้อง					
19	ข้าพเจ้าไม่เคยขอความช่วยเหลือด้านการเรียนจากรุ่นพี่					
20	ข้าพเจ้าขอคำแนะนำเรื่องส่วนตัวจากรุ่นพี่เสมอ					

ตอนที่ 11 แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้ง
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>ด้านการเรียน</u> ข้าพเจ้ามีความสุขและพอใจที่ได้เรียนในสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดทุกครั้งที่ยังเรียนภาคบรรยาย เพราะวิชาที่เรียนมีศัพท์เทคนิคยากมาก					
3	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนในวิชาชีพพยาบาลศาสตร์มีความท้าทาย น่าตื่นเต้น ได้เจอกับโรคต่างๆ มากมาย					
4	ข้าพเจ้าพยายามแก้ไขงานที่ปฏิบัติบนหอผู้ป่วยที่บกพร่องอย่างเต็มความสามารถ					
5	เมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยข้าพเจ้าจะทำงานอย่างเต็มความสามารถ					
6	ข้าพเจ้าคาดว่าจะคะแนนเฉลี่ยของข้าพเจ้าจะเพิ่มขึ้นทุกเทอม					
7	ข้าพเจ้าไม่กล้าตัดสินใจขณะฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย					
8	ข้าพเจ้าตั้งใจจะเรียนให้จบภายใน 4 ปีตามที่หลักสูตรพยาบาลศาสตร์กำหนดไว้					
9	เมื่อมีปัญหาในการเรียน ข้าพเจ้ามักไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์นอกเวลาเรียน					
10	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจสิ่งที่อาจารย์สอนข้าพเจ้าพยายามทำความเข้าใจด้วยตนเอง					
11	ข้าพเจ้ามักทบทวนวิชาที่เรียนกับเพื่อนที่เรียนเก่งเพื่อให้เข้าใจมากขึ้น					
12	ข้าพเจ้าไม่ชอบการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย					

แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
13	ข้าพเจ้ามีความสุขในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเพราะข้าพเจ้าชอบดูแลผู้ป่วย					
14	เมื่อมีงานที่ต้องรีบทำ ข้าพเจ้ามักจะเครียดอยู่เสมอ					
15	ข้าพเจ้ามักปวดศีรษะในช่วงก่อนสอบเสมอเพราะวิชาที่เรียนมีศัพท์เทคนิคมากมาย					
16	เมื่อคะแนนลดลง ข้าพเจ้ามักเสียใจเป็นเวลานาน					
17	<u>ด้านสังคม</u> ขณะปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยข้าพเจ้าสามารถสร้างความคุ้นเคยกับพยาบาลประจำการได้เร็ว					
18	ข้าพเจ้าชอบแยกตัวอยู่คนเดียวเงียบๆ เมื่ออยู่ในห้องพัก					
19	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังเมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็นในเรื่องอาการป่วยต่างๆ ของผู้ป่วย					
20	ข้าพเจ้าคอยช่วยเหลือเพื่อนในการเรียน					
21	ขณะปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยกับนักศึกษาแพทย์ ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นส่วนเกิน					
22	ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ มักนำอาการของผู้ป่วยที่ได้พบมาคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
23	ข้าพเจ้าหงุดหงิดที่ต้องคอยดูแลผู้ป่วยขณะฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย					
24	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดเมื่อมีกิจกรรมร่วมกับรุ่นพี่หรือรุ่นน้องที่เพิ่งรู้จักกัน					
25	ข้าพเจ้ามีความสุขในการเรียน					

แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
26	ข้าพเจ้ามีความสุขในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยกับพยาบาลประจำการ					
27	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดที่ต้องพักอาศัยกับเพื่อนหลายคน เพราะห้องพักในหอพักนักศึกษาพยาบาลคับแคบมาก					
28	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าระเบียบบังคับของมหาวิทยาลัยเคร่งครัดเกินไปสำหรับวัยรุ่นเช่นข้าพเจ้า					
29	เมื่อเกิดการขัดแย้งกับเพื่อนร่วมห้องพัก ข้าพเจ้ามักเก็บเอามาคิดและไม่สบายใจเป็นเวลานาน					
30	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังคำแนะนำของรุ่นพี่ แม้ว่าจะขัดกับความคิดของข้าพเจ้าก็ตาม					
31	ทุกครั้งที่ปิดเทอม ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจเพราะรู้สึกว่ามหาวิทยาลัยเปรียบเสมือนบ้านอีกหลังของข้าพเจ้า					
32	<u>ด้านส่วนตัว</u> ข้าพเจ้าสามารถฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้อย่างมีความสุข					
33	ข้าพเจ้าไม่เคยย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย					
34	เมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน ข้าพเจ้าพยายามค้นหาคำตอบด้วยตนเองโดยการค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด					
35	ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาเลือกตามเพื่อนในกลุ่ม					

แบบสอบถามการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
36	ตั้งแต่เข้าเรียนในวิชาชีพพยาบาลศาสตร์ ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีคุณภาพอ่อนโยนมากขึ้น					
37	ข้าพเจ้านับใจว่าข้าพเจ้าสามารถเป็นพยาบาลที่ดีในอนาคต					
38	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีคุณค่าเพราะวิชาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ทำงานเพื่อส่วนรวม					
39	ค่าใช้จ่ายประจำเดือนของข้าพเจ้ามักไม่พอใช้ เพราะข้าพเจ้าไม่เคยวางแผนการใช้จ่าย					
40	ก่อนสอบทุกครั้ง ข้าพเจ้ารู้สึกวิตกกังวล เพราะอ่านหนังสือไม่ทัน					
41	ข้าพเจ้าเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน					
42	เพื่อนๆ มักปรึกษาปัญหาเรื่องส่วนตัวกับข้าพเจ้า เพราะข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษาที่ดี					
43	ข้าพเจ้ามีความภูมิใจที่ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาในสาขาวิชาชีพพยาบาลศาสตร์					
44	ข้าพเจ้าพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาล					
45	เมื่อเกิดปัญหาขณะฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ข้าพเจ้ามักมือสั่น ไม่สามารถควบคุมอารมณ์เครียดของตนเองได้					
46	ข้าพเจ้าไม่ชอบคนที่ตำหนิข้าพเจ้า ไม่ว่าข้าพเจ้าจะทำอะไรผิดพลาดไปขณะฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามค่ะ

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	15.199	11	15.875
2	9.347	12	12.968
3	11.967	13	20.579
4	9.812	14	17.081
5	16.000	15	13.263
6	14.789	16	13.201
7	13.229	17	8.606
8	16.358	18	20.579
9	11.964	19	9.260
10	10.142	20	10.733

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9710

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (l)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	9.280	16	15.922
2	9.789	17	21.166
3	29.00	18	14.627
4	13.229	19	23.482
5	16.115	20	31.000
6	11.297	21	15.043
7	10.346	22	8.671
8	20.579	23	11.964
9	21.500	24	16.632
10	11.630	25	11.832
11	15.199	26	11.973
12	9.171	27	10.640
13	16.100	28	19.179
14	9.293	29	9.985
15	11.575	30	17.949

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8930

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ
สมาชิกในครอบครัว

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	18.520	11	10.267
2	15.199	12	9.822
3	13.015	13	18.520
4	15.199	14	10.990
5	9.374	15	31.000
6	31.000	16	31.000
7	14.222	17	11.871
8	23.482	18	18.520
9	11.500	19	15.199
10	15.340	20	14.697

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8813

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในคณะแพทย-
ศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	14.449	11	9.280
2	29.933	12	15.880
3	15.332	13	7.059
4	9.555	14	9.262
5	14.363	15	12.093
6	8.663	16	14.000
7	9.772	17	16.547
8	7.897	18	∞
9	10.640	19	∞
10	14.967	20	12.854

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9258

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับ อาจารย์

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	9.917	11	20.579
2	11.424	12	14.491
3	17.833	13	12.132
4	12.616	14	13.893
5	17.157	15	12.160
6	8.839	16	10.676
7	16.100	17	9.449
8	10.418	18	11.457
9	8.325	19	12.854
10	9.227	20	17.196

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9253

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ
เพื่อน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	11.297	11	17.157
2	9.803	12	16.039
3	11.059	13	10.588
4	9.449	14	8.552
5	10.286	15	10.990
6	9.171	16	9.280
7	10.693	17	22.627
8	19.179	18	9.466
9	13.960	19	9.203
10	14.929	20	12.798

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7389

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับรุ่นพี่หรือรุ่นน้อง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (l)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	7.587	11	8.404
2	8.268	12	10.618
3	9.583	13	18.500
4	9.466	14	12.095
5	8.984	15	9.171
6	8.808	16	11.117
7	12.475	17	10.212
8	8.808	18	10.416
9	16.358	19	13.447
10	10.583	20	12.567

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8846

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามปรับตัวในการเรียนหลักสูตร
พยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	9.555	24	11.374
2	13.985	25	9.982
3	7.929	26	8.473
4	10.286	27	15.264
5	10.733	28	19.000
6	9.262	29	16.528
7	8.532	30	9.504
8	12.435	31	15.922
9	9.189	32	8.404
10	10.877	33	10.176
11	23.482	34	9.826
12	8.996	35	12.854
13	8.413	36	8.984
14	13.384	37	14.164
15	10.945	38	11.344
16	11.158	39	14.967
17	9.260	40	13.447
18	13.557	41	7.109
19	17.152	42	9.822
20	9.822	43	11.588
21	16.202	44	15.478
22	11.225	45	16.733
23	11.536	46	11.814

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .5593

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-สกุล นางธาราวดี อธิมาตรานนท์
 วันเดือนปีเกิด 14 มีนาคม 2520
 สถานที่เกิด จังหวัดลำปาง
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 35/540 ราณีเพลส-สตรีวิทยา 2 หมู่ 3 ถนนลาดพร้าว 71 ลาดพร้าว
 กรุงเทพมหานคร 10230 โทร. 0-2907-7492
 ตำแหน่งหน้าที่การงาน เจ้าหน้าที่การตลาดต่างประเทศ
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน บริษัท ลี แอนด์ ฟุง (ประเทศไทย) จำกัด ชั้น 11 อาคารมณีนยา เซ็นเตอร์
 ถนนเพลินจิต กรุงเทพมหานคร 10330 โทร 0-2254-8277 - 86 ต่อ 6693

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พ.ศ. 2540 วิทยาศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรม)
 จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 พ.ศ. 2536 มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย